

**КОМПАНИЈА ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ
А.Д.О., БЕОГРАД**

**Напомене уз консолидоване финансијске извештаје
31. децембар 2016. године**

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

1. ОПШТИ ПОДАЦИ И ИНФОРМАЦИЈЕ

Компанија „Дунав осигурање“ а.д.о., Београд (у даљем тексту: „Друштво“ или „Компанија“), као матично правно лице групаације правних лица наведених у даљем тексту (заједно даље: „Група“), је је правно лице организовано као јавно акционарско друштво за обављање послова из делатности осигурања и других послова у складу са законом. Акције Друштва листиране су на организованом тржишту – Београдска берза, Београд.

Седиште матичног друштва је у Београду, Македонска улица бр. 4. Матични број Компаније је 07046898, а Порески идентификациони број (ПИБ) је 100001958.

Компанија је правни следбеник Компаније „Осигурање Дунав“ д.д. организоване Одлуком Скупштине Деоничарског друштва за осигурање „Дунав“ усвојеној на IX седници одржаној 26. априла 1994. године и уписаној у регистар Привредног суда, у Београду, решењем IV-Fi бр. 9281/94, од 1. септембра 1994. године, а која је решењем Привредног суда у Београду II-Fi бр. 7821/97, регистарски уложак 4-01-00, од 3. јула 1997. године регистрована као акционарско друштво у складу са Законом о осигурању имовине и лица.

Решењем Агенције за привредне регистре у Београду, број 1992/2005 од 2. марта 2005. године, Компанија је преведена у Регистар привредних субјеката и регистрована као акционарско друштво за осигурање.

Компанија је организована у складу са Законом о осигурању („Службени гласник РС“ бр. 139/2014) и Законом о привредним друштвима („Службени гласник РС“, број 36/2011, 99/2011 и 83/2014 - др. закон и 5/2015). Народна банка Србије је издала решење Г. бр. 2959 од 25. априла 2016. године којим се утврђује да је Компанија, ускладила своје пословање, имовину, капитал, обавезе, органе, организацију и акте са одредбама Закона о осигурању и испунила услове који су прописани за обављање свих врста животних осигурања и свих врста неживотног осигурања из члана 8. и 9. Закона.

У циљу стицања добити, Компанија обавља делатност коју чине следећи послови осигурања за које је Компанија добила дозволу Народне банке Србије:

- **Послови животних осигурања:** (а) осигурање живота, (б) осигурање за случај венчања и рођења, (в) рентно осигурање, (г) допунско осигурање уз осигурање живота, (д) животна осигурања наведена под. (а), (б), (в) ове тачке везана за јединице инвестиционих фондова, (ђ) тонтине, које представљају осигурање у коме се осигураници договоре да ће заједнички капитализовати своје доприносе и тако капитализовану имовину поделити између оних осигураника који доживе одређену старост, односно између наследника умрлих осигураника, (е) осигурање с капитализацијом исплате, које се заснива на актуарским обрачунима и у коме осигураник као замену за једнократну или периодичну уплату премије прима исплате у одређеној висини и у одређеном периоду.
- **Послови неживотних осигурања:** (а) осигурање од последица незгоде, укључујући осигурање од повреда на раду и професионалних оболења, (б) добровољно здравствено осигурање, (в) осигурање моторних возила, (г) осигурање шинских возила, (д) осигурање ваздухоплова, (ђ) осигурање пловних објеката, (е) осигурање робе у превозу, (ж) осигурање имовине од пожара и других опасности, (з) остала осигурања имовине, (и) осигурање од одговорности због употребе моторних возила, (ј) осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова, (к) осигурање од одговорности због употребе пловних објеката, (л) осигурање од опште одговорности за штету које покрива остале врсте одговорности, (љ) осигурање кредита, (м) осигурање јемства, које гарантује непосредно или посредно испуњење обавеза дужника, (н) осигурање финансијских губитака, (њ) осигурање трошкова правне заштите, (о) осигурање помоћи на путовању.

Компанија своју унутрашњу организацију прилагођава потребама развоја своје делатности, у складу са утврђеном пословном политиком. Послови из делатности Компаније обављају се у Генералној дирекцији и огранцима Компаније - Главним филијалама осигурања. У Генералној дирекцији организује се, контролише и координира процес рада послова у области осигурања (за неживотна осигурања; за заједничке послове у осигурању; за продају неживотних осигурања; за животна осигурања, за накнаду штета), као и у области финансијских послова, послова имовине, набавке и одржавања, правних послова, послова из области људских ресурса и општих послова, информатике, интерне ревизије и контроле усклађености пословања, актуарских послова и послова управљања ризицима.

Компанија послује на целој територији Републике Србије, преко мреже коју чини 28 главних филијала које су груписане у пет региона. Продајна мрежа животних осигурања своју делатност обавља преко једне главне филијале у оквиру које су образоване ниже организационе јединице. Група послује и на тржишту Републике Српске.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

1. ОПШТИ ПОДАЦИ И ИНФОРМАЦИЈЕ (наставак)

Компанија као матично правно лице и њена зависна правна лица баве се пружањем услуга осигурања, саосигурања и реосигурања имовине и лица и пружањем других услуга у осигурању грађанима и правним лицима, те осталим регистрованим делатностима. Група у свом саставу има седам зависних правних лица и то:

- **„Дунав-Ре“ а.д.о. Београд** (у даљем тексту: „Дунав-Ре“), МБ: 07046901, седиште: Кнез Михаилова 6/II, Београд. Дана 1. јула 1977. године основано је друштво под називом Заједница реосигурања „Дунав-Ре“, а 1. октобра 1990. године извршена је трансформација у деоничко друштво. „Дунав-Ре“ је регистрован у Агенцији за регистрацију привредних субјеката под бројем 43206 дана 22. јула 2005. године као акционарско друштво за послове реосигурања. „Дунав-Ре“ се бави преузимањем у реосигурање, односно ретроцесију ризика домаћих и иностраних осигуравајућих друштава (активни послови) и предајом у ретроцесију домаћих и иностраним реосигуравајућим друштвима вишкова ризика преузетих у реосигурање (пасивни послови);
- **„Дунав Турист“ д.о.о. Златибор** (у даљем тексту: „Дунав турист“), МБ: 17130706, седиште: Рујанска бб, Златибор. Дана 28. фебруара 1996. године основано је Хотелско туристичко друштво „Дунав турист“ д.о.о., Златибор у складу са Одлуком Управног одбора Компаније, број: 294-95 од 27. децембра 1995. године, а уписано у регистар Трговинског суда у Београду под бројем: 1-76164-00. Решењем Агенције за привредне регистре број: 26766 од 23. јуна 2005. године, друштво „Дунав турист“ д.о.о. Златибор је преведено у Регистар привредних субјеката. У складу са Уговором о спајању уз припајање бр. 27776/10 од 30. септембра 2010. и Решењем Агенције за Привредне регистре бр. БД137920/2010 од 10. децембра 2010. године, извршена је статусна промена спајања уз припајање друштва „Дунав Трговина“ (мб: 06539793) друштву „Дунав турист“. Основна делатност предузећа „Дунав турист“ је хотелијерство и туризам;
- **„Дунав Ауто“ д.о.о. Београд** (у даљем тексту: „Дунав ауто“), МБ: 17233777, седиште: Благоја Паровића 19, Београд, је друштво основано Одлуком Управног одбора Компаније од 25. фебруара 1999. године. Решењем Агенције за привредне регистре Републике Србије број 1546/2005 од 16. фебруара 2005. године, предузеће је уписано у Регистар Привредних субјеката чија је основна делатност технички прегледи моторних возила;
- **„Дунав“ друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд** (у даљем тексту: „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом), МБ: 17411233, седиште: Трг Републике 5, Београд, је 08. марта 2007. године од стране Народне Банке Србије добило дозволу за оснивање и организовање друштва за управљање добровољним пензионим фондом, што је регистровано у Регистру привредних субјеката АПР 14. марта 2007. године под бројем БД 13170/2007. Основна делатност „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом је обављање послова пензијског осигурања као и адекватно управљање расположивим средствима пензионог фонда (пласирање): „Дунав“ добровољни пензијски фонд;
- **„Dunav Stockbroker“ а.д. Београд** (у даљем тексту: „Dunav Stockbroker“), МБ: 17170724, седиште: Коларчева 7, Београд, је основан 07. октобра 1997. године. У децембру 2011. године, Компанија постаје једини власник предузећа „Dunav Stockbroker“, решењем Агенције за привредне регистре бр. БД 153353/2011 од 15. децембра 2011. године. Основна делатност предузећа „Dunav Stockbroker“ је посредовање на финансијском тржишту у куповини или продаји хартија од вредности у туђе име и за туђ рачун, као и у своје име и за свој рачун. Поред наведеног, предузеће обавља и следеће послове: пружање саветодавних услуга у вези са емисијом и трговином хартијама од вредности, чување хартија од вредности и друге послове у вези са трговином хартија од вредности.
- **„Дунав осигурање“ а.д.о. Бања Лука, Република Српска** (у даљем тексту „Дунав осигурање“ Б. Лука), МБ:01431471, седиште: Веселина Маслеше 28, Бања Лука, Република Српска, је правни следбеник предузећа "Косиг Дунав осигурање" Бања Лука које је основано 18. децембра 1991. године „Дунав осигурање“ Б. Лука се бави осигурањем имовине и лица и осталим пословима осигурања за које је добило сагласност Агенције за осигурање Републике Српске, између осталог у подручје пословања овог повезаног правног лица такође спадају активности пласирања слободних новчаних средстава осигурања, животно осигурање и помоћне делатности за осигурање и пензијске фондове. На дан 31. децембар 2016., директно учешће Компаније у „Дунав осигурању“ Бања Лука износи 8,40%, а посредно учешће преко учешћа „Dunav Stockbroker“ износи 81,54 % што чини укупно 89,94% (87,56% на дан 31. децембра 2015.);

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

1. ОПШТИ ПОДАЦИ И ИНФОРМАЦИЈЕ (наставак)

- „Дунав Ауто“ д.о.о., Бања Лука, Република Српска (у даљем тексту: „Дунав ауто“ Б. Лука), МБ:11068324, седиште: Југ Богданова бб, Бања Лука, Република Српска, је повезано правно лице „Дунав осигурања“ Б. Лука, а на основу одлуке број 1526/2010. године од 10. августа 2010. године. Основна делатност „Дунав Ауто“ Б. Лука је вршење техничких прегледа моторних возила и на тај начин пробијање на тржиште осигурања нарочито на подручју осигурања моторних возила.

1.1. Усклађивање са захтевима Закона о осигурању током 2016. године

У циљу усклађивања са чланом 137. Закона о осигурању, Извршни одбор Компаније је, уз претходну сагласност Надзорног одбора (одлука Н бр. 74/16 од 11.04.2016), донео Одлуку И бр. 248/16 од 11.04.2016. године о докапитализацији „Dunav Stockbroker“-а а.д., Београд путем уноса акција „Дунав осигурања“ а.д. Бања Лука, Република Српска које су у власништву Компаније. Наведеном одлуком је предвиђено да Компанија као власник 144.679 акција „Дунав осигурања“ а.д. Бања Лука изврши пренос власништва над делом акција „Дунав осигурања“ а.д. Бања Лука на „Dunav Stockbroker“ а.д., у износу који обезбеђује да учешће Компаније буде у складу са чланом 137. Закона о осигурању, што износи до 800.000 EUR у динарској противвредности.

Компанија је добила све неопходне сагласности надлежних органа у Републици Србији (сагласност Народне банке Србије и Агенције за осигурање депозита), као и у Републици Српској (Агенција за осигурање Републике Српске). Извршена је процена вредности акција Дунав осигурања а.д. Бања Лука од стране независног проценитеља на дан 31. марта 2016. године, при чему је процењена вредност акција износила 5.248,00 динара по акцији. Компанија је, на основу извештаја о процени тржишне вредности акција Дунав осигурања а.д. Бања Лука, претходно признала импаритетни губитак (обезвређење) у износу од 17.8 милиона динара, а затим на основу Одлуке Извршног одбора спровела све промене везане за откуп емисије нових акција „Dunav Stockbroker“ а.д. акцијама „Дунав осигурања“ а.д. Бања Лука, Република Српска у укупном износу од 669.193 хиљаде динара.

Наведеним је Компанија испунила услове о висини улагања у контролисана друштва у иностранству са чланом 137. Закона о осигурању Републике Србије.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Обим и основе консолидације

Консолидовани финансијски извештаји обухватају извештаје Компаније „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд (матичног правног лица) и следећих зависних правних лица у земљи и иностранству (заједно: „Група“):

Назив зависног правног лица	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
	% учешћа	% учешћа
1. „Дунав-Ре“ а.д.о., Београд	88,41%	88,41%
2. „Дунав турист“ д.о.о., Београд	96,15%	96,15%
3. „Дунав ауто“ д.о.о., Београд	100,00%	100,00%
„Дунав“ друштво за управљање добровољним		
4. пензијским фондом а.д., Београд	100,00%	100,00%
5. „Dunav Stockbroker“ а.д., Београд	100,00%	100,00%
6. „Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука, Р. Српска	89,94%	87,56%
7. „Дунав ауто“ д.о.о., Бања Лука, Р. Српска	89,94%	87,56%

Консолидовани финансијски извештаји представљају финансијске извештаје Групе презентоване као извештај јединственог економског ентитета. Група има контролу над правним субјектом онда када има моћ над правним лицем у које је инвестирано, ако је изложена ризику од инвестирања, односно када има право на варијабилни принос по основу свог ангажовања у том правном субјекту, те може да утиче на принос по основу овлашћења која има у том правном субјекту.

Сви материјално значајни износи трансакција које су настале из међусобних пословних односа између горе наведених правних лица (чланица Групе) елиминисани су приликом консолидације.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)**2.1. Обим и основе консолидације**

Група је саставила консолидоване финансијске извештаје коришћењем једнообразних рачуноводствених политика за сличне трансакције и остале догађаје под сличним околностима. Ако је чланица Групе за сличне трансакције и догађаје у сличним околностима користило рачуноводствене политике различите од рачуноводствених политика Компаније (као матичног правног лица), извршене су одговарајуће корекције приликом састављања консолидованих финансијских извештаја.

2.2. Основе за састављање и презентацију консолидованих финансијских извештаја

Правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са Законом о рачуноводству (у даљем тексту "Закон", објављен у "Сл. гласник РС", бр. 62/2013), као и у складу са осталом применљивом подзаконском регулативом. Група је у обавези да примењује Међународне стандарде финансијског извештавања ("МСФИ"), који у смислу наведеног закона, обухватају: Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја ("Оквир"), Међународни рачуноводствени стандарди ("МРС"), Међународни стандарди финансијског извештавања ("МСФИ") и са њима повезана тумачења, издата од Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда ("IFRIC"), накнадне измене тих стандарда и са њима повезана тумачења, одобрени од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде ("Одбор"), чији је превод утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија.

Решењем Министарства од 13. марта 2014. године, које је објављено у Службеном гласнику РС бр. 35 од 27. марта 2014., године (у даљем тексту "Решење о утврђивању превода") утврђени су и објављени преводи основних текстова МРС и МСФИ, Концептуалног оквира за финансијско извештавање ("Концептуални оквир"), усвојених од стране Одбора, као и повезаних IFRIC тумачења. Наведени преводи објављени у Решењу о утврђивању превода не укључују основе за закључивање, илуструјуће примере, смернице, коментаре, супротна мишљења, разрађене примере, као и други допунски објашњавајући материјал који може да се усвоји у вези са стандардима, односно тумачењима, осим ако се изричито не наводи да је тај материјал саставни део стандарда, односно тумачења. На основу Решења о утврђивању превода Концептуални оквир, МРС, МСФИ, IFRIC и са њима повезана тумачења која су преведена, у примени су од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2014. године. Измењени или издати МСФИ и тумачења стандарда, након овог датума, нису преведени и објављени, па стога нису ни примењени приликом састављања приложених консолидованих финансијских извештаја.

Међутим, до датума састављања приложених консолидованих финансијских извештаја, нису биле преведене све измене МРС/МСФИ и IFRIC тумачења која су била на снази за годишње периоде који почињу 1. јануара 2014. године. Поред наведеног поједина законска и подзаконска регулатива прописује рачуноводствене поступке, вредновања и обелодањивања која у појединим случајевима одступају од захтева МРС/МСФИ и IFRIC Тумачења.

Поред тога, рачуноводственим прописима и претходно наведеним правилницима нису предвиђена сва обелодањивања захтевана по МСФИ 4 "Уговори о осигурању", тако да приложени консолидовани финансијски извештаји не укључују сва обелодањивања предвиђена наведеним стандардом.

Сходно наведеном, а имајући у виду потенцијално материјалне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије од МСФИ и МРС могу имати на реалност и објективност финансијских извештаја Групе, приложени финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у сагласности са МСФИ и МРС.

Објављени стандарди и тумачења који су ступили на снагу у текућем периоду на основу Решења о утврђивању превода, обелодањени су у напмени 2.3. Објављени стандарди и тумачења на снази у текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени обелодањени су у напмени 2.4. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису у примени, обелодањени су у напмени 2.5.

Консолидовани финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)**2.2. Основе за састављање и презентацију консолидованих финансијских извештаја (наставак)**

Група је у састављању ових консолидованих финансијских извештаја примењивала рачуноводствене политике обелодањене у напомени 3.

Финансијска позиција и резултат свих правних лица, чланица Групе чија је функционална валута различита од извештајне валуте Групе прерачунати су на следећи начин:

- Средства и обавезе прерачунати су у динарску противвредност по девизном курсу на дан извештавања;
- Приходи и расходи прерачунати су у динаре по средњем (просечном) курсу. Све настале курсне разлике препознате су као посебне ставке капитала.

У складу са Законом о рачуноводству, консолидовани финансијски извештаји Групе су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

2.3. Објављени стандарди и тумачења који су ступили на снагу у текућем периоду на основу Решења о утврђивању превода

- Измене МСФИ 7 „Финансијски инструменти: Обелодањивања“ – Измене којима се побољшавају обелодањивања фер вредност и ризика ликвидности (ревидиран марта 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године);
- Измене МСФИ 1 „Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања“ – Додатни изузеци за лица која први пут примењују МСФИ. Измене се односе на средства у индустрији нафте и гаса и утврђивање да ли уговори садрже лизинг (ревидиран јула 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године);
- Измене различитих стандарда и тумачења резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 16. априла 2009. године (МСФИ 5, МСФИ 8, МРС 1, МРС 7, МРС 17, МРС 36, МРС 39, IFRIC 16), првенствено са намером отклањања неусаглашености и појашњења формулација у тексту (измене стандарда ступају на снагу за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године, а измена IFRIC на дан или након 1. јула 2009. године);
- Измене МРС 38 „Нематеријална имовина“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године);
- Измене МСФИ 2 „Плаћања акцијама“: Измене као резултат Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (ревидиран у априлу 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године) и измене које се односе на трансакције плаћања акцијама групе засноване на готовини (ревидиран јуна 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године);
- Измене IFRIC 9 „Поновна процена уграђених деривата“ ступају на снагу за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године и МРС 39 „Финансијски инструменти: Признавање и мерење“ – Уграђени деривати (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 30. јуна 2009. године);
- IFRIC 18 „Пренос средстава са купаца“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године);
- „Свеобухватни оквир за финансијско извештавање 2010. године“ што представља измену „Оквира за припремање и приказивање финансијских извештаја“ (важи за пренос средстава са купаца примљених на дан или после септембра 2010. године);
- Допуне МСФИ 1 „Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања“ – Ограничено изузеће од упоредних обелодањивања прописаних у оквиру МСФИ 7 код лица која први пут примењују МСФИ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2010. године);

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)**2.3. Објављени стандарди и тумачења који су ступили на снагу у текућем периоду на основу Решења о утврђивању превода (наставак)**

- Допуне МРС 24 „Обелодањивања о повезаним лицима“ – Поједностављени захтеви за обелодањивањем код лица под (значајном) контролом или утицајем владе и појашњење дефиниције повезаног лица (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године);
- Допуне МРС 32 „Финансијски инструменти: презентација“ – Рачуноводствено обухватање пречег права на нове акције (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. фебруара 2010. године);
- Допуне различитих стандарда и тумачења „Побољшања МСФИ (2010)“ резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 6. маја 2010. године (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 7, МРС 1, МРС 27, МРС 34, IFRIC 13), првенствено са намером отклањања неслагања и појашњења формулација у тексту (већина допуна биће на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године);
- Допуне IFRIC 14 „МРС 19 – Ограничење дефинисаних примања, минимални захтеви за финансирањем и њихова интеракција“: Авансна уплата минималних средстава потребних за финансирање (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године);
- IFRIC 19 „Намиривање финансијских обавеза инструментима капитала“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2010. године);
- Допуне МСФИ 1 „Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања“ – Велика хиперинфлација и уклањање фиксних датума за лица која први пут примењују МСФИ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2011. године);
- Допуне МСФИ 7 „Финансијски инструменти: Обелодањивања“ – Пренос финансијских средстава (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године);
- Допуне МРС 12 „Порези на добитак“ – Одложени порез: повраћај средстава која су служила за обрачун пореза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2012. године);
- МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- МСФИ 11 „Заједнички аранжмани“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- МСФИ 12 „Обелодањивање учешћа у другим правним лицима“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Допуне МСФИ 10, МСФИ 11 и МСФИ 12 „Консолидовани финансијски извештаји, Заједнички аранжмани и Обелодањивања учешћа у другим правним лицима: Упутство о прелазној примени“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- МРС 27 (ревидиран 2011. године) „Појединачни финансијски извештаји“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- МРС 28 (ревидиран 2011. године) „Улагања у придружена правна лица и заједничка улагања“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- МСФИ 13 „Мерење фер вредности“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)**2.3. Објављени стандарди и тумачења који су ступили на снагу у текућем периоду на основу Решења о утврђивању превода (наставак)**

- Допуне МСФИ 1 „Прва примена међународних стандарда финансијског извештавања” – Државни кредити по каматној стопи нижој од тржишне (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Допуне МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања” – Нетирање финансијских средстава и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Допуне МРС 1 „Презентација финансијских извештаја” – Презентација ставки осталог укупног резултата (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2012. године);
- Допуне МРС 19 „Накнаде запосленима” – Побољшања рачуноводственог обухватања накнада по престанку радног односа (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Годишња побољшања за период од 2009. до 2011. године издата у мају 2012. године која се односе на различите пројекте побољшања МСФИ (МСФИ 1, МРС 1, МРС 16, МРС 32, МРС 34), углавном на отклањању неконзистентности и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- IFRIC 20 „Трошкови откривке у производној фази површинских рудника” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);

2.4. Објављени стандарди и тумачења на снази у претходном и текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени

На дан објављивања ових финансијских извештаја, доле наведени стандарди и измене стандарда су били издати од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, а следећа тумачења била су објављена од стране Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања, али нису званично усвојена у Републици Србији:

- Допуне МРС 32 „Финансијски инструменти: Презентација” – Пребијање финансијских средстава и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године);
- Допуне МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји”, МСФИ 12 „Обелодањивање о учешћима у другим ентитетима” и МРС 27 „Појединачни финансијски извештаји” – Изузеће зависних лица из консолидације према МСФИ 10 (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године);
- Допуне МРС 36 – „Умањење вредности имовине”: Обелодањивање надокнадивог износа за нефинансијску имовину (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године);
- Допуне МРС 39 „Финансијски инструменти” – Обнављање деривата и наставак рачуноводства хеџинга (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године);
- IFRIC 21 „Дажбине” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године);
- Допуне МРС 19 „Накнаде запосленима” – Дефинисани планови накнаде: Доприноси за запослене (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2014. године);
- Годишња побољшања за период од 2010. до 2012. године, која су резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 2, МСФИ 3, МСФИ 8, МСФИ 13, МРС 16, МРС 24 и МРС 38), ради отклањања неусаглашености и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2014. године);
- Годишња побољшања за период од 2011. до 2013. године, која су резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 13 и МРС 40), ради отклањања неусаглашености и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2014. године).
- Допуне МСФИ 11 „Заједнички аранжмани” – Рачуноводство стицања учешћа у заједничким пословањима (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)**2.4. Објављени стандарди и тумачења на снази у претходном и текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени (наставак)**

- МСФИ 14 „Рачуни регулаторних активних временских разграничења” - на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године;
- Допуне МРС 16 „Некретнине, постројења и опрема” и МРС 38 „Нематеријална имовина” - Тумачење прихваћених метода амортизације (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године)
- Допуне МРС 16 „Некретнине, постројења и опрема” и МРС 41 „Пољопривреда” - Пољопривреда – индустријске биљке (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године);
- Допуне МРС 27 „Појединачни финансијски извештаји” – Метод удела у појединачним финансијским извештајима (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године);
- МСФИ 10, МСФИ 12 и МРС 28 „Инвестициона друштва: Примена изузетака од консолидације” - Допуне и измене појашњавају да матично друштво може бити изузето од обавезе да саставља консолидоване финансијске извештаје ако је оно истовремено зависно лице инвестиционог друштва, чак и ако инвестиционо друштво одмерава улагања у сва своја зависна лица по фер вредности у складу са МСФИ 10. Као резултат ових допуна, измењен је и МРС 28 у циљу појашњења изузећа од примене метода учешћа (тј. задржавање мерења по фер вредности), које важи за инвеститора у придружено лице или заједнички подухват уколико је он зависно лице инвестиционог друштва које одмерава сва своја улагања у зависна лица по фер вредности. (Допуне и измене се примењују ретроактивно за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године, уз дозвољену ранију примену);
- Допуне и измене различитих стандарда „Побољшања МСФИ (за период од 2012. до 2014. године), која су резултат Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 5, МСФИ 7, МРС 19 и МРС 34) ради отклањања неусаглашености и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).

2.5. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису ступили на снагу

На дан издавања ових финансијских извештаја следећи стандарди, њихове допуне и тумачења били су објављени, али нису још увек ступили на снагу:

- МСФИ 9 „Финансијски инструменти” и касније допуне, који замењује захтеве МРС 39 „Финансијски инструменти: признавање и одмеравање”, у вези с класификацијом и одмеравањем финансијске имовине. Стандард елиминира постојеће категорије из МРС 39 - средства која се држе до доспећа, средства расположива за продају, и кредити и потраживања. МСФИ 9 је на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године, уз дозвољену ранију примену.

У складу са МСФИ 9, финансијска средства ће се класификовати у једну од две наведене категорије приликом почетног признавања: финансијска средства вреднована по амортизованом трошку, или финансијска средства вреднована по фер вредности. Финансијско средство ће се признавати по амортизованом трошку ако следећа два критеријума буду задовољена: средства се односе на пословни модел чији је циљ да се наплаћују уговорени новчани токови, и уговорени услови пружају основ за наплату на одређене датуме новчаних токова, који су искључиво наплата главнице и камате на преосталу главницу. Сва остала средства ће се вредновати по фер вредности. Добити и губити по основу вредновања финансијских средстава по фер вредности ће се признавати у билансу успеха, изузев за улагања у инструменте капитала са којима се не тргује, где МСФИ 9 допушта, при иницијалном признавању, касније непроменљив избор да се све промене фер вредности признају у оквиру осталих добитака и губитака у извештају о укупном резултату. Износ који тако буде признат у оквиру извештаја о укупном резултату неће моћи касније да се призна у билансу успеха.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)**2.5. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису ступили на снагу (наставак)**

- МСФИ 15 „Приходи из уговора са купцима“, који дефинише оквир за признавање прихода. МСФИ 15 замењује МРС 18 „Приходи“, МРС 11 „Уговори о изградњи“, IFRIC 13 „Програми лојалности клијената“, IFRIC 15 „Споразуми за изградњу некретнина“ и IFRIC 18 „Преноси средстава од купаца“. МСФИ 15 је на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године, уз дозвољену ранију примену;
- МСФИ 16 „Лизинг“, обезбеђује свеобухватан модел за идентификовање лизинг аранжмана и њихов третман у финансијским извештајима како давалаца тако и прималаца лизинга. На дан ступања на снагу, 1 јануара 2019. године, овај стандард ће заменити следеће лизинг стандарде и тумачења: МРС 17 „Лизинг“, ИФРИЦ 4 „Одређивање да ли неки аранжман садржи лизинг“, СИЦ 15 „Оперативни лизинг – потстицај“ и СИЦ 27 „Процена суштине трансакције укључујући правни облик закупа“;
- Измене МСФИ 2 „Плаћање акцијама – класификација и мерење трансакција“, на снази за годишњи извештајни период који почиње на дан 1 јануара 2018. године или касније, са подржаном ранијом применом;
- Допуне МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји“ и МРС 28 „Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате“ - Продаја или пренос средстава између инвеститора и његових придружених ентитета или заједничких подухвата. Стандард је требало да буде на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године, али је у децембру 2015. године ИАСБ одложио примену до будућег датума, а ранија примена измењеног стандарда је дозвољена;
- Измене МРС 7 – „Иницијатива за обелодањивања“ захтевају од ентитета таква обелодањивања која омогућују корисницима финансијских извештаја да процене промене у обавезама настале финансијским активностима, укључујући промене настале и од новчаних и неновчаних промена. Измене МРС 7 су на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2017. године, уз дозвољену ранију примену;
- Измене МРС 12 „Порез на добитак“ које се односе на идентификовање одложених пореских средстава за нереализоване губитке, примењују се ретроспективно за годишње периоде који почињу на дан 1. децембра 2017. или касније, са подржаном ранијом применом.

2.6. Начело сталности пословања

Консолидовани финансијски извештаји су састављени у складу са концептом наставка пословања, који подразумева да ће Група наставити да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности.

2.7. Коришћење процењивања

Презентација консолидованих финансијских извештаја у складу са рачуноводственим стандардима и прописима који се примењују у Републици Србији захтева од руководства коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентиране вредности средстава и обавеза и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања консолидованих финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања консолидованих финансијских извештаја, а будући стварни резултати могу да се разликују од процењених износа. У наставку су приказане кључне претпоставке везане за будућност и остали извори процењивања, неизвесности на датум биланса стања које представљају значајан ризик, за материјалне корекције износа позиција биланса стања у следећој финансијској години.

а) Амортизација и амортизационе стопе

Обрачун амортизације и примењене стопе амортизације су засноване на пројектованом економском веку трајања опреме и нематеријалних улагања. Једном годишње Група процењује економски век на основу тренутних предвиђања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)**2.7. Коришћење процењивања (наставак)****а) Амортизација и амортизационе стопе (наставак)***Анализа осетљивости у случају промене процена*

Уколико би амортизационе стопе, на основу процењеног економског века трајања некретнина, опреме и нематеријалних улагања на начин описан у претходном пасусу, биле више (ниже) за 10% у односу на оне које су коришћене за обрачун амортизације за годину која се завршава на дан 31. децембра 2016. године, износ трошкова амортизације који би били признати у консолидованим финансијским извештајима био би виши (нижи) за 37,385 хиљада динара.

б) Исправка вредности потраживања

Група врши процену наплативости потраживања, као и обрачун исправке вредности за сва сумњива и спорна потраживања, а на основу процењених губитака услед немогућности купаца да испуне обавезе. Процена је заснована на старосној анализи потраживања од купаца, историјским отписима, кредитним способностима купаца и променама у условима продаје, приликом утврђивања адекватности исправке вредности сумњивих и спорних потраживања. Ово укључује и претпоставке о будућем понашању купаца и резултујућим будућим наплатама. Руководство верује да није потребна додатна исправка вредности потраживања осим оне која је формирана у приложеним консолидованим финансијским извештајима.

в) Резервисане штете

Свака пријављена штета се процењује појединачно, узимајући у обзир околности везане за штету, доступне информације и историјско искуство о величини сличних штета. Процена резерве штете за сваки случај појединачно се редовно контролише и ажурира када су расположиве нове информације. Резервисања за штете се базирају на информацијама које су тренутно доступне. Међутим, крајње обавезе по штетама могу варирати као резултат накнадних промена расположивих чињеница. Обрачун резервисања за настале пријављене штете извршен је на основу параметара дефинисаних одговарајућим интерним правилницима и правилницима Народне банке Србије.

Анализа осетљивости у случају промене процена

У наставку је приказана анализа осетљивости износа обавеза из осигурања признатих у консолидованим финансијским извештајима на промене кључних претпоставки обрачуна. При томе, за износе обавеза по основу дугорочних уговора о осигурању са фиксним или гарантованим условима, промене у претпоставкама неће узроковати значајне промене у износу признатих обавеза, односно резервисања, осим уколико су од таквог значаја да узрокују подешавања преко теста адекватности обавеза.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)**2.7. Коришћење проценивања (наставак)****в) Резервисане штете (наставак)**Анализа осетљивости у случају промене процена (наставак)

Следећа табела приказује потенцијални утицај промене појединих кључних претпоставки на износе признатих резервисања за рентне штете:

	Обим промене	У хиљадама динара 31. децембар 2016.
<i>Резервисања за рентне штете:</i>		
- смањење дисконта (повећање претпоставке о расту рентних исплата),	-1%	+ 82.840
- повећање дисконта (смањење претпоставке о расту рентних исплата)	+1%	-68.381
- смањење стопе смртности за све године	-10%	+14.000
- повећање стопе смртности за све године	+10%	-19.905
<i>Резервисања остала поједина животна осигурања</i>		
- повећање интервала поверења за 5% од иницијалног за врсте осигурања које су прошле LAT тест (01, 02, 08, 09, 13, 18)	+5%	+157.288
- смањење интервала поверења за 5% од иницијалног за врсте осигурања које су прошле LAT тест (01, 02, 08, 09, 13, 18)	-5%	-56.197

г) Фер вредност финансијских инструмената

Фер вредност финансијских инструмената за које не постоји активно тржиште је одређена применом одговарајућих метода процене, при чему се примењује професионални суд приликом избора одговарајућих метода и претпоставки.

Пословна политика Групе је да обелодани информације о правичној вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности.

У Републици Србији и Републици Српској не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вредност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Управа Групе врши процену ризика и, у случајевима када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вредности. По мишљењу руководства, износи у овим консолидованим финансијским извештајима одражавају вредност која је, у датим околностима, најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

д) Процена фер вредности некретнина и инвестиционих некретнина

Фер вредности грађевинских објеката класификованих као некретнине, односно као инвестиционе некретнине, процењује се од стране квалификованих проценитеља. Некретнине и инвестиционе некретнине лоциране у Републици Србији биле су предмет процене на дан 31. децембра 2016. године од стране независног проценитеља по тржишној вредности. Детаљи у вези резултата процене, као и примењених метода процене, обелодањени су у напмени 30 и 31 уз консолидоване финансијске извештаје.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)**2.7. Коришћење процењивања (наставак)****д) Процена фер вредности некретнина и инвестиционих некретнина (наставак)**

За некретнине, односно инвестиционе некретнине Групе лоциране у Републици Српској, Група је, у недостатку текућих цена на активном тржишту за сличне некретнине или у случају неадекватно примењених метода процене од стране независних проценитеља, разматрала информације из различитих извора, укључујући и:

- Текуће цене на активном тржишту за некретнине другачије природе, стања или локације, прилагођене тако да одражавају те разлике; и
- Недавне цене сличних некретнина на мање активним тржиштима, кориговане тако да одражавају промене у економским условима од датума трансакција које су настале по тим ценама.

Као резултати тих процена и анализа, руководство Групе је утврдило да је нето књиговодствена вредност наведених непокретности укључених у консолидоване финансијске извештаје виша од њихове фер вредности на дан 31. децембра 2016. године, што је условило додатно обезвређење поменутих некретнина. Детаљи у вези обезвређења некретнина, односно инвестиционих некретнина Групе лоцираних у Републици Српској обелодањени су у напмени 30 и 31 уз консолидоване финансијске извештаје.

2.8. Извештавање по сегментима

Основни извештајни сегменти Групе су пословни сегменти, односно посебно организовани сегменти за поједине врсте послова осигурања којима се бави. Основни извештајни сегменти су приказани у складу са Законом о осигурању и Одлуком о садржају и форми образаца финансијских извештаја за друштва за осигурање и то су:

а) Животна осигурања збирно, а посебно и:

- осигурање живота;
- животна осигурања осим осигурања живота;

б) Неживотна осигурања збирно, а посебно и:

- осигурање од последица незгоде и добровољно здравствено осигурање;
- осигурање возила;
- осигурање пловних објеката и транспорта;
- осигурање ваздухоплова;
- имовинска осигурања;
- осигурање од одговорности;
- осигурање кредита и јемства;
- неживотна осигурања која нису сврстана у подгрупе.

2.9. Упоредни подаци

Упоредни подаци представљају финансијске извештаје Групе на дан и за годину завршену на дан 31. децембра 2015. године, кориговани за ефекте исправки идентификованих грешака ранијих периода у складу са МРС 8 „Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке“. Ефекти идентификованих исправљених грешака, обелодањени су у напмени 4 уз ове финансијске извештаје.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА**3.1. Нематеријална улагања**

Нематеријална улагања се почетно вреднују по набавној вредности. Вредновање нематеријалних улагања након почетног признавања врши се применом основног поступка предвиђеног МРС 38 – „Нематеријална имовина“, односно по набавној вредности умањеној за укупну амортизацију и укупне губитке по основу обезвређења. Накнадни издаци за нематеријална улагања се капитализују само ако је вероватно да ће се остварити будуће економске користи, ако су економске користи изнад првобитно процењених стандарда о учинку нематеријалних средстава и ако се издатак може поуздано утврдити и приписати средству.

Нематеријална имовина престаје да се признаје након отуђења или када се од њене употребе или отуђења не очекују никакве будуће економске користи. У моменту отуђења или стављања нематеријалног улагања ван употребе, разлика између књиговодствене вредности и нето прилива који се добија тим отуђењем, признаје се као губитак или добитак периода.

За обрачун амортизације нематеријалних улагања примењује се пропорционални метод отписивања. Нематеријална улагања се амортизују по стопи од 20%, осим ако уговором или другим документом време трајања улагања није дефинисано на другачији начин.

3.2. Некретнине, опрема и инвестиционе некретнине**3.2.1. Некретнине и опрема**

Земљишта, грађевински објекти и опрема су материјална средства која Група држи за пружање услуга, за изнајмљивање другим лицима или у административне сврхе, и за која се очекује да ће се користити дуже од једног обрачунског периода. Почетно признавање врши се по набавној вредности.

Након почетног признавања, земљишта и некретнине се исказују по ревалоризованим вредностима, које изражавају њихову поштену (фер) вредност на дан ревалоризације, умањену за укупан износ исправке вредности по основу обрачунате амортизације (акумулиране) и укупан износ исправке вредности по основу обезвређења, све у складу са МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема.

Процена земљишта и некретнина врши се довољно често, односно када год постоје индиције да се њихова фер вредност разликује од књиговодствене вредности. У сваком случају, процена земљишта и некретнина се врши сваке три године од стране овлашћеног процењивача, у складу са Одлуком о Контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за друштва за осигурање. Некретнине у власништву Групе биле су предмет процене на дан 31. децембра 2016. године од стране независног проценитеља по тржишној вредности. Поред тога, у случају недостатка текућих цена на активном тржишту за сличне некретнине или у случају неадекватно примењених метода процене од стране независних проценитеља, Група разматра информације из различитих интерних и екстерних извора о текућим и недавним ценама сличних некретнина на активном или мање активном тржишту, са циљем идентификовања и признавања евентуалног обезвређења некретнина.

Након почетног признавања сва средства опреме исказују се по набавној вредности умањеној за укупан износ обрачунате амортизације и укупан износ губитака због обезвређења, односно применом основног поступка предвиђеног МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема.

Амортизација

За обрачун амортизације некретнина и опреме, примењује се пропорционални метод. Обрачун амортизације за пореске сврхе врши се у складу са пореским прописима. Основицу за обрачун амортизације чини набавна вредност (за средства која се вреднују применом основног поступка) односно ревалоризована набавна вредност (за средства која се вреднују применом алтернативног поступка), по одбитку процењене преостале вредности средстава на крају процењеног века коришћења. Ако је преостала вредност средстава безначајна, сматра се да је једнака нули. Стопе амортизације које су биле у примени за обрачун амортизације за 2016. и 2015. годину, као и стопе амортизације изведене на основу процењеног века употребе по процени фер вредности које ће бити у примени за 2017. годину, дате су у наставку (у %):

	2016.	2015.	2017. по процени%
Грађевински објекти	1.72 - 50.00%	1.96 - 20.00%	1.75 - 50.00%
Рачунарска опрема	20.00%	20.00%	20.00%
Возила	15.50%	15.50%	15.50%
Остала опрема	7.00 - 33.33%	7.00 - 33.33%	7.00 - 33.33%

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.2. Некретнине, опрема и инвестиционе некретнине (наставак)****3.2.2. Инвестиционе некретнине**

Инвестиционе некретнине су непокретности (земљишта или зграде – или делови зграда – или и једно и друго), које Група (као власник или корисник финансијског лизинга) држи ради остваривања зараде од издавања некретнине или ради увећања вредности капитала или ради и једног и другог, а не ради употребе за обављање властите делатности или продаје у оквиру редовног пословања.

Почетно одмеравање инвестиционих некретнина врши се по набавној вредности која укључује трошкове трансакције. Након почетног признавања, накнадно одмеравање инвестиционе некретнине врши се према методу поштене (фер) вредности, у складу са MPC 40 – Инвестиционе некретнине. Повећање фер тржишне вредности исказује у оквиру прихода, а смањење у оквиру расхода периода. У складу са тим, не обрачунава се амортизација инвестиционих некретнина. Накнадни издаци који се односе на већ признату инвестициону некретнину приписују се исказаном износу те инвестиционе некретнине ако је вероватно да ће прилив будућих економских користи да буде већи од првобитно процењене стопе приноса те инвестиционе некретнине. Сви остали накнадно настали издаци признају се као расход у периоду у којем су настали.

Инвестиционе некретнине су процењене на дан 31. децембра 2016. године од стране независног проценитеља по тржишној вредности. У случају недостатка текућих цена на активном тржишту за сличне некретнине или у случају неадекватно примењених метода процене од стране независних проценитеља, Група разматра информације из различитих интерних и екстерних извора о текућим и недавним ценама сличних некретнина на активном или мање активном тржишту, са циљем утврђивања фер вредности инвестиционих некретнина.

3.3. Умањење вредности

На сваки датум биланса стања Група преиспитује књиговодствене износе своје материјалне имовине да би утврдило постоје ли наговештаји да је дошло до губитака услед умањења вредности наведене имовине. Ако постоје такве назнаке, процењује се надокнадиви износ средства да би се могао утврдити евентуални губитак настао умањењем. Ако није могуће проценити надокнадиви износ појединог средства, Група процењује надокнадиви износ јединице која генерише новац, а којој то средство припада.

Надокнадива вредност је нето продајна цена или вредност у употреби, зависно од тога која је виша. За потребе процене вредности у употреби, процењени будући новчани токови дисконтују се до садашње вредности применом дисконтне стопе пре опорезивања, која одражава садашњу тржишну процену временске вредности новца и ризике специфичне за то средство. Ако је процењен надокнадиви износ средства (или јединице која генерише новац) мањи од књиговодственог износа, онда се књиговодствени износ тога средства (или јединице која генерише новац) умањује до надокнадивог износа. Губици од умањења вредности признају се одмах као расход, осим ако средство није земљиште или зграда која се не користи као инвестициона некретнина која је исказана по ревалоризованом износу, у којем случају се губитак од умањења исказује као смањење вредности настало ревалоризацијом средства.

Код накнадног поништења губитка од умањења вредности, књиговодствени износ средства (јединице која генерише новац) повећава се до ревидираног процењеног надокнадивог износа тога средства, при чему већа књиговодствена вредност не премашује књиговодствену вредност која би била утврђена да у претходним годинама није било признатих губитака на том средству (јединици која генерише новац) услед умањења вредности. Поништење губитка од умањења вредности одмах се признаје као приход, осим ако се предметно средство не исказује по процењеној вредности, у којем случају се поништење губитка од умањења вредности исказује као повећање услед ревалоризације.

На дан 31. децембра 2016. године, руководство Групе сматра да нема додатних умањења вредности имовине осим оних већ признатих и евидентираних у консолидованим финансијским извештајима.

3.4. Остали дугорочни финансијски пласмани

Учешћа у капиталу осталих правних лица, за које не постоји активно тржиште и тржишне вредности, вреднују се по набавној вредности умањеној за исправку вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.4 Остали дугорочни финансијски пласмани (наставак)**

Дугорочни кредити и дугорочне хартије од вредности које се држе до доспећа се исказују у износима који одговарају амортизованом трошку на дан билансирања, по коме се ова финансијска средства одмеравају приликом почетног признавања умањена за исплате главнице, уз додавање или одузимање акумулиране амортизације применом метода ефективне камате за све разлике између почетног износа и износа при доспећу, и уз одузимање за исправку вредности по основу обезвређења вредности или ненаплативости.

3.5. Финансијска средства

Група признаје финансијско средство онда када постане једна од уговорених страна у финансијском инструменту.

Редовна куповина и продаја финансијских средстава се признаје на датум трговања - датум када се Група обавезала да ће купити или продати финансијско средство.

У зависности од намере са којом су стечена, Група финансијска средства распоређује у једну од следећих категорија:

- 1) Финансијска средства која се држе до доспећа;
- 2) Финансијска средства намењена трговању;
- 3) Финансијска средства расположива за продају; и
- 4) Зајмови (кредити) и потраживања.

Финансијска средства се иницијално признају по фер вредности увећаној за трансакционе трошкове за сва финансијска средства која се не исказују по фер вредности, чији се ефекти промена у фер вредности исказују у билансу успеха.

Фер вредност је цена која би се наплатила за продају средства, или платила за пренос обавезе у редовној трансакцији између учесника на тржишту, на датум одмеравања.

Трансакциони трошкови су трошкови који се могу директно приписати стицању, емитовању, или отуђењу неког финансијског средства или финансијске обавезе.

Финансијска средства престају да се признају када Група изгуби контролу над уговорним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена.

3.5.1. Финансијска средства која се држе до доспећа

У категорију финансијских средстава која се држе до доспећа, Група класификује недериватна финансијска средства која испуњавају следеће услове: (1) имају фиксне или одредиве исплате; (2) имају фиксно доспеће и (3) постоји намера и могућност да се држе до доспећа.

Улагања у хартије од вредности које се држе до доспећа се вреднују по амортизованој вредности, коришћењем метода ефективне каматне стопе.

Амортизована вредност је набавна вредности умањена за отплате главнице, коригована за сваку разлику између набавне вредности и износа доспећа и умањена за отплате главнице, и умањена за било који отпис услед обезвређивања или ненаплативости. Ефективна каматна стопа је стопа по којој се дисконтује очекивани ток будућих готовинских плаћања до доспећа.

Приходи настали у периоду држања хартија од вредности у портфолију Групе се приказују као приходи од камата. Све куповине и продаје хартија од вредности се рачуноводствено евидентирају у моменту трансакције.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.5. Финансијска средства (наставак)****3.5.2 Финансијска средства намењена трговању (наставак)**

Финансијска средства намењена трговању представљају део портфолија финансијских средстава којима Група управља и за који постоји доказ да су:

- Сечена са циљем продаје и/или поновне куповине у блиској будућности,
- Финансијска средства за краткорочно остваривање добити или
- Деривати финансијских средстава и деривати финансијских обавеза (осим ако представљају део ефективног хеџинг инструмента).

Финансијска средства намењена трговању се иницијално вреднују по фер вредности. Фер вредности код овог типа финансијских средстава не укључује трансакционе трошкове који се могу директно приписати куповини/стицању/издавању финансијског средства. Ови трошкови се у целости евидентирају на терет биланса успеха у тренутку куповине/стицања/издавања.

Фер вредност финансијског инструмента приликом иницијалног признавања је уобичајена трансакциона цена. Накнадно мерење финансијских средстава намењених трговању се врши по фер вредности. Фер вредност се одређује на активном тржишту (берзи) и представља понуђену цену берзе на дан вредновања финансијског средства. Промена фер вредности финансијских средстава намењених трговању обухватају се у корист/терет биланса успеха периода у коме су настале.

3.5.3. Финансијска средства расположива за продају

Почетно мерење финансијских средстава која су расположива за продају врше се по набавној вредности увећаној за трансакционе трошкове који се директно могу приписати њиховој куповини односно стицању.

Накнадно мерење финансијских средстава која су расположива за продају се врши по фер вредности. Фер вредност се одређује на активном тржишту (берзи) и представља понуђену цену берзе на дан вредновања финансијског средства или у случају одсуства активног тржишта, на основу најбоље процене Групе о износу фер вредности наведених улагања коришћењем метода дисконтовања новчаних токова или ослањањем на мишљење независног експерта. Добици и губици од усклађивања вредности признају се у корист, односно на терет ревалоризационих резерви у оквиру капитала. Смањење вредности услед постојања објективног доказа умањења вредности, признаје се као добитак или губитак периода.

3.5.4. Краткорочна потраживања и пласмани

Краткорочна потраживања и пласмани су недериватна финансијска средства са фиксним или одредивим исплатама која нису котирана на активном тржишту.

Почетно мерење пласмана и потраживања врши се по набавној вредности увећаној за трансакционе трошкове који се директно могу приписати њиховом издавању (МРС 39.43). Накнадно вредновање кредита и пласмана врши се по амортизованој набавној вредности применом ефективне каматне стопе (МРС 39.47). Ефективна каматна стопа је каматна стопа која дисконтује процењене будуће новчане токове (приливе и одливе) на иницијалну књиговодствену вредност кредита или пласмана (садашњу вредност), за очекивани век трајања кредита или пласмана. Добици и губици услед амортизације се признају у нето износу у корист и/или на терет биланса успеха. Приходи по основу камата и накнада обрачунавају се применом ефективне каматне стопе на амортизовану вредност.

Ако постоји објективни доказ да је настао губитак због умањења вредности зајмова (кредита) и потраживања, износ губитка се одмерава као разлика између књиговодствене вредности средства и садашње вредности процењених будућних токова готовине дисконтованих по првобитној ефективној каматној стопи финансијског средства (тј. ефективној каматној стопи израчунатој приликом почетног признавања). Признавање импаритетних губитака се врши на терет биланса успеха. Износи за које је вредност ових средстава умањена по основу импаритетних губитака воде се преко рачуна исправки вредности. Уколико се износ импаритетног губитка смањује услед догађаја насталих након његовог иницијалног признавања, укидање импаритета се врши у корист биланса успеха, али укидање импаритета не може да буде у износу већем од амортизоване вредности која би била на дан укидања да импаритет није био признат.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.6. Потраживања по основу премије осигурања и остала краткорочна потраживања**

Потраживања за премију осигурања представљају потраживања од уговарача осигурања, односно осигураних лица за полисирану премију осигурања у складу са уговореним условима у закљученој полиси осигурања. Висина премије осигурања утврђена је тарифом премије према врсти осигурања. Тарифну политику усваја Извршни одбор Друштва.

Уколико је потраживања исказано у страном валути приликом почетног признавања, Група потраживање изражава у динарима, тако што се на износ у страном валути примењује званични средњи курс те стране валуте, на датум трансакције у складу са MPC 21 – Ефекти промена девизних курсева. Промене девизног курса од датума трансакције до датума наплате потраживања исказују се као курсне разлике у корист прихода, или на терет расхода. Потраживања исказана у страном валути на дан биланса прерачунавају се према званичном средњем курсу, а курсне разлике признају се као приход или расход периода.

3.7. Исправка вредности потраживања

Уколико постоји вероватноћа да Група неће бити у стању да наплати све доспеле износе према уговореним условима, руководство процењује износ исправке вредности којом се потраживања своде на реалну вредност.

Група процењује вредност и наплативост потраживања по уговорима о осигурању и обезвређеност осталих краткорочних потраживања, односно одговарајућу исправку вредности тих потраживања, сагласно посебном Правилнику. Сходно поменутом Правилнику Група врши појединачну и општу исправку вредности потраживања.

Појединачна исправка вредности у висини целокупног износа потраживања врши се за:

- потраживања која нису наплаћена у року од три месеца од дана доспелости;
- потраживања са сумњивим или спорним правним основом;
- потраживања за камате;
- потраживања од контролисаних правних лица.

Поред тога, потраживања чији износ прелази 1% гарантне резерве Компаније, исправљају се у оном износу у ком се процени ризик њиховог враћања у будућем периоду за сваког комитента посебно.

Група општу исправку вредности врши тако што прво све осигуранике – правна лица за премију осигурања класификује у једну од три категорије:

Категорија I – Потраживања од дужника чија је финансијска способност задовољавајућа по свим критеријумима; потраживања од дужника који своје обавезе измирује благовремено, а изузетно са доцњом до три месеца, при чему се наведена потраживања не исправљају.

Категорија II – потраживања од дужника чија финансијска способност није задовољавајућа, али се не очекује њено погоршање, осим потраживања од несолвентног и неликвидног дужника, као и потраживања од дужника који своје обавезе измирује с доцњом до 9 месеци, при чему се за исправку вредности потраживања примењује проценат израчунат односом укупно ненаплаћене и укупно фактурисане премије осигурања у последње три године које претходе години у којој се формира исправка.

Категорија III – потраживања од дужника који своје обавезе измирује са доцњом од преко 9 месеци, при чему се исправка вредности формира до 100% потраживања.

Признавање импаритетних губитака се врши на терет биланса успеха. Износи за које је потраживање умањено по основу импаритетних губитака евидентирају се преко рачуна исправке вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.8. Готовина и готовински еквиваленти**

Под готовином се подразумевају новчана средства у динарима и страној валути и средства на динарским и девизним рачунима код пословних банака.

Готовински еквиваленти су краткорочне, високо ликвидне инвестиције које се могу брзо претворити у познате износе готовине, и које нису под утицајем значајног ризика промене вредности. Хартије од вредности као готовински еквиваленти, депозити по виђењу и готовина процењују се на следећи начин:

- ако су у домаћој валути процењују се по номиналној вредности;
- ако су у страној валути процењују се по номиналној вредности применом средњег курса Народне банке Србије за односну валуту на дан биланса.

Сва накнадна вредновања позиција готовине и готовинских еквивалената на дан биланса признају се као приходи или расходи у билансу успеха.

3.9. Разграничени трошкови прибаве

Друштво врши разграничење трошкова прибаве у сразмери учешћа резерве за преносне премије у укупној премији, у складу са чланом 141. Закона о осигурању.

Разграничени трошкови прибаве, као активна временска разграничења, користе се због равномерног терећења укупних трошкова посматраног пословног периода, и што реалнијег приказа коначног пословног резултата.

3.10. Капитал и резерве

Капитал Групе чини основни и остали капитал, резерве, ревалоризационе резерве по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина и опреме, нереализовани добици и нереализовани губици, учешћа без праве контроле, нераспоређена добит, односно губитак ранијих година и добит, односно губитак текуће године.

Основни и остали капитал исказује се у номиналној вредности, а вредност акцијског капитала представља производ броја емитованих акција и њихове номиналне вредности.

Компанија је дужна да у свом пословању одржава основни капитал најмање у висини која је прописана чланом 27. Закона о осигурању.

Резерве Групе обухватају емисиону премију, законске, статутарне и друге резерве.

Ради обезбеђивања трајног измирења обавеза и подношења ризика у пословању, осигуравајуће друштво формира гарантну резерву у складу са Законом о осигурању и Одлуком о адекватности капитала друштва за осигурање/реосигурање („Службени гласник РС“, бр. 51/2015). Гарантну резерву чине примарни капитал и допунски капитал, умањени за одбитне ставке.

3.11. Дугорочна резервисања**3.11.1 Математичка резерва**

Обрачун математичке резерве врши се у складу са Техничким основама животних осигурања, и Правилником о критеријумима и начину обрачунавања математичке резерве, који је донет у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије („Службени гласник РС“, бр. 42/2015). Математичка резерва је техничка резерва друштва за осигурање намењена измиревању будућих обавеза по основу животног осигурања. Резерва се обрачунава применом начела актуарске математике животних осигурања по нето проспективној методи. Обрачунава се појединачно за сваки уговор, посебно за активна и капитализирана осигурања, као разлика садашње вредности будућих обавеза осигураваача утврђених уговором и садашње вредности будућих обавеза уговараача осигурања. Обрачун се за сваки производ осигурања врши на основу верификованих актуарско-техничких основа за обрачун математичке резерве, откупних и капиталисаних вредности и учешћа у добити, коришћењем претпоставки конзистентних са претпоставкама тарифног система коришћеним при закључењу уговора. Обрачуни се врше посебно за сваку валуту. Математичка резерва укључује и обавезе које се односе на полисе осигурања живота са дискреционим правом учешћа у добити, формирањем резерви за учешће у добити. Резерве за учешће у добити образују по полисама по којима је приписана добит осигураницима применом нето проспективне методе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.11. Дугорочна резервисања (наставак)****3.11.1 Математичка резерва (наставак)**

Поред наведеног, саставни део математичке резерве је и преносна премија осигурања живота обрачуната методом *pro rata temporis*, и резерва будућих трошкова обрачуната нето проспективном методом. Средства математичке резерве формирају се на начин који у сваком моменту обезбеђује испуњавање свих обавеза из уговора о осигурању, и веће су од откупних вредности. Математичка резерва у самопридржају израчунава се као збир математичке резерве сопственог портфеља осигурања и математичке резерве по основу примљених саосигурања, умањена за збир математичке резерве пренете у саосигурање и реосигурање.

Тест провере довољности обрачунате математичке резерве (LAT тест) утврђује се на крају пословне године. Тест се састоји од поређења резервације и утврђене садашње вредности најбоље процене токова готовине (новчаних токова) који се очекују у будућности. Обрачун се врши за сваки уговор посебно, одвојено за осигурања уговорена у девизама и динарима. Такође, код динарских осигурања одвојено се утврђује тест довољности за уговоре код којих се примењује рачунска каматна стопа од 7,5% до 1. октобра 2010. године и 6% - уговори закључени након тог датума. Очекивани токови готовине обухватају будуће приходе по основу очекиване премије, умањене за очекиване исплате по основу штета и очекиваних будућих трошкова. Очекиване штете обухватају очекиване исплате за случај: смрти, откупа код мешовитих осигурања и истека мешовитих осигурања за активна и редукована осигурања.

3.11.2 Резерве (резервисања) за изравнање ризика

Обрачун резерви за изравнање ризика на дан 31. децембра 2016. године извршен је у складу са интерним правилницима Групе, који су донети у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015). Група образује резерве за изравнање ризика на врсти осигурања 14 - Осигурање кредита, на годишњем нивоу. Резерве за изравнање ризика увећавају се при годишњем обрачуну ако је остварен нето пословни резултат у овој врсти осигурања, за 75% позитивног нето пословног резултата, а највише до 12% премије у самопридржају, док резерве за изравнање ризика не достигну горњу границу. Резерве за изравнање ризика умањују се при годишњем обрачуну ако је остварен негативан нето пословни резултат у овој врсти осигурања. Резерве за изравнање ризика умањују се за укупан износ негативног нето пословног резултата у овој врсти осигурања, при чему умањење не може бити веће од износа резерви за изравнање ризика претходне године.

3.11.3 Резерве за бонусе и попусте

Обрачун резерви за бонусе и попусте врши се у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за бонусе и попусте, који је донет у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015). Резерве за бонусе и попусте се утврђују у износу производа меродавне премије у последњих 12 месеци, и количника износа поврата дела премије у последњих 12 месеци који се односи на претходни период, и меродавне премије за период 12 месеци који се завршава на дан обрачуна претходне године.

3.11.4 Резервисања за накнаде и друге бенифиције запослених

Група врши резервисања за накнаде и друге бенифиције запослених и обелодањивање у складу са МРС 19 – Примања запослених. Група врши резервисања трошкова за исплату отпремнина и трошкова за исплату јубиларних награда. Приликом обрачуна резервисања користи се актуарски РUC метод (метод кредитирања пројектоване јединице).

3.12. Финансијске обавезе

Под финансијским обавезама сматрају се дугорочне обавезе (обавезе према повезаним правним лицима и правним лицима са узајамним учешћем, дугорочни кредити, обавезе по дугорочним хартијама од вредности и остале дугорочне обавезе), краткорочне обавезе из пословања (добављачи и остале обавезе из пословања) и остале краткорочне обавезе. Краткорочним обавезама сматрају се обавезе које доспевају у року од годину дана од дана чинидбе, односно од дана годишњег биланса.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.12. Финансијске обавезе (наставак)**

Финансијска обавеза је свака обавеза која представља уговорну обавезу:

- а) предаје готовине или другог финансијског средства другом правном лицу, или
- б) размене финансијских инструмената са другим правним лицима под потенцијално неповољним условима.

Приликом почетног признавања обавеза Група мери финансијску обавезу по њеној набавној вредности која представља поштену вредност надокнаде која је примљена за њу. Трансакциони трошкови представљају расходе периода у коме су плаћени. Након почетног признавања Група мери све финансијске обавезе по амортизованој вредности, осим обавеза које држи ради трговања и деривата који представљају обавезе које мери по поштеној вредности. Финансијска обавеза престаје да се признаје када Група испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

3.13. Обавезе по основу штета и друге обавезе из пословања

Обавезе за штете по основу осигурања се евидентирају у висини накнаде за ликвидираних штете које треба исплатити осигураницима, корисницима осигурања или трећим оштећеним лицима. За износе пријављених, а неликвидираних обавеза по основу штета, као и за износе насталих, а непријављених обавеза по основу штета, Група формира резервисања. Уколико је обавеза исказана у иностраној валути или је уговорена валутна клаузула приликом почетног признавања, Група обавезу изражава у динарима тако што се на износ у иностраној валути примењује званични средњи курс те стране валуте на датум трансакције, у складу са MPC 21 – Ефекти промена девизних курсева. Промена девизног курса од датума трансакције до датума исплате обавезе исказују се као курсне разлике у корист прихода, или на терет расхода. Обавезе исказане у иностраној валути на дан биланса прерачунавају се према званичном средњем курсу, а курсне разлике признају се као приход или расход периода.

3.14. Резерве за преносне премије

Резерве за преносне премије јесу део премије који се користи за покриће обавеза из осигурања које настају у наредном периоду. Обрачун преносне премије врши се последњег дана текућег обрачунског периода и на дан преноса портфеља осигурања. Основица за обрачун резерви за преносне премије је укупна премија осигурања утврђена уговором и израчунава се појединачно за сваки уговор о осигурању с тачним временским разграничењем водећи рачуна о томе да ли има промена висине осигуравајућег покрића (*pro rata temporis*). За животна осигурања за која се обрачунава математичка резерва преносна премија је саставни део исте.

Обрачун преносних премија врши се у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за преносне премије, који је донет у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015).

3.15. Резервисане штете

Обрачун резервисаних штета врши се у складу са Правилником о начину утврђивања износа резервисаних штета, који је донет у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015).

Група врши резервисања за: настале пријављене, а нерешене штете, настале непријављене штете, и трошкове у вези са решавањем и исплатом штета. Група врши резервисање за пријављене, а неликвидиране штете на основу појединачне процене износа штете, који ће морати да плати. Резерве за рентне штете утврђују се у капиталисаним износима, као садашња вредност будућих рентних исплата, узимајући у обзир и очекивано повећање тих исплата. Резервисан износ на име насталих непријављених штета се обрачунава на нивоу врсте осигурања, у зависности од карактеристика појединих врста осигурања и расположивости потребних података на дан 31. децембар текуће године следећим методама:

- 1) Паушалном методом (врсте осигурања: осигурање шинских возила, осигурање ваздухоплова, осигурање пловних објеката, осигурање робе у превозу, осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова, осигурање од одговорности због употребе пловних објеката, осигурање кредита, осигурање јемства, осигурање финансијских губитака, осигурање трошкова правне заштите и основно животна осигурање,

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.15. Резервисане штете (наставак)**

- 2) Маск-овим моделом оцене резерве за настале непријављене штете, где се најбоља оцена добија Chain ladder методом, а маргина ризика на основу претпоставке да R_i и R имају lognormalnu расподелу у интервалу поверења не мањем од 70% за R . Примењује се за врсте осигурања: осигурања за последице незгоде, добровољно здравствено осигурање, осигурање моторних возила, осигурање имовине од пожара, остала осигурања имовине, осигурања од одговорности од употребе моторних возила, осигурање од опште одговорности и осигурање помоћи на путу. Полазни интервал поверења у 2015. години за све врсте осигурања осим врсте 10 је био 80%, док је за врсту осигурања 10 полазни интервал био 90%. После обрачуна са полазним интервалом, Група по Правилнику, врши LAT тест резервисаних штета, и у случају да на некој врсти није задовољен овај тест подиже интервал поверења за обрачун насталих непријављених штета до нивоа који ће задовољити LAT. Почев од 31. децембра 2016. Група ће вршити и поређење резервације са искуством, и у случају потребе додатно кориговати интервале поверења.

За животна осигурања за која се обрачунава математичка резерва не врши се резервација за настале непријављене штете.

3.16. Резервисања за неистекле ризике

Обрачун резерви за неистекле ризике врши се у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за неистекле ризике које је донет у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије ("Службени гласник РС", бр. 42/2015).

Правилником је предвиђено да Група образује резерве за неистекле ризике ако утврди да је очекивани износ штета и трошкова у наредном периоду по уговорима из текућег периода виши од износа обрачунате преносне премије на нивоу врсте осигурања. Примењена је формула где се резерва за неистекле ризике рачуна као производ преносне премије са делом очекиваног комбинованог ризица који прелази 100%.

3.17 Допринос за превентиву

Средства превентиве представљају средства Групе намењена улагањима у превентивну заштиту, којима се предупредује остварење осигураног случаја на осигураној имовини и лицима и смањују последице штетних догађаја, а која се на основу критеријума утврђених Правилником о превентиви наменски усмеравају одређеним осигураницима.

3.18. Приходи

Приходи обухватају приходе од уобичајених активности Групе (пословне и финансијске приходе) и добитке. Уобичајене односно редовне активности Групе су све активности које Група предузима у делокругу свог рада као и активности које су са њима повезане и које подржавају тај рад, и од њега произилазе или имају пропратни карактер.

Приходе Групе чине пословни (функционални) приходи, приходи од инвестиционе активности, финансијски приходи, приходи по основу усклађивања вредности имовине и остали приходи.

3.18.1 Пословни (функционални) приходи

У оквиру пословних прихода Група евидентира приходе из делатности осигурања, односно приходе по основу премије осигурања и саосигурања, приходе по основу учешћа саосигурања и реосигурања у накнади штета, приходе од укидања и смањења резервисања неживотних осигурања, приходе од повраћаја пореских и других дажбина и приходе од премија, субвенција, дотација, донација, приходе по основу провизија реосигурања, приходе по основу регреса неживотних осигурања и друге функционалне приходе.

а) Приходи од премије осигурања и саосигурања

Приходе од премије осигурања и саосигурања представљају износи фактурисане премије (доспеле премије код осигурања живота) коју осигураник/уговарач осигурања плаћа осигуравачу на основу уговора о осигурању, односно саосигурању, умањене за износ премије који припада наредном обрачунском периоду (преносна премија).

Висина премије утврђена је тарифом премије према врсти осигурања. Тарифну политику усвојио је Извршни одбор.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.18.1 Пословни (функционални) приходи (наставак)***а) Приходи од премије осигурања и саосигурања (наставак)*

Премија се састоји од функционалне премије и режијског додатка. Функционалну премију чине техничка премија (за сва осигурања) и допринос за превентиву. Режијски додаток користи се за покриће трошкова спровођења осигурања. Начин расподеле премије осигурања по врстама животних и неживотних осигурања утврђује се интерним актом који доноси Извршни одбор.

б) Приходи по основу провизија реосигурања

Приходи по основу провизија реосигурања представљају провизије које Група остварује по уговорима од реосигураваача код којег реосигурава свој портфељ.

3.18.2 Приходи од инвестирања средстава осигурања

У приходе од инвестирања средстава осигурања спадају: приходи од придружених правних лица и од заједничких подухвата, приходи од улагања у непокретности, приходи од камата и позитивних курсних разлика по основу инвестирања, приходи од усклађивања вредности финансијских средстава која се исказују по фер вредности, добици од продаје хартија од вредности, и остали приходи од инвестиционе активности.

3.18.3 Финансијски приходи

Финансијске приходе чине приходи од камата, курсних разлика, приходи по основу ефеката валутне клаузуле, и остали финансијски приходи, осим финансијских прихода од инвестирања средстава осигурања. Ови приходи вреднују се према МРС 18, МРС 21 и другим релевантним МРС.

3.18.4 Приходи по основу усклађивања вредности имовине

Приходи по основу усклађивања вредности имовине обухватају позитивне ефекте промене поштене (фер) вредности нематеријалних улагања, некретнина, опреме и залиха – до висине претходно исказаних расхода за та средства по основу вредносног усклађивања, као и других укидања исправки вредности по основу вредносног усклађивања у складу са релевантним МРС и интерном регулативом Групе.

3.18.5 Остали приходи

У оквиру осталих прихода, исказују се добици по основу продаје некретнина, опреме (основних средстава) и нематеријалних улагања, добици од продаје остатака осигураних оштећених ствари, наплаћена отписана потраживања, вишкови, приходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика, приходи од смањења обавеза, приходи од укидања дугорочних резервисања и остали непоменути приходи.

3.19. Расходи

Расходи обухватају трошкове који проистичу из уобичајених активности Групе и губитке.

На рачунима расхода обухватају се пословни расходи, расходи по основу инвестирања средстава осигурања, финансијски расходи и остали расходи, који обухватају и расходе по основу обезвређења средстава.

3.19.1 Пословни расходи

У оквиру пословних расхода Група евидентира расходе за дугорочна резервисања и функционалне доприносе, накнаде штета, уговорених износа и премија саосигурања и реосигурања животних осигурања, накнаде штета и остале накнаде неживотних осигурања, трошкове спровођења осигурања и друге функционалне расходе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.19. Расходи (наставак)

3.19.1 Пословни расходи (наставак)

а) *Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе*

Расходе за дугорочна резервисања и функционалне доприносе чине математичка резерва, допринос за превентиву, допринос за одбрану од града, допринос гарантном фонду, накнада Републичком фонду за здравствено осигурање, резервисања за изравнање ризика, и остала резервисања и функционалне доприносе.

Математичка резерва

Математичка резерва је техничка резерва друштва за осигурање намењена измиривању будућих обавеза по основу животног осигурања. Обрачунава се појединачно за сваки уговор о животном осигурању, по проспективној методи за сва осигурања живота, као разлика садашње вредности будућих обавеза осигураваача утврђених уговором и садашње вредности будућих обавеза уговараача осигурања.

Саставни део математичке резерве су:

- резерве за све гарантоване накнаде (осигуране суме) уговараачима, осигураницима и корисницима осигурања, укључујући и гарантовану откупну вредност;
- резерве за учешће у добити за сва осигурања којима је приписана добит на основу Одлуке Скупштине Компаније;
- резерве будућих трошкова за сва осигурања код којих је престала обавеза плаћања премије;
- преносна премија.

Математичка резерва се исказује посебно за сваку валуту. Обрачун математичке резерве дефинисан је у Техничким основама животних осигурања, где је предвиђена примена проспективних метода: бруто - Ziellmer методе и нето проспективне. Техничким основама предвиђено је да се код редукованих (капитализираних) осигурања, осигурања уговорених са једнократним плаћањем премије и ризико осигурања искључиво примењује нето проспективна метода. Такође, резерва добити и резерва будућих трошкова се обрачунава нето проспективном методом. Група врши резервацију будућих трошкова за уговоре код којих је престала даља обавеза плаћања премије (осигурања са уговореном једнократном премијом, капитализирана осигурања).

За обрачун смањења математичке резерве (код активних уговора за осигурање за случај смрти и доживљења) за неамортизоване стварне трошкове провизије закључења уговора користи се бруто - Ziellmer метода, при чему стопа цилмеризације не може бити већа од 3,5% уговорене осигуране суме. Рачунско-статистичке основе обрачуна математичке резерве (каматна стопа и таблице вероватноћа) једнаке су каматној стопи и таблицама вероватноћа из Тарифног система Групе.

Обрачун математичке резерве укључује и могућност неповољних одступања релевантних фактора који се користе при утврђивању резерве. Неповољна одступања утврђена применом одговарајућих тестова (LAT) за проверу адекватности обрачунате математичке резерве и у том случају врши се додатна резервација уз образложење овлашћеног актуара.

Математичка резерва се обрачунава и исказује посебно за индивидуалана и групна осигурања. Математичка резерва за групна осигурања мора бити покривена изворима средстава и средствима математичке резерве само тог групног осигурања, укључујући сва гарантована права уговараача, осигураника и корисника осигурања.

Средства математичке резерве формирају се на начин који у сваком моменту обезбеђује испуњавање свих обавеза из уговора о осигурању и веће су од откупних вредности.

Допринос за превентиву

Допринос за превентиву се обрачунава у проценту и за врсте осигурања у складу са интерним актом који доноси Извршни одбор, а којим се утврђује начин расподеле премије осигурања по врстама животних и неживотних осигурања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.19. Расходи (наставак)

3.19.1 Пословни расходи (наставак)

Допринос за одбрану од града

Група обрачунава и Министарству пољопривреде и заштите животне средине плаћа допринос за одбрану од града на основу члана 15 Закона о одбрани од града („Службени гласник РС“ бр. 54/15).

Допринос гарантном фонду

Допринос гарантном фонду се издваја на основу Одлуке Удружења осигуравајућих организација Србије о утврђивању висине доприноса организација за осигурање за образовање средстава и коришћењу средстава гарантног фонда. Поменутом одлуком је дефинисан износ доприноса по моторном возилу одређене категорије, а допринос се издваја сразмерно броју осигураних возила.

Накнада Републичком фонду за здравствено осигурање

Накнада Републичком фонду за здравствено осигурање се плаћа у износу од 5% на износ бруто премије осигурања од аутоодговорности на име штета осигуравајућих друштава према овом фонду, тако да фонд не може да истиче додатне регресне захтеве према друштву за осигурање.

Расходи за дугорочна резервисања за изравнање ризика

Резерве за изравнање ризика се издвајају у складу са Одлуком о техничким резервама („Службени гласник РС“, бр. 42/2015) и релевантним актом пословне политике. Група образује резерве за изравнање ризика образује за врсту осигурања кредита.

б) *Расходи накнаде штета и уговорених износа осигурања*

Расходи накнаде штета и уговорених износа осигурања представљају расходе за исплату накнада штета и осигураних сума и других уговорених износа који се исплаћују осигураницима, односно корисницима осигурања.

в) *Расходи по основу премија реосигурања*

Расходи по основу премија реосигурања представљају расходе реосигурања ризика обрачунати у складу са уговорима о саосигурању, реосигурању, односно ретроцесији, у корист рачуна обавеза.

г) *Трошкови спровођења осигурања*

Трошкови спровођења осигурања обухватају расходе за обављање послова осигурања чије покриће се врши из режијског додатка. Трошкови спровођења осигурања обухватају трошкове амортизације нематеријалних улагања, трошкове амортизације некретнина и опреме, трошкове резервисања за судске спорове и резервисања за исплату накнада и других бенифиција запосленима, трошкове материјала, горива и енергије, производних услуга, рекламе и пропаганде, репрезентације, порезе и доприносе независне од резултата, трошкове непроизводних услуга, нематеријалне трошкове као и трошкове зарада, накнада зарада и друге трошкове обављање послова осигурања.

Трошкови спровођења осигурања у финансијским извештајима обухватају трошкове прибаве, трошкове управе, остале трошкове спровођења осигурања, умањено за провизије од реосигурања. Опредељивање трошкова спровођења осигурања је у непосредној вези са распоредом трошкова на функционалне аналитике дефинисане Одлуком о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друштва за осигурање, односно на трошкове управе, трошкове прибаве осигурања, затим трошкове извиђаја, процене, ликвидације и исплате штета, као и на трошкове по основу инвестиционе активности.

Трошкови прибаве укључују трошкове настале у вези са закључивањем нових уговора о осигурању и обнови постојећих уговора. Група врши разграничење трошкова прибаве осигурања у сразмери учешћа преносне премије, без примљених саосигурања, у укупној бруто премији осигурања, без примљених саосигурања, појединачно по свим врстама осигурања из члана 8. Закона о осигурању, које Група обавља у складу са добијеном дозволом Народне банке Србије.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.19. Расходи (наставак)****3.19.2 Расходи по основу инвестирања средстава**

У расходе по основу инвестирања средстава осигурања спадају: расходи из односа са зависним и придруженим правним лицима, расходи по основу улагања у непокретности, расходи од усклађивања вредности финансијских средстава која се исказују по фер вредности, губици при продаји хартија од вредности и остали расходи по основу инвестиционе активности.

3.19.3 Финансијски расходи

Финансијске расходе чине расходи по основу камата, курсних разлика, негативни ефекти по основу валутне клаузуле и остали финансијски расходи, осим финансијских расхода по основу инвестирања средстава осигурања.

3.19.4 Расходи по основу обезвређења имовине

У оквиру расхода по основу обезвређења имовине, исказују се негативни ефекти вредносних усклађивања нематеријалних улагања, некретнина и опреме, дугорочних и краткорочних финансијских пласмана (депоновања и улагања), залиха, хартија од вредности и потраживања, у складу са МРС 36 - Умањење вредности имовине и другим релевантним МРС, према називима рачуна ове групе. На рачунима ове групе исказује се и негативан ефекат промене поштене (фер) вредности средстава, у складу с МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, МРС 38 - Нематеријална имовина и осталим релевантним МРС.

3.19.5 Остали расходи

Остале расходе чине губици по основу расходовања и продаје опреме и нематеријалних улагања, губици по основу продаје некретнина, губици од продаје материјала, мањкови, судски трошкови и остали непоменути расходи.

3.20. Курсне разлике

Пословне промене настале у иностраној валути (валути која није функционална) су прерачунате у функционалну валуту по званичном средњем курсу који је важио на дан пословне промене. Средства и обавезе исказане оригинално у иностраној валути на дан биланса стања, прерачунати су у функционалну валуту по званичном средњем курсу који је важио на тај дан.

Средства и обавезе са уговореном валутном клаузулом прерачунате су на дан састављања биланса према уговореном курсу.

Курсне разлике, настале као резултат прерачунавања, књиже су у корист финансијских прихода или на терет финансијских расхода.

3.21. Бенефиције за запослене

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Група је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Група је, такође, обавезна да од бруто плата запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима. Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

У складу са Појединачним колективним уговором, Група је у обавези да исплати отпремнине при одласку у пензију у висини три просечне зараде у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике или три месечне зараде коју је запослени остварио за месец који претходи месецу у ком се исплаћује отпремнина, односно у висини три просечне зараде исплаћене за месец који претходи месецу у ком се исплаћује отпремнина, ако је то за запосленог повољније.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.21. Бенефиције за запослене (наставак)**

Поред тога, Група је у обавези да исплати и јубиларне награде за 10, 20 и 30 година непрекидног рада. Јубиларна награда се утврђује на основу износа просечне месечне зараде, остварене у месецу који претходи месецу исплате, и то у распону од једне до три зараде, зависно од трајања непрекидног рада код послодавца. По новом колективном уговору, дана 29. јануара 2015. године престаје да важи обавеза о исплати јубиларне награде за 35 година непрекидног рада.

Група је самостално обрачунала и исказала дугорочне обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда применом сопственог актуарског обрачуна у складу са захтевима МРС 19.

Отпремнине по основу споразумног раскида радног односа евидентирани су на терет биланса успеха текуће године.

3.22. Порези и доприноси*Порески расход периода*

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава применом прописане пореске стопе од 15% (31. децембар 2015. године – 15%) на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка пре опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода, у складу са пореским прописима Републике Србије, уз умањење за прописане пореске кредите.

Закон о порезу на добитак Републике Србије не предвиђа да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година. Порески губици настали пре 1. јануара 2010. године могу се преносити на рачун будућих добитака у периоду не дуже од десет година.

Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе потраживања и обавеза и њихове књиговодствене вредности. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и пореске губитке и кредите, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вероватно постојати опорезиви добитак од којег се одложена пореска средства могу искористити. Одложена пореска средства и обавезе се обрачунавају по пореској стопи чија се примена очекује у периоду када ће се средство реализовати, односно обавеза измирити.

Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата укључују порез на имовину, доприносе на терет послодавца по основу примања запослених, као и друге порезе и доприносе у складу са републичким и општинским прописима.

4. ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА РАНИЈИХ ПЕРИОДА

У складу са МРС 8 „Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке“, Група је извршила корекцију финансијских извештаја на дан и за годину завршену на дан 31. децембра 2015. године, коригујући позиције биланса стања на наведени дан и биланса успеха за наведену годину за ефекте исправки грешака који се односе на наведену годину, а ефекти грешака који се односе на периоде пре 1. јануара 2015. године преко позиција капитала (нераспоређене добити) на дан 1. јануара 2015. године.

Преглед корекција дат је у наставку.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

4. ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА РАНИЈИХ ПЕРИОДА (наставак)

У хиљадама динара

<i>Ефекти корекција који се односе на периоде пре 1. јануара 2015. године</i>	263.601
---	---------

Стање нераспоређене добити ранијих година на дан 1. јануара 2015. године, кориговано

263.601

Корекције нераспоређене добити које се односе на периоде пре 1. јануара 2015. године у укупном износу од 263.601 хиљада динара, односе се на:

- преплату пореза на добит по коригованим пореским билансима за 2012. и 2013. годину у износу од 112.626 хиљада динара Компаније, односно матичног правног лица. Наиме, Компанија је при састављању финансијских извештаја за 2014. годину извршила корекцију почетног стања – исправке грешака које се односе на пословну 2013. и 2012. годину. Као последица исправки грешака, састављени су измењени пореки биланси за 2013. и 2012. годину, што је у складу са пореским прописима Републике Србије, а који су предати Пореској управи Републике Србије у јуну 2016. године. На основу коригованих пореских биланса за 2013. и 2012. годину утврђена је преплата пореза на добит која је искоришћена за измирење обавеза по основу пореза на премије неживотног осигурања, а што је одобрено решењем Пореске управе након подношења коригованих пореских биланса;
- корекцију по основу одложених пореских обавеза/расхода из ранијих година у износу од 216.360 хиљада динара која се највећим делом односи на смањење одложених пореских обавеза, односно увећање добитка по том основу у вези инвестиционих некретнина и земљишта;
- повећање ревалоризационих резерви уз смањење нераспоређене добити ранијих година у износу 65.385 хиљада динара.

Ефекти исправке грешака на стање нераспоређене добити на дан 31. децембра 2015:

У хиљадама динара

Стање нераспоређене добити на дан 31. децембра 2015. године, пре корекције	1.337.936
--	-----------

<i>Ефекти корекција који се односе на 2015. годину:</i>	(66.492)
---	----------

- ефекти обухваћени преко резултата текуће године	(42.975)
- ефекти обухваћени директно преко позиција капитала	(23.517)

Стање нераспоређене добити на дан 31. децембра 2015. године, кориговано	1.311.444
---	------------------

Исправке грешака које се односе на пословну 2015. годину, у укупном нето износу од 66.492 хиљаде динара односе се на:

- повећање резерви за неистекле ризике на основу спроведеног LAT теста за преносну премију зависног правног лица „Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука, у износу 60.796 хиљада динара;
- корекцију (смањење) одложених пореских обавеза / расхода у износу 17.821 хиљада динара по истом основу као и за раније године.
- повећање ревалоризационих резерви на терет нераспоређене добити ранијих година у износу 23.517 хиљада динара, што није имало ефекта на биланс успеха 2015. године.

Рекласификација позиција биланса стања на дан 31. децембра, односно 1. јануара 2015. године

На позицијама биланса стања на дан 31. децембра 2015. године и 1. јануара 2015. године, извршене су следеће рекласификације:

	У хиљадама динара
	31. децембар 2015. 31. децембар 2014.

Дужничке ХоВ Републике Српске:

Остале хартије од вредности и инвестиције које се држе до доспећа АОП 0018	(77.139)	(86.265)
--	----------	----------

Дужнике хартије од вредности расположиве за продају АОП 0035	77.139	86.265
--	--------	--------

Добици по основу прерачуна финансијских извештаја страног пословања:

Законске статутарне и друге резерве АОП 0410	(16.334)	(190.829)
Нереализовани добити АОП 0412	16.334	190.829

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

4. ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА РАНИЈИХ ПЕРИОДА (наставак)

Кориговани биланс стања на дан 31. децембра 2015. и 1. јануара 2015. године:

	Кориговани биланс стања на дан 31. децембра 2015. године			Кориговани биланс стања на дан 1. јануара 2015. године		
	Претходно исказано	Корекције / реклаификације	Кориговано	Претходно исказано	Корекције / реклаификације	Кориговано
У хиљадама динара						
АКТИВА						
СТАЛНА ИМОВИНА	11.659.747	(77.139)	11.582.608	14.123.592	(86.265)	14.037.327
Нематеријална улагања (имовина)	209.501	-	209.501	469.696	-	469.696
Софтвер и остала права	90.451	-	90.451	174.900	-	174.900
Некретнине, постројења и опрема	10.262.228	-	10.262.228	10.491.859	-	10.491.859
Дугорочни финансијски пласмани	1.093.606	(77.139)	1.016.467	2.986.271	(86.265)	2.900.006
Одложена пореска средства	3.961	-	3.961	866	-	866
ОБРТНА ИМОВИНА	25.011.528	77.139	25.088.667	18.841.442	198.891	19.040.333
Залихе	55.361	-	55.361	52.273	-	52.273
Потраживања	2.605.587	-	2.605.587	2.685.881	-	2.685.881
Потраживања за више плаћен порез	113.186	-	113.186	162.682	112.626	275.308
Финансијски пласмани	16.250.802	77.139	16.327.941	4.075.152	86.265	4.161.417
Готовина	1.454.982	-	1.454.982	7.931.125	-	7.931.125
Порез на додату вредност	410	-	410	919	-	919
Активна временска разграничења	2.340.712	-	2.340.712	2.168.706	-	2.168.706
Техничке резерве које падају на терет саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара	2.190.488	-	2.190.488	1.764.704	-	1.764.704
УКУПНА АКТИВА	36.671.275	-	36.671.275	32.965.034	112.626	33.077.660
ПАСИВА						
КАПИТАЛ	10.943.962	(59.602)	10.884.360	9.535.500	325.254	9.860.754
Основни и остали капитал	5.853.775	-	5.853.775	10.753.274	-	10.753.274
Резерве	217.844	(16.334)	201.510	261.544	(190.829)	70.715
Ревалоризационе резерве по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	3.324.769	17.563	3.342.332	3.158.898	61.653	3.220.551
Нереализовани добици	456.055	16.334	472.389	226.123	190.829	416.952
Нереализовани губици	145.797	10.673	156.470	-	-	-
Нераспоређена добит	1.377.936	(66.492)	1.311.444	-	263.601	263.601
1. Нераспоређени добитак ранијих година	263.601	(23.517)	240.084	-	263.601	263.601
2. Нераспоређени добитак текуће године	1.114.335	(42.975)	1.071.360	-	-	-
Губитак до висине капитала	275.258	-	275.258	5.463.560	-	5.463.560
1. Губитак из ранијих година	275.258	-	275.258	2.421.587	-	2.421.587
2. Губитак текуће године	-	-	-	3.041.973	-	3.041.973
Откупљене сопствене акције	-	-	-	-	-	-
Учешћа без права контроле	134.638	-	134.638	599.221	-	599.221
РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ	25.727.313	59.602	25.786.915	23.429.534	(212.628)	23.216.906
Дугорочна резервисања	4.230.410	-	4.230.410	5.226.330	-	5.226.330
Дугорочне обавезе	96.328	-	96.328	164.399	-	164.399
Одложене пореске обавезе	390.631	(1.194)	389.437	638.351	(212.628)	425.723
Краткорочне обавезе	2.079.315	-	2.079.315	2.290.277	-	2.290.277
Пасивна временска разграничења	9.128.423	60.796	9.189.219	7.404.151	-	7.404.151
Резервисане штете	9.802.206	-	9.802.206	7.706.026	-	7.706.026
УКУПНА ПАСИВА	36.671.275	-	36.671.275	32.965.034	112.626	33.077.660

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

4. ИСПРАВКЕ ГРЕШАКА РАНИЈИХ ПЕРИОДА (наставак)

Кориговани биланс успеха за годину која се завршава 31. децембра 2015. године:

	у хиљадама динара		
	2015.		2015.
	<i>Претходно исказано</i>	<i>Корекције</i>	<i>Кориговано</i>
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
Пословни (функционални) приходи	20.407.809	(60.796)	20.347.013
Пословни (функционални) расходи	12.049.007	-	12.049.007
ДОБИТ - БРУТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ	8.358.802	(60.796)	8.298.006
ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ			
Приходи од инвестирања средстава осигурања	1.417.267	-	1.417.267
Расходи по основу инвестирања средстава осигурања	570.626	-	570.626
ДОБИТАК ИЗ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ	846.641	-	846.641
ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА	7.597.876	-	7.597.876
1. Трошкови прибаве	5.826.874	-	5.826.874
2. Трошкови управе	1.947.293	-	1.947.293
3. Остали трошкови спровођења осигурања	159.223	-	159.223
4. Провизија од реосигурања и ретроцесија	335.514	-	335.514
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК - НЕТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ	1.607.567	(60.796)	1.546.771
Финансијски приходи осим финансијских прихода по основу инвестиционе активности	397.544	-	397.544
Финансијски расходи осим финансијских расхода по основу инвестиционе активности	171.662	-	171.662
Приходи од усклађивања вредности потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	931.264	-	931.264
Расходи по основу обезвређења потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	1.607.326	-	1.607.326
Остали приходи	299.375	-	299.375
Остали расходи	324.021	-	324.021
ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	1.132.741	(60.796)	1.071.945
Нето добитак пословања које се обуставља, позитивни ефекти промене рачуноводствених политика и исправки грешака из ранијих периода	-	-	-
Нето губитак пословања које се обуставља, негативни ефекти промене рачуноводствених политика и исправки грешака из ранијих периода	7.752	-	7.752
ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	1.124.989	(60.796)	1.064.193
ПОРЕЗ НА ДОБИТАК			
1. Порез на добитак	60.517	-	60.517
2. Добитак по основу креирања одложених пореских средстава и смањења одложених пореских обавеза	49.867	17.821	67.688
3. Губитак по основу смањења одложених пореских средстава и креирања одложених пореских обавеза	4	-	4
НЕТО ДОБИТАК	1.114.335	(42.975)	1.071.360

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

5. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА ОСИГУРАЊА И САОСИГУРАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Обрачуната премија животних осигурања	1.400.323	1.352.382
Обрачуната премија неживотних осигурања	22.676.681	21.077.569
Обрачуната премија саосигурања	182.183	173.780
Укупно обрачуната премија	24.259.187	22.603.731
Премија пренета у саосигурање	(838.058)	(914.912)
Премија пренета у реосигурање	(1.350.096)	(1.474.687)
Премија пренета у саосигурање	(2.188.154)	(2.389.599)
Преносна премија осигурања и саосигурања - повећање	(1.078.410)	(1.163.330)
Резерве за неистекле ризике - повећање	(2.571)	(218.680)
Укупно преносна премија и резерве за неистекле ризике:	(1.080.981)	(1.382.010)
	20.990.052	18.832.122

6. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА РЕОСИГУРАЊА И РЕТРОЦЕСИЈЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Премија реосигурања и ретроцесије	1.349.650	1.190.656
Премија пренета ретроцесијом	(642.085)	(720.710)
Повећање резерви за преносне премије	(140.549)	(47.556)
	567.016	422.390

7. ПРИХОДИ ОД ПОСЛОВА НЕПОСРЕДНО ПОВЕЗАНИХ СА ПОСЛОВИМА ОСИГУРАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Приходи од продате зелене карте	297.748	249.263
Приходи од услужне обраде и процене штета	10.550	12.841
Остали пословни приходи	2.872	3.933
	311.170	266.037

8. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Приходи од продаје роба и услуга	646.403	607.155
Остали пословни приходи	177.655	219.309
	824.058	826.464

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

9. РАСХОДИ ЗА ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ФУНКЦИОНАЛНЕ ДОПРИНОСЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Математичка резерва животних осигурања	536.817	453.854
Допринос за превентиву	403.806	380.663
Доприноси прописани посебним законима	62.229	641
Допринос Гарантном фонду	577.330	806.203
Резервисања за изравнање ризика	158	170
Резервисања за бонусе и попусте	33.216	39.530
Остали расходи за дугор.резерв.	530.992	486.840
	2.144.548	2.167.901

Кретање на рачунима математичке резерве, резервисања за изравнање ризика и резервисања за бонусе и попусте су приказани у напмени 41.

Доприноси прописани посебним законима у износу 62.229 хиљада динара обухватају највећим делом допринос за одбрану од града који матично правно лице обрачунава и плаћа Министарству пољопривреде и заштите животне средине на основу члана 15. Закона о одбрани од града («Службени гласник РС» бр. 54/15). Поменути допринос за 2016. годину је износио 53.916 хиљада динара, а обрачунат је у висини од 10% од износа уплаћене премије осигурања усева и плодова.

У току 2016. године у односу на претходну годину смањени су трошкови доприноса Гарантном фонду, а на основу Одлука Удружења осигураваача Србије о измени Одлуке о утврђивању допунских доприноса, којима је обустављен обрачун и исплата допунских доприноса током 2016. године.

Износ на позицији остали расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе од 530.992 хиљаде динара односи се на издвајање од 5% од бруто премије осигурања од аутоодговорности за Републички фонд за здравствено осигурање, у складу са чланом 35. Закона о обавезном осигурању у саобраћају ("Сл. гласник РС", бр. 51/2009, 78/2011, 101/2011, 93/2012 и 7/2013 - одлука УС).

10. РАСХОДИ НАКНАДА ШТЕТА И УГОВОРЕНИХ ИЗНОСА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Ликвидиране штете и уговорени износи:		
- животних осигурања	577.549	605.467
- неживотних осигурања	8.261.319	9.211.294
- удели у штетама саосигурања	19.937	40.575
- удели у штетама реосигурања и ретроцесија	452.721	886.375
Приходи од учешћа саосигурања у накнади штета	(210.192)	(308.840)
Приходи од учешћа реосигурања и ретроцесија у накнади штета	(307.602)	(2.338.581)
Расходи извиђаја, процене, ликвидације и исплате накнада штета и уговорених износа	691.042	667.712
	9.484.774	8.764.002

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

11. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Резервисане штете животних осигурања	2.971	(3.436)
Резервисане штете неживотних осигурања	1.137.267	1.764.375
Резервисане штете саосигурања, реосигурања и ретроцесија	(10.605)	73.576
	1.129.633	1.834.515

12. ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ РЕГРЕСА И ПРОДАЈЕ ОСИГУРАНИХ ОШТЕЋЕНИХ СТВАРИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Приходи по основу регреса у земљи	610.972	395.890
Приходи од регреса у иностранству	14.280	12.940
Продаја осигураних оштећених ствари	2.534	2.507
	627.786	411.337

13. СМАЊЕЊЕ ОСТАЛИХ ТЕХНИЧКИХ РЕЗЕРВИ – НЕТО

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Смањење математичке резерве	119.360	6.399
Смањење резервисања за изравнање ризика	1.626	1.642.073
Приходи од смањења осталих резервисања	28.944	-
	149.930	1.648.472

14. РАСХОДИ ЗА БОНУСЕ И ПОПУСТЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Расходи по основу бонуса	323.878	47.253
Расходи по основу попуста	870.043	529.993
	1.193.921	577.246

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

15. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Трошкови зарада и остали лични расходи	427.251	437.492
Набавна вредност продате робе	54.880	60.016
Трошкови материјала	52.945	50.700
Трошкови амортизације и резервисања	25.512	38.568
Остали пословни расходи	177.322	166.413
	737.910	753.189

16. ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИРАЊА СРЕДСТАВА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Приходи придружених правних лица	-	31.961
Приходи од закупнина инвестиционих некретнина	48.911	60.805
Приходи од усклађивања инвестиционих некретнина (напомена 31)	57.677	63.187
Приходи од продаје непокретности (дезинвестирања)	270	743
Приходи од камата	591.595	232.464
Приходи од усклађивања вредности фин.средстава која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	276.528	404.976
Добици од продаје хартија од вредности	25.788	369.892
Позитивне курсне разлике из активности инвестирања	143.617	199.009
Остали приходи по основу инвестиционе активности	10.337	54.230
	1.154.723	1.417.267

Приходи од придружених правних лица у износу од 31.961 хиљада динара у 2015. години, односе се на приходе од камате на орочене и депозите по виђењу код МТС банке а.д., остварени до момента престанка признавања наведене банке као придруженог правног лица.

Приходи од камата бележе значајно повећање у 2016. години што је углавном последица додатног пласирања средстава у државне дужничке хартије од вредности у току 2015. и 2016. године.

Остали приходи по основу инвестиционе активности у 2016. години највећим делом се односе на приходе матичног правног лица по основу дивиденде друштава: НИС а.д., Нови Сад, Галеника Фитофармација а.д., Београд и Енергопројект холдинг а.д., Београд.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

17. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИРАЊА СРЕДСТАВА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Расходи по основу обезвређења инвестиционих некретнина (напомена 31)	90.198	180.882
Расходи по основу усклађивања вредности фин.средстава која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	70.164	84.313
Губици при продаји хартија од вредности	9.071	128.174
Негативне курсне разлике из активности инвестирања	94.188	173.055
Остали расходи по основу инвестиционе активности	3.117	4.202
	266.738	570.626

18. ТРОШКОВИ ПРИБАВЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Провизија и друге накнаде правних лица у посредовању и заступању	828.512	722.976
Трошкови материјала, горива и енергије	250.855	241.629
Нето зараде	1.339.019	1.339.239
Порез и доприноси на зараде	862.061	853.471
Отпремнине и јубиларне награде	50.905	61.046
Остали трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	291.125	264.823
Трошкови транспорта и ПТТ трошкови	60.832	45.332
Одржавање	31.040	15.586
Закуп	453.661	390.981
Трошкови рекламе и пропаганде	1.466.172	1.144.282
Спонзорство и донаторство	167.541	135.953
Репрезентација	232.653	183.103
Трошкови премија осигурања	68.090	72.967
Платни промет	226.173	212.434
Остали трошкови прибаве	255.835	271.917
Промена разграничених трошкова прибаве (повећање/смањење)	(358.180)	(128.865)
	6.226.294	5.826.874

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године
19. ТРОШКОВИ УПРАВЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови	363.442	346.420
Амортизација	373.853	434.946
Нето зараде	471.708	471.563
Порез и доприноси на зараде	293.030	289.269
Отпремнине и јубиларне награде	29.898	32.752
Остали трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	110.827	111.131
Трошкови транспорта и ПТТ трошкови	36.146	46.099
Одржавање	14.452	20.847
Закуп	507	10.719
Трошкови рекламе	254	1.491
Спонзорство	-	-
Репрезентација	5.966	4.237
Трошкови премија осигурања	2.937	1.750
Платни промет	24.072	26.348
Трошкови резервисања за судске спорове	23.720	5.660
Трошкови резервисања за отпремнине и др. бенефиција запосленима	101.381	111.232
Остали трошкови	75.690	32.829
	1.927.883	1.947.293

20. ОСТАЛИ ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Трошкови материјала, енергије и производних услуга	288	409
Трошкови пореза	7.846	50.674
Трошкови доприноса	13.835	68.540
Трошкови непроизводних услуга и остали нематеријални трошкови	26.631	34.922
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	12.627	4.678
Остали трошкови	12	-
	61.239	159.223

21. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ – ОСИМ ФИНАНСИЈСКИХ ПРИХОДА ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Приходи од камата	102.106	142.309
Позитивне курсне разлике	42.110	104.961
Приходи од дивиденди	267	509
Ефекти валутне клаузуле	18.470	46.147
Остали финансијски приходи	76.086	103.618
	239.039	397.544

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

22. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ – ОСИМ ФИНАНСИЈСКИХ РАСХОДА ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Расходи камата	37.235	25.177
Негативне курсне разлике	31.878	117.069
Ефекти валутне клаузуле	3.201	143
Остали финансијски расходи	106	29.273
	72.420	171.662

23. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ПОТРАЖИВАЊА И ДРУГЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЛУЖИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Приходи од усклађивања вредности финансијских пласмана	196.290	46.402
Приходи од усклађивања вредности непокретности (напомена 30)	9.039	1.627
Приходи од усклађивања вредности потраживања	368.251	883.235
	573.580	931.264

24. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ОБЕЗВРЕЂЕЊА ПОТРАЖИВАЊА И ДРУГЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЛУЖИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Исправке вредности потраживања	1.106.017	913.903
Исправке вредности учешћа у капиталу	62.966	300.497
Расходи по основу обезвређења финансијских пласмана	97.092	184.688
Расходи по основу обезвређења нематеријалних улагања	2.862	178.826
Расходи од усклађивања вредности непокретности (напомена 30)	55.827	29.412
Расходи од усклађивања вредности инвестиција у току	1.787	
	1.326.551	1.607.326

25. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

Од укупног износа осталих прихода остварених током 2016. године у износу од 162.988 хиљада динара, појединачно највећи део се односи на: приходе у износу 64.704 хиљаде динара по основу наплаћених отписаних потраживања, затим 15.752 хиљаде динара по основу прихода од смањења обавеза, затим 45.179 хиљада динара по основу укидања дугорочних резервисања, затим 8.335 хиљада динара по основу прихода од продаје, те 29.018 хиљада динара по основу вишкова и осталих непоменутих прихода.

26. ОСТАЛИ РАСХОДИ

Од укупног износа осталих расхода насталих током 2016. године у износу од 89.363 хиљаде динара, део у износу од 12.640 хиљада динара се односи на трошкове које матично правно лице плаћа Министарству рада, запошљавања, борацких и социјалних питања, а по члану 26. Закона о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009 и 32/2013). Део од 52.970 хиљада динара се односи на трошкове судских и парничних поступака, вансудских поравнања, казни и пенала и др. матичног правног лица. Преостали износ се односи на остале непоменуте расходе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

27. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Текући порез – порески расход периода	(246.406)	(60.517)
Одложени порески приходи / (расходи) периода:		
Повећање одложених пореских средстава	34.131	67.688
Повећање одложених пореских обавеза	(2.700)	(4)
	(214.975)	7.167

Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања пре опорезивања и прописане пореске стопе:

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Добитак пре опорезивања	1.225.827	1.064.193
Порез на добитак обрачунат по стопи од 15%	(183.874)	(159.629)
Порески ефекти расхода који се не признају у пореском билансу	(37.511)	(97.521)
Преносиви порески губици	7.404	265.383
Остало	(994)	(1.066)
	(214.975)	7.167

Одложена пореска средства и обавезе

На дан 31. децембра 2016. године одложене нето пореске обавезе исказане су износу од 332.475 хиљада динара. Структура и основ признавања нето одложених пореских обавеза дата је у наредној табели:

	У хиљадама динара 31. децембар 2016.		31. децембар 2015.	
Одложена пореска средства:				
- по основу обрачунатих, неплаћених јавних прихода који ће бити признати у години кад буду плаћени	27.770		25.898	
Одложене пореске обавезе:				
- по основу привремене разлика између основице по којој се некретнине, опрема и инвестиционе некретнине признају у пореском билансу и износа по којима су та средства исказана у финансијским извештајима	(336.340)		(392.846)	
- по основу нереализованих добитака по основу вредновања ХоВ расположивих за продају	(23.905)		(18.501)	
- остало	-		(27)	
	(332.475)		(385.476)	

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

28. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ

	За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015. о
Нето добитак (у хиљадама динара)	1.010.852	1.071.360
Просечан пондерисани број акција	4.226.121	4.226.121
	239,19	253,51

29. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

Табела кретања на рачунима нематеријалних улагања током 2015. и 2016. године, дата је у наставку:

	У хиљадама динара				
	Лиценце	Остала нематеријална улагања	Софтвер у употреби	Нематеријална улагања у припреми	Аванси за нематеријална улагања
					Укупно
НАБАВНА ВРЕДНОСТ					
Стање 1. јануар 2015.	535.059	232.095	843.844	183.607	15
Повећања током године	239	5.166	-	8.505	4.172
Смањења током године	-	(4.735)	-	-	(2.100)
Отуђења и расхоровање	-	-	(212)	-	-
Активирања	8.505	-	-	(8.505)	-
Остало	-	1.183	7.617	-	-
Стање 31. децембар 2015.	543.803	233.709	851.249	183.607	2.087
Повећања током године	89	5.960	33.688	12.556	-
Смањења током године	-	-	-	-	(2.087)
Отуђења и расхоровање	-	(96.443)	-	(2.862)	-
Активирања	-	-	14.475	(14.475)	-
Прекњижавање	-	(96.599)	96.599	-	-
Остало	-	3.198	(8.514)	-	-
Стање 31. децембар 2016.	543.892	49.825	987.497	178.826	-
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ					
Стање 1. јануар 2015.	319.682	161.398	668.944	-	-
Амортизација	85.165	7.794	92.066	-	-
Отуђења и расхоровање	-	-	(212)	-	-
Обезвређење	-	-	-	178.826	-
Остало	-	840	-	-	-
Стање 31. децембар 2015.	404.847	170.031	760.798	178.826	-
Амортизација	63.876	(40.724)	128.052	-	-
Отуђења и расхоровање	-	(96.443)	-	(2.862)	-
Обезвређење	-	-	-	2.862	-
Остало	-	2.409	-	-	-
Стање 31. децембар 2016.	468.723	35.273	888.850	178.826	-
НЕОТПИСАНА ВРЕДНОСТ					
31. децембар 2016. године	75.169	14.552	98.648	-	-
31. децембар 2015. године	138.956	63.677	90.451	4.781	2.087

На дан 31. децембар 2016. године Група је извршила анализу индикатора потенцијалног обезвређења за нематеријална улагања у употреби. Нису идентификовани индикатори који би захтевали додатно обезвређење нематеријалних улагања осим оног већ признатог у ранијим периодима.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

30. НЕКРЕТНИНЕ И ОПРЕМА КОЈЕ СЛУЖЕ ОБАВЉАЊУ ДЕЛАТНОСТИ

Табела кретања на рачунима некретнина и опреме током 2015. и 2016. године, дата је у наставку:

У хиљадама динара

	Земљиште	Грађевински објекти	Опрема	Остала опрема	НПО у припреми и улагања на туђим НПО	Аванси за некретнине, постројења и опрему	УКУПНО
НАБАВНА ВРЕДНОСТ							
Стање 1. јануар 2015.	27.760	8.651.340	2.371.369	149.583	76.179	6.439	11.282.669
Повећања током године	-	-	29.375	3.412	27.025	2.210	62.021
Активирање	-	66.664	13.689	-	(80.353)	-	-
Отуђења и расходовање	-	(4.374)	(84.115)	(56.945)	(1.921)	(119)	(147.474)
Повећања по процени	39.728	471.167	-	-	-	-	510.895
Смањења по процени	(35)	(838.450)	-	-	-	-	(838.485)
Пренос са инвестиционих некретнина	451.623	-	-	-	-	-	451.623
Остало	11	9.770	459	313	2	(8.431)	2.124
Стање 31. децембар 2015.	519.086	8.356.116	2.330.776	96.363	20.932	99	11.323.373
Повећања током године	861	75	63.405	144	151.961	11.126	227.573
Активирање	-	27.125	111.414	12	(138.551)	-	-
Отуђења и расходовање	-	-	(110.532)	(1.127)	-	-	(111.659)
Повећања по процени	18.089	308.297	-	83.433	-	-	409.819
Смањења по процени	(47.660)	(723.932)	-	(5.028)	-	-	(776.620)
Пренос са инвестиционих некретнина	15.607	66.195	-	-	-	-	81.802
Остало	30	(6.083)	992	4.323	(378)	(6.251)	(7.367)
Стање 31. децембар 2016.	506.013	8.027.794	2.396.055	178.120	33.964	4.974	11.146.920
ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ							
Стање 1. јануар 2015.	-	428.513	1.877.009	215	618	5.090	2.311.445
Амортизација	-	88.385	161.442	-	94	-	249.921
Отуђења и расходовање	-	(2.211)	(80.152)	-	-	(119)	(82.482)
Смањења по процени	-	(536.703)	-	-	-	-	(536.703)
Остало	-	97.868	1.294	-	1	(4.872)	94.291
Стање 31. децембар 2015.	-	75.852	1.959.593	215	714	99	2.036.473
Амортизација	-	108.647	113.952	-	48	-	222.647
Отуђења и расходовање	-	-	(63.709)	(215)	-	-	(63.924)
Смањење по процени	-	(106.304)	-	(4.323)	-	-	(110.627)
Остало	-	1.152	(23.147)	4.323	1.041	4.872	(11.759)
Стање 31. децембар 2016.	-	79.347	1.986.689	-	1.802	4.971	2.072.810
НЕОТПИСАНА ВРЕДНОСТ							
31. децембар 2016.	506.013	7.948.446	409.366	178.120	32.162	3	9.074.110
31. децембар 2015.	519.086	8.280.265	371.183	96.148	20.218	-	9.286.900

Током 2016. године остварена су значајно већа улагања у опрему и грађевинске објекте (151.961 хиљада динара) у односу на 2015. годину (27.025 хиљада динара). Укупна набавка у 2016. години у износу од 169.066 хиљада динара се односи на информатичку опрему – 114.619 хиљада динара, намештај и осталу опрему – 14.088 хиљада динара и инвестициона улагања у објекте – 40.359 хиљада динара.

Фер вредност некретнина

На дан 31. децембра 2016. године, земљиште и грађевински објекти исказани су по процењеној фер вредности, умањеној за губитке због умањења вредности. Наиме, за потребе Групе урађена је процена тржишне вредности непокретности у земљи, на дан 31. децембра 2016. године, евидентираних у пословним књигама.

Привредно друштво „Vision Consulting“ д.о.о. из Београда, као независни проценитељ који поседује адекватне квалификације и референце, извршио је процену вредности непокретности и земљишта Компаније, као матичног правног лица лоцираних у Републици Србији, а на основу склопљеног уговора од 8. децембра 2016. године. Процењена фер вредност непокретности Компаније извршена је применом тржишног и приносног приступа.

1. Приносни приступ – Метод капитализације, као основни метод у процени и Метод дисконтованих новчаних токова за хотелске капацитете.
2. Тржишни приступ – Метод упоредивих цена, као основни метод у процени земљишта и допунски метод у процени објеката. Изузетак представљају некретнине које су ван употребе или за којима не постоји потражња за закупом, где је тржишни приступ примењен као основна техника у процени.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

30. НЕКРЕТНИНЕ И ОПРЕМА КОЈЕ СЛУЖЕ ОБАВЉАЊУ ДЕЛАТНОСТИ (наставак)

Поред наведеног, за некретнине Групе лоциране у Републици Српској, Група је у недостатку текућих цена на активном тржишту за сличне некретнине или у случају неадекватно примењених метода процене од стране независног проценитеља, разматрала информације из различитих извора, укључујући и:

- Текуће цене на активном тржишту за некретнине другачије природе, стања или локације, прилагођене тако да одражавају те разлике; и
- Недавне цене сличних некретнина на мање активним тржиштима, кориговане тако да одражавају промене у економским условима од датума трансакција које су настале по тим ценама.

Као резултат тих процена и анализа, Група је ранијих година (у 2012. години) у консолидованим финансијским извештајима признала додатни импаритет наведених некретнина у износу од 136.056 хиљада динара. Такође Група је у току 2016. године, признала додатни импаритет по поменутом основу у износу од 47.487 хиљада динара, на терет расхода.

Укупни ефекти процене фер вредности за непокретности Групе (износи у хиљадама динара):

Земљиште које служи за обављање делатности - (смањење 29.571 хиљада динара):

- 18.089 - књижено у корист ревалоризационих резерви,
- 47.660 - књижено на терет ревалоризационих резерви.

Грађевински објекти (смањење 309.331 хиљада динара):

- 299.912 - књижено у корист ревалоризационих резерви,
- 561.975 - књижено на терет ревалоризационих резерви,
- 8.385 - књижено у корист прихода (напомена 23),
- 55.653 - књижено на терет расхода (напомена 24).

Хијерархија фер вредности земљишта и грађевинских објеката у зависности од инпута коришћених за одмеравање фер вредности, дата је у наставку:

	У хиљадама динара Фер вредност 31. децембар 2016.			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	
Грађевински објекти	-	88.420	7.860.026	7.948.446
Земљиште		67.632	438.381	506.013

Уметнине (слике и прибор од племенитог метала) које нису набављене ради стицања добити

За потребе Групе на дан 1. јуна 2016. године урађена је процена тржишне вредности уметничких дела и стоног прибора од племенитих метала, евидентираних у пословним књигама Групе. Независни стручни проценитељ - кустос Душан Миловановић, стручни сарадник Музеја примењене уметности у Београду, извршио је процену на основу склопљеног уговора од 5. маја 2016. године.

Ефекти процене уметничких дела и стоног прибора (повећање 82.728 хиљада динара):

- 82.779 - књижено у корист ревалоризационих резерви
- 531 - књижено на терет ревалоризационих резерви
- 654 - књижено у корист прихода (напомена 23)
- 174 - књижено на терет расхода (напомена 24).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

31. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ

Табела кретања на рачунима некретнина и опреме током 2015. и 2016. године, дата је у наставку:

	У хиљадама динара	
	2016.	2015.
Почетно стање - 1. јануар	975.328	1.520.625
Повећања	38.009	28.252
Отуђења и расхоровање	(3.954)	(12.802)
Пренос са залихе или са некретнине коју користи власник	9.032	-
Пренос на некретнине које користи власник	(81.802)	(451.634)
Позитивни ефекти процене (напомена 16)	57.677	63.187
Негативни ефекти процене (напомена 17)	(90.198)	(180.882)
Остало	12.975	8.582
Крајње стање - 31. децембар	917.067	975.328

На дан 31. децембра 2016. године, инвестиционе некретнине исказане су по процењеној фер вредности. Наиме, за потребе Компаније урађена је процена тржишне вредности инвестиционих некретнина лоцираних у Републици Србији на дан 31. децембра 2016. године, евидентираних у пословним књигама. Привредно друштво „Vision Consulting“ д.о.о. из Београда, као независни проценитељ који поседује адекватне квалификације и референце, извршио је процену на основу склопљеног уговора.

За инвестиционе некретнине Групе лоциране у Републици Српској, Група је у недостатку текућих цена на активном тржишту за сличне некретнине или у случају неадекватно примењених метода процене од стране независних проценитеља, разматрала информације из различитих извора са циљем утврђивања фер вредности инвестиционих некретнина, укључујући и:

- Текуће цене на активном тржишту за некретнине другачије природе, стања или локације, прилагођене тако да одражавају те разлике; и
- Недавне цене сличних некретнина на мање активним тржиштима, кориговане тако да одражавају промене у економским условима од датума трансакција које су настале по тим ценама.

Као резултат тих процена и анализа, Група је ранијих година (2012. године) у консолидованим финансијским извештајима признала негативне ефекте процене инвестиционих некретнина у износу од 101.912 хиљада динара. Такође Група је у току 2016. године, признала додатни импаритет инвестиционих некретнина у власништву зависног правног лица „Дунав осигурање“ а.д. Бања Лука у износу од 67.214 хиљада динара.

Укупни ефекти процене фер вредности за инвестиционе некретнине Групе (износи у хиљадама динара):

Инвестиционе некретнине (смањење 17.352 хиљаде динара):

- 51.914 - књижено у корист прихода
- 69.266 - књижено на терет расхода.

Инвестиционо земљиште (смањење 15.169 хиљада динара):

- 5.763 - књижено у корист прихода
- 20.932 - књижено на терет расхода.

Хијерархија фер вредности инвестиционих некретнина у зависности од инпута коришћених за одмеравање фер вредности, дата је у наставку:

	У хиљадама динара			
	Фер вредност			
	31. децембар			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	2016.
Инвестиционе некретнине	-	376.069	540.998	917.067

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

32. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2016.			У хиљадама динара 31. децембар 2015.		
	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
Учешћа у капиталу осталих правних лица	1.339.600	(1.110.050)	229.550	1.339.655	(1.047.096)	292.559
Инвестиције које се држе до доспећа:						
Дужничке ХоВ	237.295	(3.478)	233.817	686.949	(4.417)	682.532
Депозити код банака	545.320	-	545.320	31.529	-	31.529
Остали дугорочни пласмани						
Дати депозити и кауције	68.936	(68.936)	-	57.521	(57.521)	-
Остали дугорочни пласмани	57.821	(16.485)	41.336	26.844	(16.997)	9.847
	126.757	(85.421)	41.336	84.365	(74.518)	9.847
	2.248.972	(1.198.949)	1.050.023	2.142.498	(1.126.031)	1.016.467

Учешћа у капиталу осталих правних лица:

У наредној табели је приказано учешће у капиталу осталих правних лица, по емитентима:

	31. децембар 2016.			У хиљадама динара 31. децембар 2015.		
	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
Yuhor - Export ад, Јагодина	101	(52)	49	101	(52)	49
Удружење осигураваача Србије	127	-	127	127	-	127
Гумопластика доо, Бујановац	954	(173)	781	955	(142)	813
Београдска берза ад, Београд	1.224	-	1.224	1.224	-	1.224
ХК Слободна зона ад, Београд	8.381	-	8.381	8.381	-	8.381
РТЦ "Шабац" ад, Шабац	53.856	(10.623)	43.233	53.856	-	53.856
ХИП Азотара Панчево доо	222.105	(222.105)	-	222.105	(197.527)	24.578
МТС банка а.д., Београд	488.953	(313.198)	175.755	488.953	(285.465)	203.488
Остали	563.899	(563.899)	-	563.953	(563.910)	43
	1.339.600	(1.110.050)	229.550	1.339.655	(1.047.096)	292.559

Инвестиције које се држе до доспећа

Инвестиције које се држе до доспећа су 31. децембар 2016. године мање за 448.715 хиљада динара односно за 65,74% у односу на 31. децембар 2015. године, што је највећим делом последица њихове рекласификације на остале краткорочне финансијске пласмане, с обзиром да им је преостали рок доспећа краћи од годину дана. Инвестиције које се држе до доспећа обухватају дужничке хартије од вредности са фиксним приносом чији је издавалац Република Србија у износу 228.957 хиљада динара и дужничке хартије од вредности чији издавалац је општина Лопаре у Републици Српској у износу од 4.860 хиљада динара.

Преглед дужничких хартија од вредности чији је издавалац Република Србија дат је у наставку:

Датум доспећа	Номинална вредност (у хиљадама)		Валута	Купонска стопа	У хиљадама динара 31. децембар 2016.
18.04.2018	800	EUR	4,50%		101.385
16.02.2026	500	EUR	5,85%		63.174
11.09.2021	26.320	РСД	10,00%		24.489
05.02.2022	16.300	РСД	10,00%		14.909
17.02.2018	25.000	РСД	реф НБС + 0,45%		25.000
	1.300	EUR			
Укупно:	67.620	РСД			228.957

Депозити код банака

Депозити код банака у износу од 545.320 хиљада динара обухватају депозите зависног правног лица „Дунав осигурање“ а.д. Бања Лука код банака у Републици Српској.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

33. ЗАЛИХЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Роба и резервни делови	12.136	10.454
Материјал и ситан инвентар	10.704	9.552
Дати аванси	1.319	1.775
Обрасци строге евиденције	38.276	33.580
	62.435	55.361

34. ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2016.			у хиљадама динара 31. децембар 2015.		
	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
Потраживања по основу:						
- премије животних осигурања	525.744	(504.788)	20.956	437.935	(398.050)	39.885
- премије неживотних осигурања	6.556.186	(4.677.065)	1.879.121	6.227.889	(4.555.987)	1.671.902
- премије саосигурања	100.654	(4.596)	96.058	88.921	(2.326)	86.595
- премије реосигурања	215.208	(7.845)	207.363	233.675	(14.437)	219.238
- учешћа у накнади штета	261.567	(176.716)	84.851	349.183	(163.248)	185.935
- права на регрес	1.259.696	(1.081.979)	177.717	962.042	(849.577)	112.465
- услужно исплаћених штета	32.279	(13.745)	18.534	24.031	(16.767)	7.264
Дати аванси за штете из осигурања и остали аванси	348.495	(171.550)	176.945	269.594	(170.653)	98.941
Потраживања за провизије из послова реосигурања	19.547	(1.592)	17.955	25.115	(7.149)	17.966
Потраживања за камате на доспеле премије и остале камате	669.826	(665.097)	4.729	631.163	(628.671)	2.492
Потраживања од запослених	24.155	(15.443)	8.712	79.746	(15.871)	63.875
Остала потраживања	3.691.006	(3.559.258)	131.748	3.659.176	(3.560.147)	99.029
	13.704.363	(10.879.674)	2.824.689	12.988.470	(10.382.883)	2.605.587

Потраживања по основу премије неживотних осигурања на дан 31. децембра 2016. године исказана након исправке вредности у износу од 1.879.121 хиљаде динара представљају 66,52% укупних потраживања на тај дан.

35. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2016.			у хиљадама динара 31. децембар 2015.		
	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
Финансијска средства расположива за продају:						
Дужничке ХоВ	7.430.318	(85.609)	7.344.709	163.404	-	163.404
Власничке ХоВ	969.764	(562.672)	407.092	959.726	(555.776)	403.950
Остале ХоВ и финансијска средства	229.938	(5.519)	224.419	245.065	(5.447)	239.618
	8.630.020	(653.800)	7.976.220	1.368.195	(561.223)	806.972
Финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха:						
Дужничке ХоВ	7.221.663	-	7.221.663	10.880.237	-	10.880.237
Власничке ХоВ	636.101	(316.596)	319.505	463.120	(262.684)	200.436
	7.857.764	(316.596)	7.541.168	11.343.357	(262.684)	11.080.673
Краткорочни депозити код банака	3.421.266	(168.149)	3.253.117	2.577.246	(165.635)	2.411.611
Остали краткорочни финансијски пласмани						
Државне ХоВ - део који доспева до 1 год.	505.274	-	505.274	1.440.013	-	1.440.013
Депозити код МТС банке	142.609	-	142.609	313.110	-	313.110
Корпоративне обвезнице	1.593.219	(1.316.275)	276.944	1.659.855	(1.391.566)	268.289
Остало	97.511	(14.970)	82.541	54.920	(47.647)	7.273
	2.338.613	(1.331.245)	1.007.368	3.467.898	(1.439.213)	2.028.685
	22.247.663	(2.469.790)	19.777.873	18.756.696	(2.428.755)	16.327.941

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

35. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (наставак)

Финансијски пласмани на дан 31. децембра 2016. године бележе повећање 21,13% у односу на 31. децембар 2015. године, што је највећим делом последица улагања у државне хартије од вредности и орочавања депозита.

Финансијска средства расположива за продају:

1) **Дужничке ХоВ расположиве за продају** у износу 7.344.709 хиљада динара односе се на:

- дужничке ХоВ чији је издавалац Република Србија у укупном износу 7.105.094 хиљада динара које су приказане у табели у наставку:

Датум доспећа	Номинална вредност (у хиљадама)	Валута	Купонска стопа	у хиљадама динара
				31. децембар 2016.
22.02.2019	4.753.190	РСД	6,00%	5.109.835
21.07.2023	871.660	РСД	5,75%	893.603
27.05.2026	6.026	EUR	3,50%	717.927
12.09.2021	660	EUR	2,50%	82.096
21.10.2031	2.313	EUR	3,75%	279.729
20.06.2019	175	EUR	2,00%	21.904
	9.174	EUR		
Укупно:	5.624.850	РСД		7.105.094

- дужничке ХоВ чији је издавалац Република Српска у износу од 239.615 хиљада динара односно ВАР 3.795.576, и то обвезнице старе девизне штедње и обвезнице за измирење ратне материјалне и нематеријалне штете чији је купац зависно правно лице „Дунав осигурање“ а.д.о. Бања Лука.

2) **Власничке ХоВ расположиве за продају** у износу 407.092 хиљада динара односе се на:

- 327.786 хиљада динара - акције „Комерцијалне банке“ а.д. у власништву Компаније у износу од 297.858 хиљада динара и 29.928 хиљада динара у власништву „Дунав-Ре“, што представља повећање у односу на крај претходне године за 7,02%. Промена вредности је последица повећања вредности акција „Комерцијалне банке“ које Група поседује у портфолију, са 1.624 динара по акцији колико је износила вредност на дан 31. децембра 2015. године на 1.738 динара по акцији колико је износила вредност на дан 31. децембра 2016. године.
- 79.306 хиљада динара – односи се на учешћа „Дунав-Ре“ у капиталу следећих правних лица: МТС банка а.д., Београд (43.695 хиљада динара), „Аеродром Никола Тесла“ а.д., Београд (32.635 хиљада динара), „Повћен осигурање“ а.д., Подгорица, Црна Гора (627 хиљада динара), „Босна Ре“ а.д.о., Сарајево, Федерација БиХ (1.985 хиљада динара), „Swiss осигурање“ а.д., Подгорица, Црна Гора (364 хиљада динара).

3) **Остале ХоВ расположиве за продају** у износу 224.419 хиљада динара обухватају највећим делом средства пласирана од стране зависног правног лица „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом а.д., Београд код новчаних фондова и то „Raiffeisen invest“ (223.072 хиљаде динара) и „Комбанк инвест“ (3 хиљаде динара).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

35. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (наставак)

Финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха:

- 1) Дужничке ХоВ које се исказују по фер вредности кроз биланс успеха - у износу 7.221.663 хиљада динара се односе на следеће ХоВ:

Датум доспећа	Номинална вредност (у хиљадама)	Валута	Купонска стопа	у хиљадама динара
				31. децембар 2016.
04.09.2017	507.350	РСД	6,00%	522.719
26.06.2017	700.000	РСД	Реф НБС+1,15%	718.343
14.08.2017	570.810	РСД	Реф НБС+0,94%	581.378
23.10.2017	650.000	РСД	Реф НБС+0,57%	655.512
13.02.2017	125.000	РСД	Реф НБС+1,45%	131.085
02.03.2018	593.550	РСД	10,00%	679.130
22.10.2020	941.400	РСД	8,00%	1.058.191
17.02.2018	600.000	РСД	Реф НБС +0,45%	623.639
27.06.2018	1.231.910	РСД	Реф НБС +0,25%	1.258.466
24.04.2018	1.000	EUR	3,50%	126.302
29.10.2010	1.900	EUR	3,00%	239.261
16.01.2017	1.000	EUR	*	124.641
20.06.2019	4.000	EUR	2,00%	502.996
	7.900	EUR		
Укупно:	5.920.020	РСД		7.221.663

- 2) Власничке ХоВ које се исказују по фер вредности кроз биланс успеха - обухвата акције којима се тргује чија нето књиговодствена вредност на дан 31. децембар 2016. године износи 319.505 хиљада динара:

	31. децембар 2016.			у хиљадама динара 31. децембар 2015.		
	Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
Банка Поштанска штедионица а.д. Београд	60	(47)	13	60	(47)	13
Енергопроект холдинг а.д. Београд	10.919	-	10.919	-	-	-
ФАП Прибој	218	(29)	189	218	(29)	189
Галеника фитофармација а.д. Београд	319.423	(124.388)	195.035	294.702	(124.400)	170.302
НИС а.д. Нови Сад	80.342	(746)	79.596	23.594	(2.242)	21.352
Минел Холдинг корпорација а.д. Београд	5.600	(933)	4.667	5.600		5.600
Политика а.д. Београд	31.835	(31.795)	40	31.835	(30.108)	1.727
Пупин Телеком а.д.Београд	37.341	(36.308)	1.033	37.341	(36.135)	1.206
Тигар а.д. Пирот	80.592	(52.579)	28.013	-	-	-
Остали	69.771	(69.771)	-	69.770	(69.723)	47
	636.101	(316.596)	319.505	463.120	(262.684)	200.436

Раст вредности акције којима се тргује, највећим делом, последица куповине акција емитената НИС а.д., Нови Сад и Енергопроект холдинг а.д., Београд, као и конверзије потраживања матичног правног лица од Тигра а.д., Пирот у капитал поменутог правног лица, сходно УППР-у и закључку Владе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

35. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (наставак)

Краткорочни депозити код банака:

Краткорочни депозити код банака бележе повећање вредности у износу од 841.506 хиљада динара што је највећим делом последица орочавања слободних средстава Групе из текућих прилива, као и орочавања средстава са рачуна Групе (депозити по виђењу). Просечна годишња каматна стопа коју су правна лица која послују у оквиру Групе уговорили на наведене депозите кретала се од 0,50% (EUR депозити) до 3,5% (динарски депозити).

Остали краткорочни финансијски пласмани:

- 1) **Државне ХоВ -део који доспева до 1 год.** - у износу од 505.274 хиљаде динара, односе се на дужничке хартије од вредности чији је издавалац Република Србија. Преглед је дат у наставку:

у хиљадама динара

Датум доспећа	Номинална вредност (у хиљадама)	Валута	Купонска стопа	31. децембар 2016.
21.02.2017	3.046	ЕУР	4,50%	389.120
01.04.2017	40.490	РСД	10,00%	40.470
12.11.2017	30.700	РСД	8,00%	30.684
14.08.2017	20.000	РСД	Реф НБС+0,94%	20.000
17.02.2018	25.000	РСД	Реф НБС+0,45%	25.000
	3.046			
Укупно:	116.190			505.274

- 2) **Депозити код МТС банке** - Група, као део редовних активности, на дан 31. децембар 2016. године има депонована девизна средства код МТС банке а.д., Београд (у оквиру позиције Остали краткорочни финансијски пласмани) у износу од 1.155 хиљада ЕУР (142.609 хиљада динара), за потребе издавања од стране банке чинидбених и плативих гаранција за учествовање Компаније на тендерима за осигурање, приликом закључења уговора о осигурању тј. као средство финансијског обезбеђења за потребе осигурања по којима је Компанија налогодавац, а корисник гаранције је треће лице (потенцијални или постојећи осигураник).

- 3) **Корпоративне обвезнице** по емитентима на дан 31. децембра 2016. и 2015. године приказане су у следећој табели:

	Доспеће	31. децембар 2016.			У хиљадама динара 31. децембар 2015.		
		Бруто	Исправка	Нето	Бруто	Исправка	Нето
Галеника а.д.	20.05.2013	121.509	(121.276)	233	111.851	(111.851)	-
Ваљаоница бакра	06.07.2017	134.255	-	134.255	175.678	-	175.678
Градитељ а.д.	05.03.2017-						
	25.11.2017.	37.016	-	37.016	41.063	-	41.063
Инстел-инжењеринг	10.02.-						
д.о.о. Нови Сад	01.10.2017	26.087	-	26.087	20.048	-	20.048
Нордвик д.о.о.	-	-	-	-	18.500	-	18.500
Медицински инстр. и							
технологија д.о.о.	-	-	-	-	3.000	-	3.000
Термопорд д.о.о.	-	-	-	-	10.000	-	10.000
Н.К.М. Металис д.о.о.	01.06.2017	24.360	-	24.360	-	-	-
Новосет д.о.о.	19.07.2017	9.918	-	9.918	-	-	-
„AB Solution“ д.о.о.	22.12.2017	5.000	-	5.000	-	-	-
„Термопорд“ д.о.о.,	20.02.2017	40.075	-	40.075	-	-	-
Остали		1.194.999	(1.194.999)	-	1.279.715	(1.279.715)	-
		1.593.219	(1.316.275)	276.944	1.659.855	(1.391.566)	268.289

Обвезнице других емитената бруто књиговодствене вредности 1.194.999 хиљада динара обухватају обвезнице које су у потпуности исправљене (Пупин телеком а.д. Београд, Еурополис д.о.о., Месарци, Интеркомерц а.д. Београд, Котекс д.о.о., Сурчин, Концерн Фармаком д.о.о., Шабац, Галеника а.д., Београд, WEG Tehnology д.о.о., Београд, МВМ Моторс д.о.о., Београд, Застава промет арена моторс а.д. Крагујевац). Поједини емитенти су у стечају (Концерн Фармаком д.о.о., Шабац, Застава промет арена моторс а.д. Крагујевац), док је код неких емитената покренут поступак реорганизације путем Унапред припремљеног плана реорганизације (Интеркомерц а.д. Београд, Котекс д.о.о., Сурчин) или је УППР усвојен и правоснажан (Пупин телеком а.д. Београд).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

36. СТРУКТУРА ИСПРАВКЕ ВРЕДНОСТИ ДУГОРОЧНИХ И КРАТКОРОЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ПЛАСМАНА И ПОТРАЖИВАЊА

У наредном прегледу дата је табела кретања на рачунима исправке вредности дугорочних и краткорочних финансијских пласмана и потраживања током 2015. и 2016. године:

У хиљадама динара

Исправка вредности	Учешћа у капиталу придружених и осталих правних лица (напомена 32)	Потраживања (напомена 34)	Краткорочни финансијски пласмани (напомена 35)
Стање 1. јануар 2015. године	1.302.953	10.460.189	2.285.425
Додатна исправка	300.497	913.903	184.688
Наплаћена исправљена потраживања и укидање исправке по обрачуна	-	(883.235)	(46.402)
Продаја инструмената	(556.354)	-	-
Искњижавање	-	(107.974)	5.044
Стање 31. децембар 2015. године	1.047.096	10.382.883	2.428.755
Додатна исправка	62.966	1.106.017	167.256
Наплаћена исправљена потраживања и укидање исправке по обрачуна	-	(368.251)	(196.290)
Продаја инструмената	(12)	-	(12)
Искњижавање	-	(240.975)	70.081
Стање 31. децембар 2016. године	1.110.050	10.879.674	2.469.790

37. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У хиљадама динара 31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Текући рачуни	929.617	888.560
Девизни рачуни	516.911	493.383
Благајна	744	525
Чекови	22.352	5.872
Депозити	61.119	60.205
Остала новчана средства	6.320	6.437
	1.537.063	1.454.982

38. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара 31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Разграничени трошкови прибаве осигурања	2.470.597	2.112.479
Друга временска разграничења	103.801	228.233
	2.574.398	2.340.712

Група врши разграничење трошкова прибаве у сразмери учешћа преносне премије осигурања у укупној бруто премији осигурања, појединачно по свим законским врстама осигурања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

38. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА (наставак)

На дан 31. децембра 2016. године извршено је разграничење трошкова прибаве у укупном износу од 2.470.597 хиљада динара (31. децембра 2015. године: 2.112.479 хиљада динара).

Кретање на рачуну унапред плаћени трошкови прибаве осигурања:

	У хиљадама динара	
	2016.	2015.
Почетно стање разграничених трошкова прибаве на дан 01. јануар	2.112.479	1.982.759
Разграничени трошкови прибаве који се преносе у следећу год.	5.899.172	5.113.585
Укидање разграничених тр. из претходне год. (пренос на расходе текуће године)	(5.541.054)	(4.983.865)
Стање на дан 31. децембар	2.470.597	2.112.479

39. ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ КОЈЕ ПАДАЈУ НА ТЕРЕТ САОСИГУРАВАЧА, РЕОСИГУРАВАЧА, РЕТРОЦЕСИОНАРА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Резерве за преносне премије које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	890.564	567.435
Резервисане штете које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	1.192.582	1.603.025
Остале техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	19.875	20.028
	2.103.021	2.190.488

40. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Основни и остали капитал	5.853.775	5.853.775
Резерве	204.813	201.510
Ревалоризационе резерве	3.159.883	3.342.332
Нереализовани добици	500.539	472.389
Нереализовани губици	(179.026)	(156.470)
Нераспоређена добит	1.636.046	1.311.444
- Нераспоређена добит ранијих година	625.194	240.084
- Нераспоређена добит текуће године	1.010.852	1.071.360
Губитак из ранијих година	-	(275.258)
Учешћа без права контроле	155.154	134.638
	11.331.184	10.884.360

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

40. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ (наставак)

Промене на капиталу у току 2015. и 2016. године дате су у наставку:

	Основни и остали капитал	Резерве	Ревалоризационе резерве	Нереализовани добици	Нереализовани губици	Нераспоређени добитак	Губитак до висине капитала	Капитал који припада већинским власницима	У хиљадама динара	
									Мањински интерес	Укупно
Стање, 1. јануар 2015. године	10.753.274	70.715	3.220.551	416.952	-	263.601	(5.463.560)	9.261.533	599.221	9.860.754
Промена обима консолидације	-	206.165	-	-	-	-	288.803	494.968	(494.968)	-
Покриће губитка	(4.899.499)	-	-	-	-	-	4.899.499	-	-	-
Позитивни ефекти процене некретнина	-	-	537.986	-	-	-	-	537.986	-	537.986
Негативни ефекти процене некретнина	-	-	(424.367)	-	-	-	-	(424.367)	-	(424.367)
Вишак основних средстава	-	-	3.784	-	-	-	-	3.784	-	3.784
Процена ХОВ расположивих за продају	-	-	-	22.026	(99.742)	-	-	(77.716)	-	(77.716)
Актуарски добици/губици	-	-	-	-	(71.155)	-	-	(71.155)	-	(71.155)
Добици по основу прерачуна финансијских извештаја страног пословања	-	-	-	16.334	-	-	-	16.334	-	16.334
Одложени порески ефекти	-	-	(39.012)	-	14.833	-	-	(24.179)	-	(24.179)
Добитак / губитак текуће године	-	-	-	-	-	1.040.975	-	1.040.975	30.385	1.071.360
Преноси	-	(59.036)	43.147	17.077	(406)	30.385	-	31.167	-	31.167
Остало	-	(16.334)	244	-	-	(23.517)	-	(39.607)	-	(39.607)
Стање, 31. децембра 2015. године	5.853.775	201.510	3.342.332	472.389	(156.470)	1.311.444	(275.258)	10.749.722	134.638	10.884.360
Дивиденда	-	-	-	-	-	(386.381)	-	(386.381)	-	(386.381)
Позитивни ефекти процене некретнина	-	-	377.958	-	-	-	-	377.958	7.341	385.299
Негативни ефекти процене некретнина	-	-	(610.166)	-	-	-	-	(610.166)	-	(610.166)
Вишак основних средстава	-	-	22.822	-	-	-	-	22.822	-	22.822
Процена ХОВ расположивих за продају	-	-	-	12.000	(19.651)	-	-	(7.651)	-	(7.651)
Актуарски добици/губици	-	-	-	1.134	-	-	-	1.134	-	1.134
Добици по основу прерачуна финансијских извештаја страног пословања	-	-	-	11.963	-	-	-	11.963	-	11.963
Одложени порески ефекти	-	-	26.803	(2.931)	-	-	-	23.872	-	23.872
Добитак / губитак текуће године	-	-	-	-	-	997.677	-	997.677	13.175	1.010.852
Преноси	-	2.057	(186)	5.930	(2.905)	(280.154)	275.258	-	-	-
Остало	-	1.246	320	54	-	(6.540)	-	(4.920)	-	(4.920)
Стање, 31. децембра 2016. године	5.853.775	204.813	3.159.883	500.539	(179.026)	1.636.046	-	11.176.030	155.154	11.331.184

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

40. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ (наставак)

Према финансијским извештајима за 2015. годину исказан је добитак у укупном износу од 1.114.335 хиљада динара. Корекцијом почетног стања (напомена 4) исказани резултат је коригован (смањен) за 42.975 хиљада динара, тако да кориговани резултат претходне године износи 1.071.360 хиљада динара.

На основу Одлуке Скупштине акционара о расподели добити за 2015. годину и исплати дивиденде, С број 13/16 од 27. априла 2016. године извршена је расподела добити матичног правног лица из 2015. године у износу 370.318 хиљада динара на следећи начин:

- за исплату дивиденде акционарима, у укупном бруто износу од 370.272 хиљаде динара, односно у бруто износу од 42,18 динара по акцији;
- преостали део добити у износу од 45 хиљада динара задржан је као нераспоређена добит.

На основу Одлуке Скупштине акционара о расподели добити за 2015. годину и исплати дивиденде, С број 6/77 од 28. априла 2016. године извршена је расподела добити из 2015. зависног правног лица „Дунав-Ре“ а.д.о., Београд године у износу 343.057 хиљада динара на следећи начин:

- за исплату дивиденде акционарима „Дунав-Ре“ а.д.о., у укупном бруто износу од 138.939 хиљада динара, односно у бруто износу од 1.635 динара по акцији;
- преостали део добити у износу од 204.118 хиљада динара задржан је као нераспоређена добит.

Од укупног износа исплаћене дивиденде „Дунава-Ре“ од 138.939 хиљада динара, матичном правном лицу исплаћено је 122.830 хиљада динара, а осталим акционарима исплаћено је 16.109 хиљада динара.

Дивиденда је акционарима Групе исплаћена на следећи начин:

- Републици Србији дивиденда је исплаћена директном уплатом на рачун буџета, у складу са инструкцијама Управе за трезор;
- Свим осталим акционарима Компаније дивиденда је уплаћена преко Централног регистра, односно на новчане рачуне преко чланова Централног регистра код којих акционари имају отворене власничке рачуне хартија од вредности.

Дивиденда која припада друштвеном капиталу води се као обавеза у пословним књигама (напомена 44), док се не утврди коначан статус друштвеног капитала.

40.1 Основни и остали капитал

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Акцијски капитал	2.754.874	2.754.874
Друштвени капитал	2.967.480	2.967.480
Остали капитал	131.421	131.421
	5.853.775	5.853.775

У пословној 2004. години, Компанија је извршила хомогенизацију номиналне вредности акцијског капитала, односно претварање дела ревалоризационих резерви у основни капитал. Комисија за хартије од вредности је својим Решењима бр. 4/0-29-1487/6-04 односно бр. 4/0-23-1615/3-04 од 14. децембра 2004. године дала одобрење за издавање хартија од вредности ради замене постојећих акција због промене њихове номиналне вредности, односно одобрење за издавање акција ради претварања резерви у основни капитал. Након спроведених промена, акцијски капитал Компаније на дан 31. децембра 2004. године састојао се од 259.179 обичних акција појединачне номиналне вредности од 1.210 динара, док је друштвени капитал исказан кроз 4.552.270 обрачунских акција номиналне вредности 1.210 динара по акцији.

У пословној 2014. години, Скупштина акционара Компаније је на Ванредној седници одржаној 12.12.2014. године донела Одлуку о издавању обичних акција II РС емисије ради повећања основног капитала без објављивања проспекта. Сходно одлуци, Компанија је издала 3.966.942 комада обичних акција II РС емисије појединачне номиналне вредности од 1.210,00 динара, односно у укупном обиму од 4.799.999.820 динара.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

40. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ (наставак)

40.1 Основни и остали капитал (наставак)

Намена средстава прикупљених издавањем ове емисије акција је повећање основног капитала Компаније ради реализације развојних планова и јачања конкурентске позиције на тржишту. Акције II РС емисије понуђене су једном купцу, квалификованом инвеститору, Републици Србији, без објављивања проспекта.

Докапитализација Компаније (уплата средстава од стране Републике Србије) извршена је 26.12.2014. године на основу Закључка Владе Републике Србије 05 Број: 401-16168/2014 од 25.12.2014. године, а акције II емисије су уписане у ЦРХов дана 26.12.2014. године, након чега је стање акцијског капитала Републике Србије у акцијском капиталу Компаније на дан 31. децембар 2014. године следеће:

Емисија обичних акција	Укупан број акција	Номинална вредност једне акције 31. децембра 2014.	Укупна номинална вредност 31. децембра 2014. у динарима
Прва емисија	9.513	1.210,00	11.510.730
Друга емисија	3.966.942	1.210,00	4.799.999.820
	3.976.455	1.210,00	4.811.510.550

Након спроведених промена, акцијски капитал Компаније на дан 31. децембра 2014. године је износио 5.113.606 хиљада динара и састојао се од 4.226.121 обичне акције појединачне номиналне вредности од 1.210 динара, док је друштвени капитал износио 5.508.247 хиљада динара исказан кроз 4.552.270 обрачунских акција номиналне вредности 1.210 динара по акцији. На дан 31. децембар 2016. године, берзанска цена акција Компаније износила је 1.420,00 динара (31. децембра 2015. године: 830,00 динара, а 31. децембра 2014. године: 836,00 динара).

Скупштина Компаније је на редовној седници одржаној 29.04.2015. године донела Одлуку о покрићу губитка и смањењу основног капитала ради покрића губитка смањењем номиналне вредности акција, С број 8/15. Смањење основног капитала извршено је, у складу са чланом 321. Закона о привредним друштвима, смањењем номиналне вредности обичних акција са 1.210,00 динара по акцији на вредност од 651,89 динара по акцији, чиме је вредност акцијског капитала смањена за 2.358.733 хиљаде динара, а вредност друштвеног капитала је смањена за 2.540.767 хиљада динара. Акционари исте класе у спровођену поступка смањења основног капитала Компаније имају исти третман, који се обезбеђује сразмерним смањењем вредности њихових акција.

Након извршеног смањења капитала у априлу 2015. године, основни капитал Групе износи 5.722.354 хиљаде динара од чега акцијски капитал износи 2.754.874 хиљаде динара, а друштвени капитал износи 2.967.480 хиљада динара. У конкретном случају, смањење основног капитала Компаније нема за последицу промену нето имовине Компаније, па се на ово смањење капитала не примењују одредбе из члана 319. Закона о привредним друштвима у погледу заштите поверилаца.

Компанија је извршила регистрацију наведене Одлуке о смањењу капитала у Агенцији за привредне регистре о чему је добила Решење АПР бр. БД 57930/2015 од 03.07.2015. године, а у Централном регистру Хов је смањење акцијског капитала извршено 12. августа 2015. године.

На дан 31. децембар 2016. године акцијски капитал Групе (књиговодствена вредност) у износу од 2.754.874 хиљаде динара (31. децембра 2015. године: 2.754.874 хиљада динара) налазио се у поседу укупно 3.439 акционара, од којих су 3.263 физичка лица, 156 правна лица, укључујући и Републику Србију, а 20 су кастоди лица (31. децембра 2015. укупно 3.481 акционара, од којих су 3.304 физичка лица, 160 правна лица, укључујући и Републику Србију, а 17 су кастоди лица).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

40. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ (наставак)

40.1 Основни и остали капитал (наставак)

Структура акцијског капитала на дан 31. децембра 2016. и 2015. године била је следећа:

Акционар:	31. децембар 2016.			31. децембар 2015.		
	% учешћа	Број акција	У хиљадама динара	% учешћа	Број акција	У хиљадама динара
Република Србија	94,09%	3.976.455	2.592.124	94,09%	3.976.455	2.592.124
Комерцијална банка а.д.	0,62%	26.207	17.084	0,62%	26.207	17.084
Utma commerce д.о.о.	0,41%	17.493	11.403	0,41%	17.493	11.403
АМС осигурање а.д.о.	0,35%	14.600	9.517	0,35%	14.600	9.517
Prudence capital ad Beograd	0,23%	9.569	6.238	0,23%	9.551	6.226
Рударско топионичарски басен Бор	0,18%	7.709	5.025	0,18%	7.709	5.025
Радовић Славиша	0,14%	6.083	3.965	-	-	-
Саобраћајни факултет	0,13%	5.547	3.616	0,13%	5.547	3.616
Металац ад Горњи Милановац	0,13%	5.391	3.514	0,13%	5.391	3.514
ТЦК Косјерић доо	0,12%	5.242	3.417	0,12%	5.242	3.417
Клинички центар	0,12%	5.174	3.373	0,12%	5.174	3.373
Остала правна лица	1,49%	62.872	40.985	1,50%	63.571	41.441
Custody лица	0,88%	37.217	24.261	0,84%	35.690	23.265
Физичка лица	1,11%	46.562	30.352	1,27%	53.491	34.869
	100,00%	4.226.121	2.754.874	100,00%	4.226.121	2.754.874

У складу са чланом 27. Закона о осигурању („Сл. гласник РС“ бр. 139/2014), основни капитал акционарског друштва за осигурање не може бити мањи од динарске противвредности следећих износа и то за:

- животна осигурања, осим добровољног пензијског осигурања – EUR 2.000.000 ;
- све врсте неживотних осигурања – EUR 4.500.000.

Друштво извршило поделу укупног основног капитала у износу од 5.722.354 хиљаде динара на

- животна осигурања: 885.000 хиљада динара и
- неживотна осигурања: 4.837.354 хиљаде динара.

Основни капитал Компаније (друштвени и акцијски) на дан 31. децембар 2016. године износи за животна осигурања 885.000 хиљада динара односно EUR 7.168 хиљада, а за неживотна осигурања износи 4.837.354 хиљаде динара односно EUR 39.178 хиљада, а динарска противвредност је обрачуната по средњем курсу НБС на дан 31. децембар 2016. године од 123,4723 РСД/ EUR (31. децембар 2015. године основни капитал износи за животна осигурања 885.000 хиљада динара односно 7.276 хиљада EUR, а за неживотна осигурања износи 4.837.354 хиљаде динара односно 39.772 хиљада EUR, а противвредност у ЕУР је обрачуната по средњем курсу НБС на дан 31. децембар 2015. године од 121,6261 РСД/ EUR).

Остали капитал исказан у износу од 131.421 хиљада динара, формиран је у складу са захтевима из МСФИ 1, “Прва примена Међународних стандарда за финансијско извештавање” и прелазних одредби Правилника о обрасцима и садржини позиција у обрасцима финансијских извештаја за друштва за осигурање, на основу кога је Компанија извршила рекласификацију извора ванпословних средстава у корист рачуна осталог капитала.

40.2 Резерве

На дан 31. децембра 2016. године средства резерви износила су 204.813 хиљада динара. Почетно стање резерви, односно стање на дан 31. децембра 2015. године, износило је 201.510 хиљада динара.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

40. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ (наставак)

40.3 Нереализовани добици

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Добици по основу прерачуна финансијских извештаја страног пословања	219.126	207.163
Нереализовани добици ХОВ расположивих за продају	280.279	265.226
Актурски добици	1.134	-
	500.539	472.389

40.4 Нереализовани губици

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Нереализовани губици ХОВ расположивих за продају	107.871	85.315
Актурски губици	71.155	71.155
	179.026	156.470

41. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Математичка резерва животног осигурања	3.815.942	3.396.828
Резервисања за изравнање ризика	59.290	60.759
Резерве за бонусе и попусте	48.735	39.530
Резервисања за отпремнине и јубиларне награде	585.348	528.503
Друга дугорочна резервисања	231.439	204.790
	4.740.754	4.230.410

Промене на рачунима дугорочних резервисања у 2015. и 2016. години биле су следеће:

	Математичка резерва*	Резерве за изравнање ризика	Резерве за бонусе и попусте	Резервисања за отпремнине и јубиларне награде **	Резервисања за судске спорове у току	Укупно
Стање, 1. јануар 2015.	2.950.290	1.702.662	-	376.439	196.939	5.226.330
Додатна резервисања	453.854	170	39.530	203.191	7.851	704.596
Смањења по обрачуна	(6.399)	-	-	-	-	(6.399)
Искоришћена резерв.	-	-	-	(51.127)	-	(51.127)
Остало	(917)	-	-	-	-	(917)
Укидање резервисања	-	(1.642.073)	-	-	-	(1.642.073)
Стање, 31. децембар 2015	3.396.828	60.759	39.530	528.503	204.790	4.230.410
Додатна резервисања	536.817	158	33.216	104.421	26.649	701.261
Смањења по обрачуна	(119.360)	(1.626)	(24.011)	-	-	(144.997)
Искоришћена резерв.	-	-	-	(47.576)	-	(47.576)
Остало	1.657	(1)	-	-	-	1.656
Стање, 31. децембар 2016	3.815.942	59.290	48.735	585.348	231.439	4.740.754

* Математичка резерва се обрачунава по нето проспективној методи.

** Обелодањивање дугорочних резервисања за бенефиције запослених се врши у складу са Међународним рачуноводственим стандардом 19 (напомена 41.4)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

41. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (наставак)

41.1 Математичка резерва

Обрачун математичке резерве извршен је у складу са актима Групе и релевантном Одлуком НБС. Математичка резерва на дан 31. децембра 2016. године износи 3.815.942 хиљада динара.

На дан 31. децембар 2015. године први пут су формиране резерве будућих трошкова које се обрачунавају само за капитализирана осигурања и осигурања са једнократним плаћањем премије. Такође, вршена је провера довољности резервације и утврђени износ по LAT тесту прокњижен као део математичке резерве. Повећање математичке резерве, у односу на стање на дан 31. децембар 2015. године, износи 419.114 хиљада динара.

41.2. Резерва за изравнање ризика (РЗИР)

Обрачунате РЗИР на дан 31. децембра 2016. године износе 59.290 хиљаде динара, што је смањење у односу на претходну годину за 1.469 хиљаде динара (31. децембра 2015. године обрачунате РЗИР износиле су 60.759 хиљада динара).

41.3. Резерве за бонусе и попусте

Резерве за бонусе и попусте 31. децембра 2016. године износе 48.735 хиљада динара. Група је први пут обрачунала резерве за бонусе и попусте на дан 31. децембра 2015. године због промене законских прописа.

41.4. Резервисања у складу са МРС 19 „Примања запослених“

Укупни износ за дугорочно резервисање у складу са МРС 19 је 585.348 хиљада динара. Приликом обрачуна је коришћен Метод пројектоване кредитне јединице.

Обрачун дугорочних резервисања у складу са МРС 19, за јубиларне награде и отпремнине приликом одласка у пензију, израђен је на основу следећег:

- података о запосленим, њиховим годинама старости, радном стажу и висини примања, интерним актима и пословним политикама Друштва;
- пословног плана Друштва за период 2016.-2018. године;
- података републичког завода за статистику о зарадама у Републици Србији, Закона о раду и Закона о порезу на доходак грађана;
- прогноза економских кретања датих од стране Владе Србије и Народне банке Србије и
- актуарских претпоставки.

Актуарске претпоставке коришћене у обрачуну су следеће:

- таблице морталитета РЗС Србије 2010-2012., посебно за мушки и женски пол;
- стопа инвалидитета (вероватноћа настанка потпуне радне неспособности) која износи 0,1%;
- пројектована стопа раста зарада од 5%;
- дисконтна стопа од 5,5% и
- просечна флукуација запослених у првој години 3,39% у другој 4,13%, а после тога 2%.

42. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Обавезе по основу кредита	47.755	60.677
Обавезе по основу финансијског лизинга	9.559	2.013
Остале дугорочне обавезе	-	33.638
	57.314	96.328

Дугорочни кредити на дан 31. децембра 2016. године у укупном износу од 47.755 хиљада динара, највећим делом односе се на дугорочни кредит одобрен од стране Нова банка а.д. Бања Лука, Република Српска правном лицу „Дунав Ауто“ д.о.о., Бања Лука на износ од 650.000 ВАН, односно 41.035 хиљада динара, са каматном од 5.4% годишње, који доспева у целости дана 1. фебруара 2019. године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

43. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ШТЕТА И УГОВОРЕНИХ ИЗНОСА

	31. децембар 2016.	У хиљадама динара 31. децембар 2015.
Обавезе по основу штета и уговорених износа у:		
- земљи	317.583	325.505
- иностранству	93.220	33.807
	410.803	359.312

44. ОБАВЕЗЕ ЗА ПРЕМИЈУ, ЗАРАДЕ И ДРУГЕ ОБАВЕЗЕ

	31. децембар 2016.	У хиљадама динара 31. децембар 2015.
Обавезе за премију реосигурања	363.253	438.276
Обавезе за премију саосигурања	208.905	146.195
Обавезе по основу зарада и накнада зарада	230.030	260.990
Обавезе према добављачима и примљени аванси	472.010	457.019
Обавезе по основу камата и трошкова финансирања	39	593
Обавезе за порез на послове осигурања	69.825	59.422
Обавезе за дивиденде и учешћа у резултату	214.038	15.653
Остале краткорочне обавезе	347.366	335.909
	1.905.466	1.714.057

45. ПРЕНОСНЕ ПРЕМИЈЕ

	31. децембар 2016.	У хиљадама динара 31. децембар 2015.
Преносне премије животних осигурања	19.973	1.724
Преносне премије неживотних осигурања и саосигурања	9.131.359	8.061.469
Преносне премије реосигурања и ретроцесија	529.801	389.252
	9.681.133	8.452.445

Обрачун преносне премије осигурања извршен је у складу са актима Групе и релевантном Одлуком НБС, методом *pro rata temporis*.

Укупна преносна премија осигурања и реосигурања на дан 31. децембра 2016. године износи 9.681.133 хиљада динара, док је претходне године износила 8.452.445 хиљада динара.

46. РЕЗЕРВЕ ЗА НЕИСТЕКЛЕ РИЗИКЕ

Група је образовала резерве за неистекле ризике у износу 235.445 хиљада динара, имајући у виду да је очекивани износ штета и трошкова у наредном периоду по уговорима из текућег периода виши од износа резерви за преносне премије, а у складу са Одлуком о техничким резервама („Службени гласник РС“, бр. 42/2015) и релевантним актом пословне политике.

47. ДРУГА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	31. децембар 2016.	У хиљадама динара 31. децембар 2015.
Допринос за превентиву	585.794	308.890
Остала пасивна временска разграничења	123.393	197.493
	709.187	506.383

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

48. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Резервисане штете животних осигурања и саосигурања	28.430	25.879
- настале непријављене штете	12.612	13.959
- настале пријављене штете	15.818	11.920
Резервисане штете неживотних осигурања:	9.262.711	8.220.809
- настале непријављене штете	4.825.979	4.002.845
- настале пријављене штете	4.436.732	4.217.964
Удели у штетама саосигурања, реосигурања и ретроцесија	1.228.922	1.555.518
	10.520.063	9.802.206

Резервисане штете на дан 31. децембар 2016. године утврђене су у складу са интерном регулативом Групе и износе 10.520.063 хиљаде динара, док су претходне године износиле 9.802.206 хиљада динара. Повећање резервисаних штета у односу на претходну годину је 717.857 хиљада динара.

Износ резервисаних штета је утврђен у складу са интерним правилницима и одлуком Народне банке Србије.

Полазни интервали поверења (који одређују износе маргине ризика) су били коначни интервали на крају претходне године: за врсту 01 - 80%; за врсту 02 - 80%; за врсту 03 - 80%; за врсту 08 - 99,80%; за врсту 09 - 97,36%; за врсту 10 - 90%; за врсту 13 80% и за врсту 18 - 80%. После поређења са искуством кориговани су интервали поверења на следећим врстама осигурања : 01 - 70%; 02 - 70%; 03 - 70%; 08 - 73,16%; 09 - 94,94% и 13 - 70%. По обрачуна насталих непријављених штета вршен је ЛАТ тест, који је кориговао интервале поверења на врстама осигурања 03 на 84,12% и врсти осигурања 10 на 99,998%, тако да коначна резервација задовољава критеријуме поређења са искуством и тест адекватности обавеза. Интервали поверења одређују износ маргине ризика који је потребно имати на нивоу врсте осигурања у зависности од поређења са искуством и теста адекватности резервисаних штета. Основа за обрачун су развојни троуглови пријављених штета (insured claims) насталих од 2006 - 2016. године (уз кориговање резервисаних насталих пријављених штета ранијих година на основу остварења до дана обрачуна).

Утврђен износ резервисаних штета је у складу са актуарском струком и прописима и обезбеђује трајно испуњење обавеза Групе.

49. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА И ПАСИВА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2016.	31. децембар 2015.
Примљене менице	750.066	22.905
Издате менице	1	1.875
Дата јемства	10.550	-
Остала потраживања	138.002	153.412
Остало	-	54
	898.619	178.246

У ванбилансној евиденцији Групе евидентирани су примљене менице Компаније која на дан 31. децембар 2016. године поседује укупно 6.947 меница које су примљене, најчешће, као средство обезбеђења, од чега се 6.725 односе на неживот, а 222 на живот. Од укупног броја примљених меница 6.813 су бланко, а остале 134 су попуњене на укупан износ од 750.060 хиљада динара.

Компанија је на дан 31. децембар 2016. године издала укупно 548 бланко менице као средство финансијског обезбеђења за потребе учешћа на тендерима, по уговорима о издавању банкарских гаранција као и по другим основама (закуп пословног простора, отварање рачуна). Износи на који се менице могу попуњити дефинисани су конкретним меничним овлашћењем.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

50. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА

У хиљадама динара

	2016.	Осигур.	Животна осигур.	Животна осигур.	Незгода и добров.	Возила	Пловни објекти и транспо	Ваздухо п.	Имовина	Одговорн ост	Кредити и јемства	Остало	Неживотна осигур.
	1 (4+13)	2	3	4 (3+2)	5	6	7	8	9	10	11	12	13 (Σ5+.+12)
ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) ПРИХОДИ													
Приходи од премија осигурања и саосигурања	20.990.052	1.236.471	140.719	1.377.190	1.363.408	1.479.526	240.289	13.823	4.471.405	10.393.961	54.237	1.596.213	19.612.862
Приходи од премија реосигурања и ретроцесија	567.016			-								567.016	567.016
Приходи од послова непосредно повезаних са пословима осигурања	311.170	-	-	-	1.061	2.232	139	30	2.221	292.461	355	12.671	311.170
Остали пословни приходи	824.058	-	-	-	1.227	8.266	1.604	-	98.211	43.602	4.045	667.103	824.058
	<u>22.692.296</u>	<u>1.236.471</u>	<u>140.719</u>	<u>1.377.190</u>	<u>1.365.696</u>	<u>1.490.024</u>	<u>242.032</u>	<u>13.853</u>	<u>4.571.837</u>	<u>10.730.024</u>	<u>58.637</u>	<u>2.843.003</u>	<u>21.315.106</u>
ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) РАСХОДИ													
Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	(2.144.548)	(521.276)	(15.751)	(537.027)	(27.605)	(33.854)	(8.595)	(54)	(192.686)	(1.296.385)	(6.213)	(42.129)	(1.607.521)
Расходи накнада штета и уговорених износа	(9.484.774)	(527.254)	(50.296)	(577.550)	(945.338)	(1.258.779)	(104.618)	(682)	(2.048.537)	(3.609.461)	(95.392)	(844.417)	(8.907.224)
Резервисане штете	(1.129.633)	(3.435)	464	(2.971)	19.328	(20.463)	9.129	3.082	292.749	(1.354.331)	(44.839)	(31.317)	(1.126.662)
Приходи по основу регреса и продаје осигураних оштећених ствари	627.786	-	-	-	337	106.433	2.690	5	7.335	378.027	98.459	34.500	627.786
Повећање осталих техничких резерви - нето	(7.414)		-	-								(7.414)	(7.414)
Смањење осталих техничких резерви - нето	149.930	119.360	-	119.360	-	2.117	6.605	-	3.673	-	13.241	4.934	30.570
Расходи за бонусе и попусте	(1.193.921)	(7.243)	-	(7.243)	(72.136)	(284.692)	(27.600)	(1.669)	(749.356)	(24.214)	(5.319)	(21.692)	(1.186.678)
Остали пословни расходи	(737.910)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(737.910)	(737.910)
	<u>(13.920.484)</u>	<u>(939.848)</u>	<u>(65.583)</u>	<u>(1.005.431)</u>	<u>(1.025.414)</u>	<u>(1.489.238)</u>	<u>(122.389)</u>	<u>682</u>	<u>(2.686.822)</u>	<u>(5.906.364)</u>	<u>(40.063)</u>	<u>(1.645.445)</u>	<u>(12.915.053)</u>
Добитак – бруто пословни резултат	<u>8.771.812</u>	<u>296.623</u>	<u>75.136</u>	<u>371.759</u>	<u>340.282</u>	<u>786</u>	<u>119.643</u>	<u>14.535</u>	<u>1.885.015</u>	<u>4.823.660</u>	<u>18.574</u>	<u>1.197.558</u>	<u>8.400.053</u>
ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ													
Приходи од инвестирања средстава осигурања	1.154.723	207.707	43.858	251.565	86.588	105.657	17.132	2.801	317.639	552.184	5.616	(184.459)	903.158
Расходи по основу инвестирања средстава осигурања	(266.738)	(69.599)	(12.287)	(81.886)	(19.791)	(25.819)	(3.828)	(718)	(68.397)	(134.256)	(1.424)	69.381	(184.852)
Добитак/(губитак) из инвестиционе активности	<u>887.985</u>	<u>138.108</u>	<u>31.571</u>	<u>169.679</u>	<u>66.797</u>	<u>79.838</u>	<u>13.304</u>	<u>2.083</u>	<u>249.242</u>	<u>417.928</u>	<u>4.192</u>	<u>(115.078)</u>	<u>718.306</u>

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

50. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

У хиљадама динара

	2016.	Осигур.	Животна осигур. осим осигур. жуивота	Животна осигур. збирно	Незгода и добровољ. здравств.	Возила	Пловни објекти и транспорт	Ваздухо п.	Имовина	Одговорн ост	Кредити и јемства	Остало	Неживотна осигур. збирно
	1 (4+13)	2	3	4 (3+2)	5	6	7	8	9	10	11	12	13 (Σ5+.+12)
ТСО													
Трошкови прибаве	(6.226.294)	(298.161)	(23.118)	(321.279)	(328.519)	(343.599)	(51.057)	(8.492)	(1.017.334)	(3.288.747)	(10.377)	(856.890)	(5.905.015)
Трошкови управе	(1.927.883)	(109.757)	(26.236)	(135.993)	(140.855)	(162.012)	(23.375)	(3.742)	(443.244)	(885.686)	(7.998)	(124.978)	(1.791.890)
Остали трошкови спровођења осигурања	(61.239)	(1.900)	(686)	(2.586)	(2.570)	(3.089)	(469)	(85)	(9.155)	(16.310)	(193)	(26.782)	(58.653)
Провизија од реосигурања и ретроцесија	299.634	278	-	278	11	577	1.773	200	103.763	10.161	4.771	178.100	299.356
	(7.915.782)	(409.540)	(50.040)	(459.580)	(471.933)	(508.123)	(73.128)	(12.119)	(1.365.970)	(4.180.582)	(13.797)	(830.550)	(7.456.202)
Пословни добитак/ (губитак) – нето пословни резултат	1.744.015	25.191	56.667	81.858	(64.854)	(427.499)	59.819	4.499	768.287	1.061.006	8.969	251.931	1.662.158
ФИНАНСИЈСКИ И ОСТАЛИ ПРИХОДИ/(РАСХОДИ)													
ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ осим финансијских прихода по основу инвестиционе активности	239.039	44.953	3.568	48.521	8.065	10.723	2.482	903	51.253	58.129	622	58.341	190.518
ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ осим финансијских расхода по основу инвестиционе активности	(72.420)	(2.471)	(359)	(2.830)	(2.820)	(3.716)	(883)	(607)	(18.362)	(23.029)	(169)	(20.004)	(69.590)
Приходи од усклађивања вредности потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	573.580	39.174	6.537	45.711	58.239	129.165	9.319	2.849	131.198	172.703	1.533	22.863	527.869
Расходи по основу обезвређења потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	(1.326.551)	(150.252)	(18.663)	(168.915)	(29.442)	(215.280)	(7.691)	(775)	(292.975)	(453.948)	(18.567)	(138.958)	(1.157.636)
Остали приходи	162.988	2.327	306	2.633	4.938	6.306	873	48	31.977	33.035	253	82.925	160.355
Остали расходи	(89.363)	(2.535)	(165)	(2.700)	(3.869)	(4.626)	(608)	(146)	(33.223)	(24.311)	(195)	(19.685)	(86.663)
ДОБИТАК/ (ГУБИТАК) ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	1.231.288	(43.613)	47.891	4.278	(29.743)	(504.927)	63.311	6.771	638.155	823.585	(7.554)	237.412	1.227.010
НЕТО ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА	(5.461)	(34)	(689)	(723)	(133)	(1.230)	(33)	(11)	(1.338)	(2.420)	(55)	482	(4.738)
ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	1.225.827	(43.647)	47.202	3.555	(29.876)	(506.157)	63.278	6.760	636.817	821.165	(7.609)	237.894	1.222.272

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

50. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

У хиљадама динара

	2015. 1 (4+13)	Осигур. живота 2	Животна осигур. осим осигур. жуивота 3	Животна осигур. збирно 4 (3+2)	Незгода и добров. здравств. 5	Возила 6	Пловни објекти и транспорт 7	Ваздухоп. 8	Имовина 9	Одгово- рност 10	Кредити и јемства 11	Остало 12	Неживотна осигур. збирно 13 (Σ5+.+12)
ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) ПРИХОДИ													
Приходи од премија осигурања и саосигурања	18.832.122	1.204.737	142.310	1.347.047	1.282.727	1.261.182	252.748	(3.411)	4.409.205	8.973.733	49.336	1.259.555	17.485.075
Приходи од премија реосигурања и ретроцесија	422.390			-								422.390	422.390
Приходи од послова непосредно повезаних са пословима осигурања	266.037	-	-	-	803	1.027	499	119	6.749	245.110	83	11.647	266.037
Остали пословни приходи	826.464	103	-	103	1.074	5.682	333	3.013	99.118	13.042	68	704.031	826.361
	20.347.013	1.204.840	142.310	1.347.150	1.284.604	1.267.891	253.580	(279)	4.515.072	9.231.885	49.487	2.397.623	18.999.863
ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) РАСХОДИ													
Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	(2.167.901)	(443.898)	(10.510)	(454.408)	(27.175)	(30.934)	(23.641)	(117)	(138.754)	(1.452.614)	(9.971)	(30.287)	(1.713.493)
Расходи накнада штета и уговорених износа	(8.764.002)	(552.361)	(53.118)	(605.479)	(953.090)	(1.114.638)	(65.981)	(11.896)	(2.226.956)	(2.938.107)	(21.484)	(826.371)	(8.158.523)
Резервисане штете	(1.834.514)	2.639	715	3.354	(49.637)	8.325	(6.037)	29.807	(382.671)	(1.401.710)	(5.508)	(30.437)	(1.837.868)
Приходи по основу регреса и продаје осигураних оштећених ствари	411.337	-	-	-	209	99.032	4.129	4	2.333	227.320	12.275	66.035	411.337
Повећање осталих техничких резерви - нето	(11.963)		(252)	(252)								(11.711)	(11.711)
Смањење осталих техничких резерви - нето	1.648.472	6.399	-	6.399	80.009	-	57.178	-	-	1.268.855	409	235.622	1.642.073
Расходи за бонусе и попусте	(577.246)	-	-	-	(46.724)	(123.252)	(29.379)	(2.882)	(323.690)	(20.368)	(11.430)	(19.521)	(577.246)
Остали пословни расходи	(753.189)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(753.189)	(753.189)
	(12.049.007)	(987.221)	(63.165)	(1.050.386)	(996.408)	(1.161.467)	(63.731)	14.916	(3.069.738)	(4.316.624)	(35.709)	(1.369.860)	(10.998.621)
Добитак – бруто пословни резултат ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ	8.298.006	217.619	79.145	296.764	288.196	106.424	189.849	14.637	1.445.334	4.915.261	13.778	1.027.763	8.001.242
Приходи од инвестирања средстава осигурања	1.417.267	228.709	24.999	253.708	71.308	78.995	17.724	3.772	367.238	532.247	3.929	88.346	1.163.559
Расходи по основу инвестирања средстава осигурања	(570.626)	(147.673)	(11.625)	(159.298)	(30.103)	(33.917)	(8.383)	(1.756)	(148.751)	(237.955)	(538)	50.075	(411.328)
Добитак/(губитак) из инвестиционе активности	846.641	81.036	13.374	94.410	41.205	45.078	9.341	2.016	218.487	294.292	3.391	138.421	752.231

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

50. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (наставак)

У хиљадама динара													
	2015.	Осигур. живота	Животна осигур. осим осигур. жуивота	Животна осигур. збирно	Незгода и добров. здравст.	Возила	Пловни објекти и транспорт	Ваздухоп.	Имовина	Одгово- рност	Кредити и јемства	Остало	Неживотна осигур. збирно
	1 (4+13)	2	3	4 (3+2)	5	6	7	8	9	10	11	12	13 (Σ5+. +12)
ТСО													
Трошкови прибаве	(5.826.874)	(353.338)	(28.246)	(381.584)	(351.985)	(345.202)	(57.624)	(9.248)	(1.268.208)	(2.782.216)	(11.441)	(619.366)	(5.445.290)
Трошкови управе	(1.947.293)	(45.049)	(21.647)	(66.696)	(124.315)	(135.725)	(30.683)	(6.093)	(603.440)	(909.106)	(6.052)	(65.183)	(1.880.597)
Остали трошкови спровођења осигурања	(159.223)	(3.671)	(810)	(4.481)	(8.732)	(9.518)	(1.976)	(413)	(40.396)	(64.961)	(443)	(28.303)	(154.742)
Провизија од реосигурања и ретроцесија	335.514	303	-	303	34	-	1.098	1.833	111.810	11.045	3.770	205.621	335.211
	(7.597.876)	(401.755)	(50.703)	(452.458)	(484.998)	(490.445)	(89.185)	(13.921)	(1.800.234)	(3.745.238)	(14.166)	(507.231)	(7.145.418)
Пословни добитак/ (губитак) – нето пословни резултат	1.546.771	(103.100)	41.816	(61.284)	(155.597)	(338.943)	110.005	2.732	(136.413)	1.464.315	3.003	658.954	1.608.056
ФИНАНСИЈСКИ И ОСТАЛИ ПРИХОДИ/(РАСХОДИ)													
ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ осим финансијских прихода по основу инвестиционе активности	397.544	31.787	2.517	34.304	14.578	13.834	6.422	5.043	110.443	105.981	112	106.827	363.240
ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ осим финансијских расхода по основу инвестиционе активности	(171.662)	(11.856)	(1.146)	(13.002)	(3.612)	(3.872)	(2.150)	(840)	(20.151)	(31.760)	(1.698)	(94.577)	(158.660)
Приходи од усклађивања вредности потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	931.264	2.123	192	2.315	82.439	62.072	21.929	14.779	520.418	169.711	843	56.758	928.949
Расходи по основу обезвређења потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	(1.607.326)	(147.166)	(8.954)	(156.120)	(109.525)	(128.154)	(44.074)	(2.952)	(508.423)	(565.736)	(2.696)	(89.646)	(1.451.206)
Остали приходи	299.375	1.735	354	2.089	5.890	8.110	1.304	270	48.427	45.594	1.059	186.632	297.286
Остали расходи	(324.021)	(797)	(78)	(875)	(17.920)	(20.373)	(5.025)	(1.037)	(85.996)	(146.747)	(385)	(45.663)	(323.146)
ДОБИТАК/ (ГУБИТАК) ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	1.071.945	(227.274)	34.701	(192.573)	(183.747)	(407.326)	88.411	17.995	(71.695)	1.041.358	238	779.284	1.264.518
НЕТО ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА	(7.752)	(40)	8	(32)	(182)	(193)	(143)	(3)	(3.550)	(1.028)	1	(2.622)	(7.720)
ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	1.064.193	(227.314)	34.709	(192.605)	(183.929)	(407.519)	88.268	17.992	(75.245)	1.040.330	239	776.662	1.256.798

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

51. НАЛАЗИ ЕКСТЕРНЕ КОНТРОЛЕ

У извештајном периоду екстерну контролу си имали или су спроводили активности по изреченим мерама, следећа правна лица у оквиру Групе: матично правно лице, „Дунав-Ре“ а.д.о., Београд, „Дунав“ друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д., Београд и „Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука, Република Српска.

51.1. Налази екстерне контроле у матичном правном лицу

51.1.1. Контрола Народне банке Србије

Народна банка Србије – Сектор за надзор над обављањем делатности осигурања је у периоду 23. марта 2015. – 24. августа 2015. године је извршила непосредну контролу пословања Друштва за период 01. јануар 2014.-31. март 2015. године која је обухватала:

- ризичне активности пословања (повезана лица, инвестиције – финансијски пласмани и нематеријална улагања, трошкови спровођења осигурања – контрола спровођења мере наложене Решењем Г. бр. 449 од 30.01.2013. године, ликвидност и солвентност, утврђивање преносних премија, утврђивање резервисаних штета и друго по потреби);
- решавање одштетних захтева по основу осигурања моторних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима;
- корпоративно управљање,

о чему је сачињен Записник о контроли пословања бр: УНФИ II – 317/5/15 од 24.08.2015. године.

На основу утврђених незаконитости и неправилности у пословању, у смислу члана 146. Закона о осигурању („Службени гласник РС“, бр. 55/04, 70/04, 61/05, 85/05, 101/07, 63/09, 107/09, 99/11, 116/13 и 139/14) донето је Решење о изрицању мера надзора Г.бр. 998 од 12.02.2016. године (у даљем тексту: Решење).

Изреченим мерама у Решењу наложено је Компанији „Дунав осигурање“ а.д.о. да: отклони незаконитости и неправилности у пословању са роковима за реализацију свих мера до 31. децембар 2016. године. У наставку текста наводимо информације о наложеним мерама као и поступцима Друштва у циљу реализације наложених мера у прописаним роковима:

- 1) Друштву је наложено да до 30. септембра 2016. године усагласи пословање са одредбама Закона о обавезном осигурању у саобраћају тако да одштетне захтеве по основу осигурања власника моторних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима решава на начин и у роковима прописаним тим законом. Извештај о поступању по наведеној мери Друштво је дужно да достави Народној банци Србије до 31.октобра 2016 године.

Дирекција за накнаду штета у Друштву је сачинила и доставила свим центрима за накнаду штета Инструкцију за поступање код решавања одштетних захтева из основа осигурања аутоодговорности, и иницирала увођење новог информатичког решења за формирање електронског предмета штета, чиме би се омогућило активно праћење и контрола рокова обраде одштетних захтева, у саставу пројекта „Централизација штета“ који је у току од јула 2016. године и који је започет на основу одлуке Извршног одбора Компаније од 20. јула 2016. године. Као доказ о спроведеној мери надзора, достављен је о року Народној банци Србије, Извештај надлежне Дирекције, уз допис Компаније број 01-232755 од 21. октобра 2016. године

- 2) Друштву је наложено да унапреди постојећи систем интерних контрола на начин да обезбеди тачност и поузданост података у књизи штета / електронској евиденцији одштетних захтева по основу осигурања од аутоодговорности. Извештај о поступању по наведеној мери Друштво је дужно да достави Народној банци Србије до 30.септембра 2016. године.

Компанија је, у циљу унапређења постојећег система интерних контрола, предузела активности на побољшању електронске евиденције одштетних захтева из основа аутоодговорности и то: извршила измену апликативних решења, увела програмске аутоматске контроле, доставила писане инструкције за поступање и друге активности. Као доказ о спроведеној мери надзора, достављен је Народној банци Србије, Извештај о спровођењу мере од 20. септембра 2016. године, уз допис Компаније број 01-208339 од 23. септембра 2016. године.

- 3) Друштву је наложено да у року од 60 дана од пријема Решења изврши и Народној банци Србије достави детаљну анализу трошкова спровођења осигурања од аутоодговорности остварених у 2015. години као и план за њихово снижавање и свођење у оквире режијског додатка.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

51. НАЛАЗИ ЕКСТЕРНЕ КОНТРОЛЕ (наставак)

51.1. Налази екстерне контроле у матичном правном лицу (наставак)

51.1.1. Контрола Народне банке Србије (наставак)

Компанија је извршила Анализу трошкова спровођења осигурања из основа АО у 2015. години и сачинила План за снижавање тих трошкова, односно њихово свођење у оквиру оствареног режијског додатка, број 739 од 15. априла 2016. године који су, уз извештај о спроведеној мери број 01-83718 од 18. априла 2016. године достављени Народној банци Србије, као доказ о спроведеној мери надзора. Допуном извештаја о спровођењу ове мере број, 223784 од 12. октобра 2016. године, утврђени су рокови и детаљан план активности за снижавање предметних трошкова, са опредељеним лицима за његово спровођење и контролу тог спровођења, усвојен од стране Извршног одбора Компаније. Допуна извештаја о реализацији мере надзора достављена је Народној банци Србије, уз допис Компаније број 01-223659 од 12. октобра 2016. године.

- 4) Друштву је наложено да раскине Уговор о пословној сарадњи са повезаним правним лицем „Дунав ауто“ д.о.о. Београд број 249279 од 13. децембра 2013. године уз поштовање одредби о раскиду уговора, о чему је Друштво дужно да достави доказ у року од 10 дана од дана спровођења наложене мере.

Компанија је дана 26. фебруара 2016. године, упутила је „Дунав Ауто“ д.о.о. Обавештење о раскиду уговора, број 01-40997 од 26. фебруара 2016. године, уз поштовање отказног рока. Као доказ о спроведеној мери Компанија је уз извештај о спроведеној мери број 01-42137 од 29. фебруара 2016. године, доставила Народној банци Србије предметно обавештење о раскиду, са потврдом пријема од стране „Дунав ауто“ д.о.о.

- 5) Друштву је наложено да изврши процену преостале вредности нематеријалних улагања исказане у пословним књигама, изврши процену њиховог надокнадивог износа, преостали корисни век коришћења тих улагања, износ губитка од умањења вредности и у пословним књигама исказе ефекте извршене процене, да успостави процес управљања нематеријалном активом Компаније, односно софтверском компонентом информационог система. Друштво је било дужно да изврши наложену меру до 31. децембра 2016. године и да у истом року достави Народној банци извештај о спровођењу наложене мере.

Поступајући по наложеној мери, Компанија је обавестила Народну банку Србије о предузетим активностима за реализацију мере и у прилогу извештаја број 01-289452 од 28. децембра 2016. године, доставила документацију и евиденцију из пословних књига у вези са проценом нематеријалне имовине, као и информације о управљању софтверском компонентом са стањем на дан 30.11.2016. године. Друштво је такође доставило Извештај о даљем унапређењу процеса управљања нематеријалном имовином Компаније, број 01-41358 од 28. фебруара 2017. године, у којем је обавестило Народну банку Србије да је на дан 31. децембар 2016. године извршена је процена свих нематеријалних улагања, у складу са захтевима МРС 36 – Умањење вредности имовине. Дана 01. марта 2017. године, Народној банци достављен је Извештај о даљем унапређењу процеса управљања нематеријалном имовином Компаније, са документацијом и евиденцијом из пословних књига на дан 31. децембар 2016. године и процедурама о управљању нематеријалном имовином Компаније (софтверском компонентом информационог система), у свим фазама њеног животног циклуса – од набавке или развоја, до повлачења из употребе.

- 6) Друштву је наложено да обезбеди адекватно и континуирано стручно оспособљавање и обучавање запослених, тако да сачини план обуке извршилаца за примену интерних аката који се односе на расподелу трошкова спровођења осигурања по прописаним врстама, као и да утврди начин контроле поступка расподеле трошкова пре уноса предметних података у пословне књиге до 31. марта 2016. године. Друштво је дужно да до 31. октобра 2016. године достави извештај о резултатима спровођења ове мере са стањем на дан 30. септембар 2016. године.

У складу са утврђеним роком за извршење мере, Компанија је сачинила План обуке извршилаца и контроле примене интерних аката који се односе на расподелу ТСО по прописаним врстама, број 614 од 30. марта 2016. године и исти доставила Народној банци Србије као доказ о извршењу наложене мере, уз допис број 01-67693 од 31. марта 2016. године. Компанија је током другог и трећег квартала 2016. године реализовала усвојени План обуке извршилаца и контроле примене интерних аката, који се односи на расподелу ТСО по прописаним врстама, са стањем на дан 30. септембар 2016. године, о чему је сачињен Извештај о ефектима спроведених активности према Плану обуке и контроле, односно резултатима спровођења наложене мере, број 2169 од 31. октобра 2016. године. Као доказ о извршењу другог дела изречене мере Компанија је доставила наведени извештај Народној банци Србије, уз допис број 01-239572 од 31. октобра 2016. године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

51. НАЛАЗИ ЕКСТЕРНЕ КОНТРОЛЕ (наставак)

51.1. Налази екстерне контроле у матичном правном лицу (наставак)

51.1.1. Контрола Народне банке Србије (наставак)

- 7) Друштву је наложено да изврши тест довољности појединачних резервисаних штета, по врстама осигурања, на основу података исказаних на дан 31. децембар 2015. године и да до 30. априла 2016. године, Народној банци Србије достави извештај о извршеном тестирању и поступању са мишљењем овлашћеног актуара.

Друштво је извршило је тест довољности резервисаних штета по врстама осигурања, на основу података исказаних на дан 31. децембра 2015. године, о чему је сачинило извештај са Мишљењем овлашћених актуара од 27. априла 2016. године. Према мишљењу овлашћених актуара, Компанија је на дан 31. децембар 2015. године образовала резерве за штете у износу довољном за покриће обавеза по основу закључених уговора о осигурању. Као доказ о спроведеној мери надзора, Компанија је, доставила Народној банци Србије Извештај о извршеном тестирању довољности износа резервисаних штета по врстама осигурања на дан 31. децембар 2015. године и Мишљење овлашћених актуара Компаније од 27. априла 2016. године, уз извештај о спроведеној мери број 01-01-92471 од 28. априла 2016. године.

- 8) Друштву је наложено да изврши контролу довољности појединачних процењених износа резервисаних штета осигурања од аутоодговорности на дан 31. децембар 2015. године, редовних и у спору, користећи податке о решавању и резервацији тих штета закључно са 30. јуном 2016. године и да Народној банци Србије, до 20. јула 2016. године, достави извештај о спровођењу наложене мере и налаз интерне ревизије који у случају недовољности ових резерви садржи предлог мера односно препорука с утврђеним роком њиховог спровођења.

Поступајући по наложеној мери, Интерна ревизија Компаније је извршила је ванредну ревизију довољности појединачних процењених износа резервисаних штета осигурања од аутоодговорности на дан 31. децембар 2015. године, редовних и у спору, на основу података о решавању и резервацији наведених штета закључно са 30. јуном 2016. године, о чему је сачињен Извештај број 15-134060 од 18. јула 2016. године. Према налазу Интерне ревизије, контролом поступка резервације штета из основа АО на дан 31. децембар 2015. године, које су решене и поново резервисане на дан 30. јун 2016. године, на контролисаном узорку нису уочене неправилности. Према истом, резервисане штете АО на дан 31. децембар 2015. године, у односу на њихову ликвидацију и поновну резервацију на дан 30. јун 2016. године, на нивоу Компаније прецењене су за 2%. Као доказ о спроведеној мери надзора, Народној банци Србије, достављен је о року Извештај о интерној ревизији, број 15-134060 од 18. јула 2016. године, према допису Компаније број 01-158129 од 20. јула 2016. године.

- 9) Друштву је изречена новчана казна у висини од 5% износа новчаног дела основног капитала Компаније за обављање послова обавезног осигурања од одговорности у саобраћају, прописаног чланом 28. Закона о осигурању. Компанији је наложено да износ новчане казне уплати у корист буџета Републике Србије у року од 30 дана од дана пријема Решења (18. март 2016.) и да доказе о извршеној уплати достави Народној банци Србије.

Поступајући по изреченој мери у остављеном року, Компанија је дана 17. марта 2016. године, извршила уплату новчане казне. Као доказ о спроведеној мери достављен је Народној банци Србије извод текућег рачуна, уз допис Компаније број 01-58410 од 18. марта 2016. године.

51.1.2. Контрола Министарства финансија – Пореске управе

Министарство финансија, Пореска управа Центар за велике пореске обвезнике на основу налога за теренску контролу број 47-00034/2014-ЦВПО-000 од 28. јануара 2014. године извршила је контролу обрачуна и плаћања пореза и доприноса по одбитку-порез на доходак грађана и осталих прихода за период од 01. јануар 2011. године до 30. септембар 2013. године у Главној филијали осигурања Крагујевац, са седиштем у Крагујевцу, ул.Бранка Радичевића бр.3. Поступак је окончан решењем бр. 47-00034/2014-ЦВПО-010 од 30.12.2014. године. На наведено решење у законском року Компанија је уложила жалбу Министарству финансија - Пореској управи-Сектору за пореско правне послове и координацију-Одељењу за другостепени поступак и управну праксу. Решењем Министарства финансија Републике Србије, Пореске управе бр. 000-47-00-00126/2015-И0060 жалба је одбијена као неоснована. Дана 21. јула 2015. године Компаније је покренула управни спор. Обавезе за порезе и доприносе и камата по наведеном решењу у укупном износу од 40.553 хиљаде динара су плаћене у 2015. години. Дана 16. децембра 2016. године Компанија примила Пресуду Управног суда број 5 У 10841/15 од 08. децембра 2016. године, тужба је уважена, поништено другостепено Решење и предмет враћен надлежном органу на поновно одлучивање.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

51. НАЛАЗИ ЕКСТЕРНЕ КОНТРОЛЕ (наставак)**51.2. Налази екстерне контроле у зависном правном лицу „Дунав-Ре“ а.д.о., Београд**

У периоду од 17. до 31. октобра 2016. године, у зависном правном лицу „Дунав-Ре“ а.д.о., Београд извршена је екстерна контрола од стране Народне банке Србије и издато је обавештење о поступању по Решењу Г број 6364 од 21. августа 2014. године у којим је наведено да је Друштво поступило по мери из поменутог Решења односно да је предузело све активности на окончању увођења интегрисаног информационог система, те да се и даље спроводи оптимизација тог система.

51.3. Налази екстерне контроле у зависном правном лицу „Дунав“ друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д., Београд

У периоду од 14. новембра до 14. децембра 2016. године, Одељење за надзор над делатношћу добровољних пензијских фондова Народне банке Србије, спровело је непосредну контролу целокупног пословања зависног правног лица „Дунав“ друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д., Београд. До дана састављања ових консолидованих финансијских извештаја, Народна банка Србије није доставила закључак о спроведеној контроли. Руководство не очекује негативне налазе од утицаја на пословање Друштва.

51.4. Налази екстерне контроле у зависном правном лицу „Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука, Република Српска

Дана 27. априла 2016. године, од Агенције за осигурање Републике Српске, зависно правно лице „Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука је добило Решење број: 3.00-002-5-3/16 којим се налаже Друштву да усвоји и спроведе План мера за обезбеђење улагања средства за покриће техничких резерви. Друштво је 11. маја 2016. године направило План мера према Решењу Агенције и усвојен План доставило поменутој Агенцији. Последњи Извештај о реализацији плана мера за обезбеђење улагања средстава за покриће техничких резерви на дан 31. децембар 2016. године достављен је Агенцији 20. јануара 2017. године којим је Друштво спровело мере из Решења.

Дана 20. децембра 2016. године, од Агенције за осигурање Републике Српске, зависно правно лице „Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука је добило Решење број: 03-305-25-13/15 којим се налаже Друштву да ретроактивно утврди стопе приноса остварене улагањем математичке резерве животног осигурања за 2012., 2013. и 2014. годину, да у пословним књигама за 2016. годину евидентира обрачуната резервисања за учешће у добити и да се Годишњим планом интерне ревизије обезбеди поступак интерне ревизије везаних за Закон о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности. Друштво је 22. марта 2017. године доставило Агенцији Извештај од реализацији наведених мера према горе наведеном Решењу.

52. МИШЉЕЊЕ ОВЛАШЋЕНОГ АКТУАРА

Група нема обавезу прибављања мишљења овлашћеног актуара на консолидоване финансијске извештаје. Мишљење овлашћених актуара је дато на основу оцене актуарских позиција у финансијским извештајима појединачних правних лица (чланица Групе) који се баве делатношћу осигурања и реосигурања.

52.1. Мишљење овлашћеног актуара на финансијске извештаје матичног правног лица

Овлашћени актуари изразили су позитивно мишљење на финансијске извештаје и годишњи извештај о пословању матичног правног лица за 2016. годину.

На бази спроведених анализа и расположивих релевантних података, може се закључити да је премија осигурања Компаније утврђена у складу са актуарском струком и прописима и да обезбеђује трајно испуњење обавеза друштва из уговора о осигурању.

Техничке резерве Компаније су утврђене у складу са важећим прописима и актуарском струком и обезбеђују испуњење обавеза из уговора о осигурању.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

52. МИШЉЕЊЕ ОВЛАШЋЕНОГ АКТУАРА (наставак)**52.2. Мишљење овлашћеног актуара на финансијске извештаје „Дунав-Ре“ а.д.о., Београд**

Овлашћени актуар зависног правног лица „Дунав-Ре“ а.д.о., Београд је дао позитивно мишљење за 2016. годину. У мишљењу је наведено да су све актуарске позиције и друге величине на које овлашћени актуар даје мишљење у складу са Законом о осигурању, прописима донетим на основу Закона и другим прописима којима се уређује делатност осигурања / реосигурања. Такође, у складу су са актима „Дунава-Ре“, економским начелима, правилима актуарске струке и струке осигурања. Премија реосигурања и утврђене техничке резерве довољне су за трајно испуњење обавеза „Дунава-Ре“ из уговора. Техничке резерве и капитал „Дунава-Ре“ гарантују трајну стабилност и солвентност у пословању. „Дунава-Ре“ је у пословној години забележило повећање премије, повећање техничких резерви и позитиван финансијски резултат.

52.3. Мишљење овлашћеног актуара на финансијске извештаје „Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука, Р. Српска

У складу са чланом 20, став 6, Закона о друштвима за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, број 17/05, 01/06, 64/06 и 74/10), Одлуком о садржају мишљења овлашћеног актуара („Службени гласник Републике Српске“, број 15/07), као и у складу са Правилником о садржају мишљења овлашћеног актуара („Службени гласник Републике Српске“ број 15/2008), Друштво је обавезно да прибави оцену и мишљење овлашћеног актуара о прописаним финансијским извештајима за 2016. годину, Годишњем извештају о пословању, актима пословне политике, помоћним књигама и другој потребној пословној документацији. Након извршене контроле, овлашћени актуар Владимир Николић је 28. марта 2017. године изразио позитивно мишљење у Мишљењу овлашћеног актуара на финансијски извештај и годишњи извештај о пословању за послове неживотних осигурања за пословну 2016. годину.

Такође, након извршене контроле, овлашћени актуар Мичић Саша је у марту 2017. године изразио позитивно мишљење у Мишљењу овлашћеног актуара на финансијски извештај и годишњи извештај о пословању за послове животних осигурања за пословну 2016. годину.

53. ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ

Интерну ревизију, било да је организована као функција, сектор или служба, у оквиру Групе, имају:

1. Компанија „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд;
2. „Дунав-Ре“ а.д.о. Београд;
3. Друштво за управљање и Фонд за добровољно пензијско осигурање „Дунав“ а.д. Београд;
4. „Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука, Република Српска

53.1 Годишњи извештај интерне ревизије у матичном друштву – Компанији „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд

Надзорни одбор Компаније је у складу са Законом о осигурању и Статутом Компаније пратио рад Функције интерне ревизије. О налазима Интерне ревизије Надзорни одбор Компаније информисан је на основу поднетих тромесечних, шестомесечних и годишњег извештаја о раду за 2016. годину, које размотрио и прихватио.

У складу са чланом 158. и 159. Закона о осигурању („Службени гласник РС“, бр. 139/2014), тачком 15. Одлуке о извештавању друштва за осигурање/реосигурање („Службени гласник РС“, бр. 55/2015), тромесечни извештаји Интерне ревизије су са одлуком Надзорног одбора о усвајању извештаја Интерне ревизије достављени Народној банци Србије.

Током обављања ревизија, интерни ревизори су скретали пажњу и предлагали доследну примену закона и интерних аката са нарочитом пажњом на примени система интерних контрола.

Утврђена одступања од законских прописа и прописаних процедура интерна ревизија констатовала је у својим појединачним извештајима. На основу утврђеног чињеничног стања интерна ревизија је у складу са тим предлагала корективне мере и рокове за њихово отклањање. Функција је, непрекидно пратила спровођење предложених мера и вршила непосредну проверу извршења у контролисаним пословним процесима.

У периоду од 1. јануар до 31. децембар 2016. године, Функција интерне ревизије обавила је укупно 60 појединачних ревизија, и то 55 планираних, 4 ванредне и једну интерну ревизију започету крајем 2015. године. На основу извршених интерних ревизија, предложене је укупно 87 препорука и 6 мера, у циљу кориговања утврђених неправилности.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

53. ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ (наставак)

53.1 Годишњи извештај интерне ревизије у матичном друштву – Компанији „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд (наставак)

Од укупно 60 појединачних интерних ревизија предвиђених Годишњим планом за 2016. годину завршено је 55, једна ревизија је завршена почетком фебруара 2017. године, а четири ревизије су пренете у Годишњи план за 2017. годину.

Подаци по тромесечјима:

- У периоду од 1. јануара до 31. марта 2016. године, интерни ревизори су обавили 16 ревизија (15 планираних и једна започета крајем 2015. године) при чему је предложено 29 препорука за будући рад;
- У периоду од 1. априла до 30. јуна 2016. године, интерни ревизори су обавили 13 планираних ревизија, при чему је предложено 3 мере и 24 препоруке;
- У периоду од 1. јула до 30. септембра 2016. године, интерни ревизори су обавили укупно 18 ревизија (14 планираних и 4 ванредна), при чему су предложене 3 мере и 16 препорука;
- У периоду од 1. октобра до 31. децембра 2016. године, интерни ревизори су обавили укупно 13 планираних са 18 препорука за будући рад.

Најзначајнији налази у обављеним интерним ревизијама се односе на неусклађеност интерних процедура (поступци и упутства) са интерним актима, непоступање у складу са појединим одредбама интерних процедура (упутства о начину рада на пословима закључења појединих врста неживотног осигурања, процедура за решавање одштетних захтева, интерних аката и процедура о активностима за наплату доспеле премије неживотног осигурања), нерегулисане интерне процедуре о поступању код обрачуна провизије агената продаје неживотног осигурања и непостојање интерних контрола на нивоу Компаније, недостаци информационог система и др.

Интерна ревизија је у протеклом периоду континуирано пратила спровођење предложених корективних мера за отклањање уочених неправилности и пропуста у раду као и препоруке за унапређење система рада. Ове активности извршене су на основу достављених обавештења и пословне документације, као и непосредним увидом у документацију и евиденције на терену, о чему су сачињени извештаји о контроли спровођења предложених мера.

Годишњи извештај о раду интерне ревизије у 2016. години као и Извештај о мерама које су предузете, поводом налаза интерне ревизије за отклањање утврђених неправилности доставља се Скупштини Компаније „Дунав осигурање“ а.д.о. ради разматрања и одлучивања

53.2 Годишњи извештај интерне ревизије у зависном правном лицу – „Дунав“ друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд

Током 2016. године, у зависном правном лицу „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом извршене су осам појединачних интерних ревизија које су биле предвиђене годишњим планом рада. Спроведене појединачне интерне ревизије су:

- Интерна ревизија – анализа базе чланова по различитим основама;
- Интерна ревизија процеса закључивања уговора о чланству, пријема, евиденције и расподеле уплата пензијских доприноса;
- Интерна ревизија вредновања финансијских инструмената и рачуноводственог обухватања трансакција инвестирања Фонда;
- Интерна ревизија процеса уплата и исплата готовине у благајни Друштва;
- Интерна ревизија класификације информација и усклађености са регулативом у том домену;
- Интерна ревизија управљања континуитетом пословања (ВСМ) и опоравак информационог система (ДГР);
- Интерна ревизија повлачења средстава – једнократне исплате и уплате наследницима;
- Интерна ревизија зарада запослених у Друштву и стимулација запослених у продаји.

О наведеним извршеним појединачним ревизијама, сачињени су извештаји. Саставни део извештаја су налази ревизије и препоруке за унапређење процеса и контрола. На основу налаза спроведених ревизија може се закључити да, у оквиру ревидираних процеса, постоји успостављен систем интерних контрола који је креиран у циљу смањења ризика или његове потпуне елиминације у појединим случајевима. Налази се углавном односе на повећање ефикасности пословања, унапређивања постојећих контрола, а има и појединих који указују на недостатке у спровођењу одређених контрола, али степен уочених недостатака не излаже Друштво значајним ризицима.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

53. ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ (наставак)

53.3 Годишњи извештај интерне ревизије у зависном правном лицу „Дунав-Ре“ а.д.о. Београд

У складу са одредбама члана 158. и члана 159. Закона о осигурању („Службени гласник РС“, број 139/2014), Одлуке о извештавању друштава за осигурање/реосигурање (Сл.гласник РС“, бр. 55/2015), као и одредбама члана 13. Правилника о раду интерне ревизије (Н.О. бр. 73 од 26.04.2016. године), интерна ревизија је, током 2016. године, извршила 8 ревизија предвиђених Годишњим планом рада. Такође, доставила је кварталне извештаје о налазу и годишњи извештај о раду интерне ревизије за 2016. годину Надзорном одбору Друштва и Народној банци Србије, на начин и у роковима утврђеним поменутом Одлуком Народне банке Србије и актом Друштва.

Активности интерне ревизије биле су усмерене на праћење, проверу и унапређење система рада, идентификацију ризика и оцену и вредновање успостављеног система интерне контроле. У поступку издавања одговарајућих препорука за отклањање уочених неправилности и недостатака интерни ревизор је у току 2016. године дао 3 препоруке за отклањање неправилности и унапређење примењених поступака и система рада.

53.4. Годишњи извештај интерне ревизије у зависном правном лицу „Дунав осигурање“ а.д., Бања Лука, Република Српска

У складу са одредбама члана 323. Закона о привредним друштвима РС („Службени гласник Републике Српске“ број:127/08, 58/09, 100/11 и 67/13), члана 70. Статута Друштва (број 01-37-6-1-6/17), као и одредбама члана 14. и 15. Правилника о раду интерне ревизије (број: 01-1390-6/12 од 30.08.2012. године), интерна ревизија је у току 2016. године, извршила 8 ревизија предвиђених Годишњим планом рада. Такође, доставила је кварталне извештаје о налазу и Годишњи извештај о раду интерне ревизије за 2016. годину Одбору за ревизију, Управном одбору Друштва и Агенцији за осигурање Републике Српске, на начин и у роковима утврђеним Правилником о садржају, начину и роковима за достављање извештаја, обавештења и других података друштва за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, број 91/14).

Активности интерне ревизије биле су усмерене на праћење, проверу и унапређење система рада, идентификовање ризика, оцену и вредновање успостављеног система интерне контроле. У поступку издавања одговарајућих препорука за отклањање уочених неправилности и недостатака интерни ревизор је у току 2016. године дао 10 препорука за отклањање неправилности и унапређење примењених поступака и система рада.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године

54. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

54.1. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“

Категорије финансијских инструмената

	31. децембар 2016.	У хиљадама динара 31. децембар 2015.
Финансијска средства		
Дугорочни финансијски пласмани	1.050.023	1.179.871
Потраживања	2.638.393	2.418.422
Краткорочни финансијски пласмани	19.777.873	16.164.537
Готовина и готовински еквиваленти	1.537.063	1.454.982
Потраживања за нефактурисан приход	49.958	181.710
	25.053.310	21.399.522
Финансијске обавезе		
Обавезе по основу штета	410.803	359.312
Обавезе за премију саосигурања и реосигурања	624.702	584.753
Обавезе за провизију и регресе	54.373	54.868
Обавезе према добављачима	376.377	361.459
Унапред обрачунати трошкови	102.091	180.484
	1.568.346	1.540.876

Ризици који потичу од финансијских инструмената обухватају:

- кредитни ризик,
- тржишни ризик који се састоји од три врсте ризика: девизног ризика, каматног ризика и ризика промене цене финансијског инструмента и
- ризик ликвидности.

54.1.1 Кредитни ризик

Изложеност кредитном ризику посебно се обелодањује за следеће категорије финансијских средства, односно финансијске имовине:

- дугорочни финансијски пласмани,
- краткорочни финансијски пласмани и
- потраживања.

Постоји значајна разлика у степену изложености Групе кредитном ризику у зависности од тога о којој се категорији финансијског инструмента ради. Кредитном ризику су највише изложена потраживања од осигураника по основу фактурисане премије осигурања и обрачунатих камата по основу кашњења у измиривању обавеза од стране дужника. Ово је, пре свега, последица изражене неликвидности у привреди, као и присутне праксе да осигураници обавезе по основу премије осигурања не третирају као приоритетне и сврставају их иза обавеза по основу пореза, зарада и обавеза према банкама и добављачима.

Континуирана анализа бонитета према утврђеној методологији, у сегменту великих клијената, указује да већина осигураника има бонитет испод задовољавајућег нивоа, што се директно одражава на финансијски резултат Групе, имајући у виду обавезу обезвређења таквих потраживања. Несолвентност појединих осигураника и искуства Компаније у погледу редовности испуњавања обавеза, упућују на висок ризик и потребу преиспитивања сарадње са несолвентним и неликвидним осигураницима, као и другим дужницима.

У циљу повећања наплате премије и минимизирања кредитног ризика неопходно је наставити са праксом редовног праћења наплате по осигураницима од стране продаје осигурања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

54. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

54.1. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)

54.1.1. Кредитни ризик (наставак)

У поступку закључивања и обнављања Уговора о осигурању, поред оцене бонитета, морају да се узму у обзир и одређени квалитативни фактори као што су: квалитет управљања и руководства, област пословања осигураника, услови и перспективе у грани у којој осигураник послује (тржиште), број година у осигурању, искуства у погледу наплате премије, односно редовност измиривања обавеза, промене у власничкој структури осигураника, подаци о техничкој процени ризика (код осигураника са великим ризицима), подаци о повезаним правним лицима.

Максимална изложеност кредитном ризику је приказана у следећој табели:

Финансијска имовина	31. децембар 2016.			У хиљадама динара 31. децембар 2015.
	Бруто износ	Исправка вредности	Нето износ	Нето износ
Дугорочни фин. пласмани	2.249.482	1.199.459	1.050.023	1.179.871
Потраживања	13.324.832	10.686.439	2.638.393	2.418.422
Краткорочни фин. пласм.	22.247.655	2.469.782	19.777.873	16.164.537
Укупно:	37.821.969	14.355.680	23.466.289	19.762.830

Изложеност кредитном ризику, у погледу потраживања, приказана је и на основу старосне структуре потраживања која је дата у следећој табели:

Старосна структура потраживања	У хиљадама динара 31. децембар 2016.		
	Бруто износ	Исправка вредности	Нето износ
Недоспело	2.343.151	429.215	1.913.936
Кашњење од 0-90 дана	655.343	236.877	418.466
Кашњење од 91-180 дана	455.270	331.697	123.573
Кашњење од 181-270 дана	488.350	444.184	44.166
Кашњење преко 271 дана	9.382.718	9.244.466	138.252
Укупно	13.324.832	10.686.439	2.638.393

54.1.2 Девизни ризик

Под девизним ризиком подразумева се вероватноћа настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед промене вредности девизних курсева. Девизном ризику су изложене све позиције активе и пасиве у девизама, као и потраживања и обавезе индексираним страном валутом. Група управља девизним ризиком у циљу ограничавања могућих губитака због промена курса страних валута и одржавања ризика на нивоу који је прихватљив из угла резултата пословања, адекватности капитала и захтева за очувањем ликвидности.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2016. године
54. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)**54.1. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)****54.1.2. Девизни ризик (наставак)**

Изложеност Групе девизном ризику на дан 31. децембар 2016. године је дата у наредној табели:

	USD	EUR	Остале валуте	RSD	Укупно
Дугорочни финансијски пласмани	-	164.559	588.937	296.527	1.050.023
Потраживања	196.181	334.448	305.553	1.802.211	2.638.393
Краткорочни финансијски пласмани	-	3.326.968	518.068	15.932.837	19.777.873
Готовински еквиваленти и готовина	68.419	478.824	134.662	855.158	1.537.063
Потраживања за нефактурисан приход	-	1.055	38.416	10.487	49.958
Укупно	264.600	4.305.854	1.585.636	18.897.220	25.053.310
	USD	EUR	Остале валуте	RSD	Укупно
Обавезе за премије и штете	26.455	64.702	76.770	867.578	1.035.505
Обавезе за провизију и регресе	6.915	6.948	-	40.510	54.373
Обавезе према добављачима	1.717	14.792	57.979	301.889	376.377
Унапред обрачунати трошкови	-	148	-	101.943	102.091
Укупно	35.087	86.590	134.749	1.311.920	1.568.346
Нето девизна позиција на дан 31. децембар 2016.	229.513	4.219.264	1.450.887	17.585.300	23.484.964

Изложеност Групе девизном ризику на дан 31. децембар 2015. године је дата у наредној табели:

	USD	EUR	Остале валуте	RSD	Укупно
Дугорочни финансијски пласмани	-	545.106	209.847	424.918	1.179.871
Потраживања	191.060	1.875.279	269.905	82.178	2.418.422
Краткорочни финансијски пласмани	-	3.099.808	552.520	12.512.209	16.164.537
Готовински еквиваленти и готовина	6.543	537.028	43.964	867.447	1.454.982
Потраживања за нефактурисан приход	-	330	105.176	76.204	181.710
Укупно	197.603	6.057.551	1.181.412	13.962.956	21.399.522
	USD	EUR	Ostale valute	RSD	Укупно
Обавезе за премије и штете	284.754	301.687	17.989	339.635	944.065
Обавезе за провизију и регресе	858	2.421	52	51.537	54.868
Обавезе према добављачима	335	14.515	33.491	313.118	361.459
Унапред обрачунати трошкови	-	146	74.476	105.862	180.484
Укупно	285.947	318.769	126.008	810.152	1.540.876
Нето девизна позиција на дан 31. децембар 2015.	(88.344)	5.738.782	1.055.404	13.152.804	19.858.646

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

54. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

54.1. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)

54.1.2. Девизни ризик (наставак)

Група је изложена девизном ризику првенствено преко дугорочних и краткорочних финансијских пласмана, потраживања и готовине и готовинских еквивалената, као и обавеза према добављачима који су деноминирани у иностраној валути. Група не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, с обзиром на то да у Републици Србији и Републици Српској такви инструменти нису уобичајени. Стабилност економског окружења у којем Група послује, у великој мери зависи од мера владе у привреди, укључујући и успостављање одговарајућег правног и законодавног оквира.

Промена девизног курса за $\pm 10\%$, изазвала би могући ефекат на нето добитак у износу од $\pm 2.348.496$ хиљада динара.

54.1.3 Каматни ризик

Каматни ризик је ризик промене имовине или обавеза, прихода или расхода због промене каматне стопе на тржишту. Висина тржишне каматне стопе највећи утицај има на део инвестиционог портфолија уложеног у депозите код банака и обвезнице.

Кретање тржишних каматних стопа на депозите везано је за кретање референтне стопе Народне банке Србије. На почетку 2016. године референтна каматна стопа НБС износила је 4,50%. У периоду 12.02. – 06.07.2016. године износила је 4,25%, а од 06.07.2016. године па до даљњег износи 4,00%, што указује да је присутан тренд значајног пада опшег нивоа каматних стопа на финансијском тржишту.

Изложеност Групе каматном ризику је дата у односу на каматне стопе по којима Група пласира средства и каматне стопе по којима су узете финансијске обавезе у складу са подацима презентираним у наредној табели:

Финансијска имовина	Распон каматних стопа (на годишњем нивоу)	
Дугорочни финансијски пласмани	2,00% - 12,34%	државне ХОВ
Потраживања	У висини прописане затезне камате	
Краткорочни финансијски пласмани	0,50% - 4,20% 5,00% - 11,00% 2,50% - 10,49%	орочени депозити корпоративне обвезнице државне ХОВ
Финансијске обавезе		
Дугорочне обавезе	3,90% - 6,75%	
Краткорочне обавезе	6,75%	

Ризик промене цене финансијског инструмента

Ризик промене цене финансијског инструмента је ризик флукуације тржишних цена власничких и дужничких хартија од вредности који утиче на промену њихове фер вредности. Индекс Belex 15 (индекс 15 најликвиднијих акција на Београдској берзи) на крају 2016. године је на нивоу од 717,37 поена и у поређењу са крајем претходне године бележи раст од 11,38%, док се индекс Belex line (општи индекс Београдске берзе) налази на нивоу од 1.569,43 поена и у истом временском периоду бележи раст од 13,69%. Флукуација цена акција указује да је присутан ризик промене цена акција као финансијских инструмената чија се тржишна вредност утврђује на берзи.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

54. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

54.1. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)

54.1.3. Каматни ризик (наставак)

Ризик промене цене финансијског инструмента (наставак)

Књиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на крају посматраног периода дата је у следећем прегледу:

	31. децембар 2016.	У хиљадама динара 31. децембар 2015.
Финансијска средства		
<i>Некаматносна</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	268.307	331.220
Потраживања	2.638.393	2.418.422
Краткорочни финансијски пласмани	696.208	480.367
Готовина и готовински еквиваленти	301.731	1.012.376
Потраживања за нефактурисан приход	49.958	181.710
	<u>3.954.597</u>	<u>4.424.095</u>
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	781.716	848.651
Краткорочни финансијски пласмани	12.876.315	11.298.348
Готовина и готовински еквиваленти	328.483	59.964
	<u>13.986.514</u>	<u>12.206.963</u>
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Краткорочни финансијски пласмани	6.205.350	4.385.822
Готовина и готовински еквиваленти	906.849	382.642
	<u>7.112.199</u>	<u>4.768.464</u>
	<u>25.053.310</u>	<u>21.399.522</u>
<i>Каматни гел</i>		
<i>фиксна камата</i>	1.901.312	46.321
<i>варијабилна камата</i>	476.216	360.803
Финансијске обавезе		
<i>Некаматносне</i>		
Обавезе по основу штета	410.803	359.312
Обавезе за премију	624.702	584.753
Обавезе за провизију	54.373	54.868
Обавезе према добављачима	376.377	361.459
Унапред обрачунати трошкови	102.091	180.484
	<u>1.568.346</u>	<u>1.540.876</u>

54.1.4 Ризик ликвидности

Ликвидност Групе, као њена способност да о року извршава доспеле обавезе, зависи са једне стране од билансне структуре, а са друге стране од усклађености прилива и одлива средстава.

Циљ управљања ризиком ликвидности је трајно одржавање ниског степена изложености ризику немогућности испуњавања обавеза, као и стварање претпоставки које обезбеђују проактивни приступ и превентивно идентификовање, мерење, процењивање и контролу ризика ликвидности.

Група управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве континуираним праћењем планираног и стварног новчаног тока, као и одржавањем адекватног односа доспећа финансијских средстава и обавеза.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

54. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

54.1. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)

54.1.4. Ризик ликвидности (наставак)

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа финансијских средстава. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталим на основу финансијских средстава, на основу најранијег датума на који ће постојати могућност наплате потраживања.

Доспећа финансијских средстава

У хиљадама динара
31. децембар 2016.

	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Укупно
Некаматносна	1.369.831	866.280	1.344.159	374.327	3.954.597
Фиксна каматна стопа	1.246.949	436.237	11.991.013	2.213.627	15.887.826
Варијабилна каматна стопа	2.635.329	138.023	4.790.063	25.000	7.588.415
	5.252.109	1.440.540	18.125.235	2.612.954	27.430.838

У хиљадама динара
31. децембар 2015.

	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Укупно
Некаматносна	2.442.252	727.855	710.345	543.643	4.424.095
Фиксна каматна стопа	313.296	1.131.022	9.131.149	1.677.817	12.253.284
Варијабилна каматна стопа	382.642	219.069	4.527.556	-	5.129.267
	3.138.190	2.077.946	14.369.050	2.221.460	21.806.646

Доспећа финансијских обавеза

У хиљадама динара
31. децембар 2016.

	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Укупно
Некаматносне	748.835	600.514	218.997	-	1.568.346
	748.835	600.514	218.997	-	1.568.346

У хиљадама динара
31. децембар 2015.

	Мање од месец дана	1-3 месеца	Од 3 месеца до једне године	Од 1 до 5 година	Укупно
Некаматносне	478.512	693.210	293.877	75.277	1.540.876
	478.512	693.210	293.877	75.277	1.540.876

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

54. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

54.1. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)

54.1.4. Ризик ликвидности (наставак)

На дан 31. децембра 2016. године најликвиднија имовина Групе, чија је рочност доспећа до месец дана, износи 5.532.805 хиљада динара, а истовремено краткорочне обавезе које доспевају у року до месец дана износе 748.835 хиљада динара, што указује да постоји вишак ликвидних средстава у односу на обавезе. Овај вишак ликвидних средстава преносиће се sukcesивно кроз наредне периоде, што указује да су створени услови за континуирано остваривање ликвидности Групе.

54.1.5 Фер вредност финансијских инструмената

	31. децембар 2016.		У хиљадама динара 31. децембар 2015.	
	Књиговодствена вредност	Фер вредност	Књиговодствена вредност	Фер вредност
Финансијска средства				
Дугорочни фин. пласмани	1.050.023	1.050.023	1.179.871	1.179.871
Потраживања	2.638.393	2.638.393	2.418.422	2.418.422
Краткорочни фин. пласмани	19.777.873	19.777.873	16.164.537	16.164.537
Готовина и еквиваленти	1.537.063	1.537.063	1.454.982	1.454.982
Остала потраживања	49.958	49.958	181.710	181.710
	25.053.310	25.053.310	21.399.522	21.399.522
Финансијске обавезе				
Обавезе по основу штета	410.803	410.803	359.312	359.312
Обавезе за премију	624.702	624.702	584.753	584.753
Обавезе за провизију	54.373	54.373	54.868	54.868
Добављачи	376.377	376.377	361.459	361.459
Остале обавезе	102.091	102.091	180.484	180.484
	1.568.346	1.568.346	1.540.876	1.540.876

Фер вредност финансијске имовине и финансијских обавеза одређује се на следећиначин:

- Ниво 1 одмеравања фер вредности произлази из котиране тржишне вредности (некориговане) на активним тржиштима за идентичну имовину и обавезе,
- Ниво 2 одмеравања фер вредности произлази из улазних параметара, различитих од котиране тржишне вредности обухваћене Нивоом 1, а које су видљиве из средстава или обавеза, директно (на пример, цена) или индиректно (на пример, проистекло из цене),
- Ниво 3 одмеравања фер вредности произлази из техника процењивања које укључују улазне параметре за финансијска средства или обавезе, а који представљају податке који се не могу наћи на тржишту (неистражени улазни параметри).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

54. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (наставак)

54.1. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (наставак)

54.1.5 Фер вредност финансијских инструмената (наставак)

Наредна табела представља анализу финансијских инструмената који су вредновани након почетног признавања по фер вредности, груписаних у нивое од 1 до 3, у зависности од степена могућности процене фер вредности.

	У хиљадама динара 31. децембар 2016.			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
Финансијска средства				
Дугорочни фин. пласмани	588.937	90.651	370.435	1.050.023
Потраживања	-	-	2.638.393	2.638.393
Краткорочни фин. пласмани	1.959.592	17.818.281	-	19.777.873
Готовина и еквиваленти	1.537.063	-	-	1.537.063
Остала потраживања	-	-	49.958	49.958
	4.085.592	17.992.363	3.045.355	25.053.310
Финансијске обавезе				
Обавезе по основу штета	-	-	410.803	410.803
Обавезе за премију	-	-	624.702	624.702
Обавезе за провизију	-	-	54.373	54.373
Добављачи	-	-	376.377	376.377
Остале обавезе	-	-	102.091	102.091
	-	-	1.568.346	1.568.346

Током године није било ставки које би по хијерархији мера фер вредности биле рекласификоване из једног нивоа у други.

Ризик ценовне неконкурентности

У циљу минимизирања ризика ценовне неконкурентности и ризика нелојалне конкуренције, као кључних тржишних ризика који непосредно угрожавају пословање Групе, неопходно је у континуитету предузимати активности праћења конкуренције, прибављати различите податке о раду конкуренције. У оцени манифестација тржишних ризика и ризика конкуренције, организациона јединица надлежна за послове управљања ризицима спроводи анализу позиционираности Групе на тржишту.

У циљу минимизирања ризика који стоје у вези са ценовном неконкурентношћу и нелојалном конкуренцијом, а имајући у виду да је делатност осигурања доминантна у оквиру Групе, надлежне дирекције за продају и развој спровode активности праћења конкуренције, обезбеђују израду предлога за увођење нових производа и пакета осигурања који нису заступљени код конкуренције, предузимају мере за повећање квалитета услуге и у сарадњи са организационим јединицама надлежним за послове актуарства и управљање ризицима сачињавају предлог корекција тарифног система, полазећи од претходно сачињених анализа меродавног техничког резултата.

Остало

Процењена висина идентификованих ризика, резултати до којих се дошло у процесу управљања ризицима, дефинисане мере којима се обезбеђује минимизирање идентификованих ризика, као и функционисање система интерних контрола, детаљно се могу сагледати у Извештају о управљању ризицима за период 1. јануар – 31. децембар 2016. године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

55. ПРИХОДИ И РАСХОДИ У ОБАВЉАЊУ ПОСЛОВА ОБАВЕЗНОГ ОСИГУРАЊА МОТОРНИХ ВОЗИЛА ОД АУТООДГОВОРНОСТИ (АО) И ЗА ШТЕТЕ ПРИЧИЊЕНЕ ТРЕЋИМ ЛИЦИМА

Трошкови спровођења осигурања од аутоодговорности на нивоу Групе током 2016. године износили су 4.576.145 хиљада динара и за 2.399.857 хиљада динара (или 2,10 пута) су превазилазили режијски додаток у обављању послова осигурања од аутоодговорности, што није у складу са чланом 45. Закона о обавезном осигурању у саобраћају („Службени гласник РС“ бр. 51/2009, 78/2011, 101/2011, 93/2012 и 7/2013 – одлука Уставног суда), који прописује да наведени трошкови не могу бити већи од режијског додатка. Током 2016. године, провизија за продају АО полиса износила је 341.552 хиљаде динара, односно 2,97% укупне фактурисане премије, што је у складу са чланом 45. Закона о обавезном осигурању у саобраћају, који предвиђа да ти трошкови не прелазе 5%.

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2016.	2015.
Приходи		
<i>Фактурисана премија</i>		
Бруто фактурисана техничка премија	9.115.285	8.381.457
Бруто фактурисан режијски додаток	2.176.287	1.977.525
Бруто фактурисана превентива	212.489	194.822
	11.504.061	10.553.804
Преносна премија и неистекли ризици	(967.833)	(1.484.249)
Остали приходи	1.915.693	2.944.140
Укупни приходи	12.451.921	12.013.695
Расходи		
<i>Трошкови спровођења осигурања</i>		
Провизија	(341.552)	(283.833)
Остали ТСО	(4.234.592)	(3.727.656)
	(4.576.145)	(4.011.489)
Остали расходи	(6.785.229)	(6.875.321)
Укупни расходи	(11.361.373)	(10.886.810)
Укупна добит/губитак :	1.090.548	1.126.885

56. СУДСКИ СПОРОВИ**56.1. Судски спорови у матичном друштву Компанији „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд**

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2016. године Компанија је примила 1.545 нових тужби за накнаду штете. Број активних предмета пренетих из предходних година је 2.542. Број предмета за поступање је 2.646. Од наведеног броја, на основу правоснажних пресуда (усвајајућих или одбијајућих), вансудских и судских поравнања, решено је 1.423 предмета и исплаћен је износ од 505.846 хиљада динара.

На дан 31. децембар 2016. године у књижи штета је резервисано укупно 2.646 захтева за накнаду штете у судском поступку, на износ од 2.303.713 хиљада динара.

Што се тиче наплате премије и регреса у наведеном периоду је поднето 2.573 тужбе. Из претходних година је пренето 11.049 предмета. Број предмета у раду је 13.622, који обухватају парничне, извршне, стечајне и ликвидационе поступке. Завршено је 2.423 предмета, а наплаћен је укупан износ од 223.279 хиљада динара и то по основу :

- регреса	114.652 хиљаде динара
- кредита	5.017 хиљада динара
- премије	61.756 хиљада динара
- стечаја	41.852 хиљаде динара

Укупан број нерешених предмета је 11.195.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

56. СУДСКИ СПОРОВИ (наставак)**56.1. Судски спорови у матичном друштву Компанији „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд (наставак)**

У оквиру Функције за правне послове Сектора за заступање ван области осигурања и подршку правно заступничким пословима на дан 31. децембар 2016. године у раду је било 253 предмета, од чега 92 предмета у којима је Компанија тужена. У току 2016. године у оквиру овог организационог дела Компаније примљено је укупно 68 нових предмета, а окончано је 80 предмета. У предметима је укупно наплаћено у корист Компаније 9.017 хиљада динара, а исплаћено на терет Компаније 45.828 хиљада динара.

На дан 31. децембра 2016. године, против Друштва се воде судски спорови чија је процењена вредност 216.500 хиљада динара, за које су у финансијским извештајима призната резервисања.

56.2 Судски спорови у зависном правном лицу „Дунав-Ре“ а.д.о Београд

На дан 31. децембар 2016. године, „Дунав-Ре“ а.д.о Београд учествује у девет судских спорова и једном арбитражном поступку.

„Триглав осигурање“ а.д.о. Београд је ради намирења новчаног потраживања у износу од 236.690 хиљада динара, поднело Привредном суду у Београду предлог за извршење, против „Дунав-Ре“. Исход овог спора је сасвим неизвесан, па је процена руководства да је вероватноћа за добијање спора 50%. Износ резервације у књижи штета износи 236.690 хиљада динара или 100%.

У судским споровима са Таковом осигурање а.д.о. у ликвидацији, тужилац тражи исплату укупног износа 70.261 хиљада динара. Процењује се негативан исход због судске праксе у истоврсном спору.

Осим наведених судских спорова, против Друштва се води укупно седам радно правних спорова које су покренули бивши запослени на име поништења престанка уговора о раду. Процена руководства је да судски спорови са негативним исходом по Друштво износе укупно 1.490 хиљада динара.

Арбитражни поступак је у складу са Уговором о реосигурању покренуо Дунав Ре тако што је поднео арбитражну тужбу против водећег реосигураваача „Dutch Marine Insurance“ из Холандије ради наплате износа од 313.502,00 УСД. Предмет тужбе је штета која се односи на трошкове спасавања брода „ЕОС“ коју је Дунав Ре исплатио Компанији Дунав осигурање, а док исте трошкове водећи реосигураваач „Dutch Marine Insurance“ одбија да надокнади Дунав Ре-у. У 2016. години Друштво је добило позитивну одлуку „ад хок“ арбитраже којом је ретроцесионар „Dutch Marine Insurance“ обавезан да исплати 313.502 УСД као главни дуг и трошкове поступка. Дужник је одбио да изврши обавезу и тужио Друштво дана 17. октобра 2016. године. Процењује се позитиван исход јер су наводи из тужбе неосновани.

56.3 Судски спорови у зависном правном лицу „Дунав турист“ д.о.о. Београд

Руководство није идентификовало ризик од могућих будућих догађаја и наступања околности које би могле да се третирају као потенцијална обавеза, тако да у појединачним финансиским извештајима овог предузећа, као и у консолидованим финансијским извештајима Групе нису формирана резервисања за потенцијалне губитке који могу проистећи по основу вероватних негативних исхода судских спорова овог зависног правног лица.

56.4 Судски спорови у зависном правном лицу „Дунав ауто“ д.о.о. Београд

Против зависног правног лица „Дунав ауто“ се на дан 31. децембра 2016. године воде три судска спора пред Основним Судовима. Руководство Групе верује у позитиван исход наведених спорова и није извршило резервисање по наведеном основу.

56.5 Судски спорови у зависном правном лицу „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом

Против зависног правног лица „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом се на дан 31. децембра 2016. године воде четири радна судска спора. Руководство Групе верује у позитиван исход поменутих спорова у току.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

56. СУДСКИ СПОРОВИ (наставак)**56.6 Судски спорови у зависном правном лицу „Dunav Stockbroker“ а.д. Београд**

„Dunav Stockbroker“ се на дан 31. децембра 2016. године не јавља ни у једном судском спору као тужена страна. Као тужилац, „Dunav Stockbroker“ се јавља у поступку против бившег запосленог Николе Броћете и других, који се води пред Вишим судом у Београду. Поступак се води по основу захтева за накнаду штете у висини од 101.322,91 ЕУР. Главна расправа у овом поступку још увек није одржана јер се тужени није одазвао позиву. Пресудом Апелационог суда у Београду Никола Броћета је правоснажно осуђен, а „Dunav Stockbroker“ као друштво је упућено на парницу ради остваривања имовинско-правног захтева.

56.7. Судски спорови у зависном правном лицу „Дунав осигурање“ Б. Лука

„Дунав осигурање“ Б. Лука води одређене судске спорове који се сматрају уобичајеним за ову врсту пословања, укључујући спорове по основу одштетних захтева према различитим полисима осигурања. Са стањем на дан 31. децембар 2016. године, „Дунав осигурање“ Б. Лука се јавља као тужена страна у 96 судских спорова и тужилац у 491 судска спора, од чега:

Као тужбена страна:

- 197 судских предмета за наплату потраживања и дугујуће премије у износу од 2.451.515 BAM;
- 293 судска спора по основу наплате регресних потраживања у вредности 2.302.389 BAM;
- 1 спор по основу закупа пословног простора, а вредност спора је 300.000 BAM

Као тужена страна:

- 95 судских спорова се води против Друштва за накнаду материјалне и нематеријалне штете по свим видовима осигурања у износу од 752.491 BAM;
- 1 радни спор се води против Друштва у вредности од 5.000 BAM и очекује се позитиван исход;

Судски спорови за накнаду материјалне и нематеријалне штете су резервисани. Остали спорови, по садашњим проценама неће представљати значајне губитке и обавезе у будућем периоду.

56.8 Судски спорови у зависном правном лицу „Дунав ауто“ Б. Лука

„Дунав ауто“ Б. Лука није идентификовао ризик од могућих будућих догађаја и наступања околности које би могле да се третирају као потенцијална обавеза, тако да у појединачним финансијским извештајима овог предузећа, као и у консолидованим финансијским извештајима Групе нису формирана резервисања за потенцијалне губитке који могу проистећи по основу вероватних негативних исхода судских спорова овог предузећа.

57. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Порески прописи Републике Србије предмет су честих измена и различитих тумачења, док су у Републици Српској прописи који треба да обезбеде имплементацију поресих закона често нејасни или нису усвојени.

Тумачења пореских закона од стране пореских и других власти држава у којима Група послује у односу на трансакције и активности Групе могу се разликовати од тумачења руководства Групе. Постоји неизвесност да ли су тумачења руководства Групе и пратећа документација довољне, и да ли одговарају захтевима и тумачењима пореских и других органа.

Руководство Групе сматра да евентуална различита тумачења неће имати материјално значајних последица по финансијске извештаје Групе.

58. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

Приликом састављања консолидованих финансијских извештаја нису идентификовани догађаји након биланса стања који би захтевали корекције приложених консолидованих финансијских извештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2016. године

59. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција биланса стања у динаре, за поједине главне валуте били су следећи:

	<u>31. децембар 2016.</u>	<u>31. децембар 2015.</u>
USD	117,1353	111,2468
EUR	123,4723	121,6261
GBP	143,8065	164,9391
CHF	114,8473	112,5230

У Београду, 09. јуна 2017. године

За Друштво:

мр Мирко Петровић,
Председник Извршног одбора

Зоран Суботић,
Члан Извршног одбора

Тамара Радаковић,
Директор финансијске функције,
Лице одговорно за састављање финансијских извештаја
